

Cyfarfod

PWYLLGOR PENSIYNAU

Dyddiad ac Amser

2.00 y.h., DYDD LLUN, 29AIN GORFFENNAF, 2019

Lleoliad

Ystafell Gwyrfai, Swyddfeydd y Cyngor , Caernarfon, Gwynedd. LL55 1SH

Pwynt Cyswllt

Lowri Haf Evans

01286 679878

lowrihafevans@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Gwener, 19 Gorffennaf 2019)

PWYLLGOR PENSIYNAU

AELODAETH (7)

Plaid Cymru (4)

Y Cynghorwyr

Aled Wyn Jones
Ioan Thomas

Peredur Jenkins

Peter Read

Annibynnol (2)

Y Cynghorwyr

John Brynmor Hughes

John Pughe Roberts

Aelod Unigol (1)

Y Cynghorydd
Stephen W. Churchman

Aelodau Cyfetholedig

Cynghorydd David Cowans
Cynghorydd Robin Wyn Williams

Cyngor Bwrdeistref Conwy
Cyngor Ynys Mon

Aelodau Ex-officio

Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Cyngor

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol

3. MATERION BRYN

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION

5 - 7

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd 16 Mai 2019 fel rhai cywir

5. CYFRIFON TERFYNOL CRONFA BENSIWN GWYNEDD AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2019 AC ARCHWILIAD PERTHNASOL

8 - 69

I ystyried adroddiad y Pennaeth Cyllid

6. ADRODDIAD BLYNYDDOL CRONFA BENSIWN GWYNEDD 2018/19

70 - 140

I ystyried adroddiad y Pennaeth Cyllid

7. BUDDSODDIAD YN Y BARTNERIAETH PENSIWN CYMRU (PPC)

141

I ystyried adroddiad y Rheolwr Buddsoddi

8. BUDDSODDIAD ECWITI CARBON ISEL

142

I ystyried adroddiad y Rheolwr Buddsoddi

9. PRISIAD ACTIWARAIDD TEIR-BLYNYDDOL 2019

143 - 145

I ystyried adroddiad y Pennaeth Cyllid

10. RHAGDYBIAETHAU PRISIAD 2019

146 - 160

I ystyried adroddiad y Penaneth Cyllid

PWYLLGOR PENSIYNAU 16.5.2019

Yn bresennol: Y Cynghorwyr: John Pughe Roberts (Cadeirydd), Stephen Churchman, John Brynmor Hughes, Peredur Jenkins, Aled Wyn Jones, Peter Read a Robin Williams (Cyngor Ynys Môn)

Swyddogion:- Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Caroline Roberts (Rheolwr Buddsoddi) a Lowri Haf Evans (Swyddog Cefnogi Aelodau)

1. ETHOL CADEIRYDD

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd John Pughe Roberts yn Gadeirydd i'r Pwyllgor hwn am y flwyddyn 2019/20.

2. ETHOL IS GADEIRYDD

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd Peredur Jenkins yn Is-gadeirydd i'r Pwyllgor hwn am y flwyddyn 2019/20.

3. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr David Cowans (Cyngor Bwrdeistref Conwy) a Simon Glyn

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi.

5. MATERION BRYS

Dim i'w nodi.

6. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar yr 14 Mawrth 2019 fel rhai cywir.

7. BUDDSODDIADAU ISADEILEDD

Yn dilyn cyflwyniad a thrafodaeth yng nghyfarfod chwarterol Panel Buddsoddi Cronfa Bensiwn Gwynedd ar yr 21ain o Chwefror 2019, amlygwyd yr angen i'r Pwyllgor gadarnhau buddsoddiad uniongyrchol gyda Partners Group Global Infrastructure 2018 Fund, yn unol â barn y Panel Buddsoddi, er mwyn ffurfioli'r cytundeb. Barn y Panel oedd buddsoddi £25 miliwn mewn cronfa uniongyrchol ecwiti gyda Partners Group.

PENDERFYNWYD buddsoddi £25miliwn mewn cronfa uniongyrchol ecwiti gyda Partners Group Global Infrastructure 2018 Fund.

8. POLISI AMGYLCHEDDOL, CYMDEITHASOL LLYWODRAETHOL (ESG)

Cyflwynwyd cais gan Bartneriaeth Pensiynau Cymru i bob Cronfa o fewn y bartneriaeth ystyried a chymeradwyo cynnwys eu Polisi Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethol drafft arfaethedig. Amlygwyd bod Cronfa Gwynedd wedi mabwysiadu egwyddorion sylfaenol ynghylch buddsoddi cyfrifol gan bwysleisio y dylai ffactorau 'ESG'

gael eu mewnblannu ym mhrosesau buddsoddi a phrosesau penderfynu rheolwyr y Gronfa. O safbwynt Gwynedd, nodwyd bod y polisi arfaethedig wedi ei ddrafftio wedi i Wynedd fabwysiadau eu hegwyddorion eu hunain. Ategwyd bod y polisi yn cynnwys materion sydd yn unol â pholisi Gwynedd.

PENDERFYNWYD cymeradwyo cynnwys Polisi Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethol Partneriaeth Pensiynau Cymru

9. CAP AR DALIADAU YMADAEL Y SECTOR CYHOEDDUS

Cyflwynwyd er gwybodaeth adroddiad yn amlygu bod Llywodraeth San Steffan yn ymgynghori ar gyfyngu taliadau ymadael yn y sector gyhoeddus – gweithredu cap taliad ymadael o £95k.

Nodwyd bod manylion bwriad Llywodraeth San Steffan ychydig yn amwys, gyda mwy o gwestiynau nac atebion yn amlygu eu hunain ar hyn o bryd, ac nid oedd Llywodraeth Cymru wedi rhannu eu safbwynt ar y mater. Amlygwyd bod gan Weinidogion Cymru bwerau i lacio'r cyfyngiadau, ac un awgrym o fewn llywodraeth leol Cymru yw na ddylai 'cap ymadael' ar gyfer Cymru gynnwys 'straen' pensiwn. Nodwyd gall Llywodraeth Cymru lacio'r gofyn yn briodol, gan hefyd ystyried lleihau'r trothwy £95k.

Eglurwyd bod yr ymgynghoriad yn cau ar y 3ydd o Orffennaf 2019.

PENDERFYNWYD annog cyflogwyr Cronfa Gwynedd i ymateb i'r ymgynghoriad.

10. YMGYNGHORIAD POLISI'R WEINYDDIAETH TAI - CYMUNEDAU A LLYWODRAETH LEOL (MHCLG) – CYNLLUN PENSIWN LLYWODRAETH LEOL

Cyflwynwyd er gwybodaeth adroddiad yn amlygu bod Polisi'r Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol (MHCLG) yn cynnal ymgynghoriad - Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol: Newidiadau i'r cylch prisiau lleol a pholisi rheolaeth risg cyflogwyr. Amlygwyd bod Llywodraeth San Steffan yn ceisio diwygio rheolau fel bod diwygiadau i brisiadau'r gronfa leol yn newid o gylch tai blynedd i gylch pedair blynedd.

Adroddwyd bod cylch tair blynedd yn addas ar gyfer cynlluniau cronol fel Cronfa Gwynedd a mynegwyd mai'r ddadl gychwynnol yw mai esgeulus fyddai newid i gyfnod 4 blynedd, oherwydd rhesymau cyfleustra a chysoni trefniadau gweithredol ar lefel genedlaethol. Ategwyd nad oedd rhesymau clir dros y cynnig ac nad oedd cynllun busnes wedi ei gynnwys.

Eglurwyd bod yr ymgynghoriad yn cau ar y 31ain o Orffennaf 2019 ac y byddai'r swyddogion yn ceisio arweiniad gan actiwari'r Gronfa a chyrrff proffesiynol eraill. Nodwyd mai'r bwriad yw paratoi ymateb drafft mewn ymgynghoriad gyda Chadeirydd y Pwyllgor Pensiynau a chyflwyno'r ymateb hwnnw i'r Pwyllgor Pensiynau ei gymeradwyo ar y 29ain o Orffennaf 2019. Yn y cyfamser, anogwyd yr aelodau i gyflwyno unrhyw sylwadau at y Pennaeth Cyllid.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth a chefnogi'r swyddogion yn eu hymateb i'r ymgynghoriad

11. PRESENOLDEB MEWN CYFARFODYDD

Cyflwynwyd adroddiad yn hysbysu'r aelodau am gynadleddau a digwyddiadau perthnasol er mwyn ceisio enwebiadau ar gyfer mynychu ar ran Cronfa Bensiwn Gwynedd. Adroddwyd bod digwyddiad ychwanegol, nad oedd wedi ei gynnwys yn yr adroddiad, i'w fynychu yng Nghaeredin ar y 10fed o Hydref 2019.

PENDERFYNWYD:

- Summit Buddsoddi'r LGC, Celtic Manor Resort, Casnewydd
4 – 6 Mehefin 2019

Cynghorwyr John P Roberts a John Brynmor Hughes

- Summit blynyddol Russel Investments, Portland Place, Llundain
13 Tachwedd 2019

Cynghorwyr John Pughe Roberts, Stephen Churchman a Robin Williams

- Cynhadledd Flynyddol LAPFF, Gwesty'r Hilton, Bournemouth
4 – 6 Rhagfyr 2019

Cynghorydd Stephen Churchman

- Cynhadledd Llywodraethu'r CPLIL, Gwesty'r Principal, York
23 – 24 Ionawr 2020

Cynghorwyr Peredur Jenkins a John Brynmor Hughes

- 'LAPF Strategic Investment Forum', The Grove, Hertfordshire
2 – 4 Gorffennaf 2019

Cynghorwyr John Pughe Roberts ac Aled Wyn Jones

- 'LGC Investment Seminar', Carden Park, Swydd Gaer
27 – 28 Chwefror 2020

Cynghorwyr Robin Williams, Peter Read a John Brynmor Hughes

- Cynhadledd Baillie Gifford, Caeredin
10 Hydref 2019

Y Cynghorwyr John Pughe Roberts a Stephen Churchman

12. DYDDIADAU CYFARFODYDD PENSIYNAU

Cyflwynwyd er gwybodaeth ddyddiadau cyfarfodydd Pensiynau hyd at Fai 2020 er mwyn galluogi'r aelodau i gynllunio'n briodol.

Tynnwyd sylw at addasiad i un o'r dyddiadau. Adroddwyd bod posibilrwydd byddai Cydbwyllgor Partneriaeth Pensiwn Cymru bellach yn cyfarfod ar y 4ydd o Fedi 2019 yn wahanol i'r 20fed o Fedi a nodwyd yn yr adroddiad.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth.

Dechreuodd y cyfarfod am 2:00pm a daeth i ben 2:35pm

Eitem 5

CYFARFOD	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD	29 GORFFENNAF 2019
TEITL	Cyfrifon Terfynol Cronfa Bensiwn Gwynedd am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 ac Archwiliad perthnasol
PWRPAS	Cyflwyno – <ul style="list-style-type: none">• Datganiad o'r Cyfrifon ôl-Archwiliad;• Adroddiad 'ISA260' Deloitte;• Llythyr Cynrychiolaeth (Atodiad 1)
ARGYMHELLIAD	Derbyn y wybodaeth
AWDUR	Dafydd L Edwards, Pennaeth Cyllid

1. CYFRIFON 2018/19

Mae Datganiad o Gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd 2018/19 (ol- archwiliad) wedi'u amgau yma ac yn rhoi manylion am weithgareddau ariannol y Gronfa yn ystod y flwyddyn ddaeth i ben 31 Mawrth 2019.

2. ARCHWILIAD GAN DELOITTE AR RAN ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU

Mae'r cyfrifon hyn yn destun archwiliad gan gwmni Deloitte, a chyflwynir yma adroddiad 'ISA260' ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru yn manylu ar ddarganfyddiadau Deloitte.

3. ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r Pwyllgor Pensiynau dderbyn –

- y Datganiad o'r Cyfrifon 2018/19 (ôl-archwiliad)
- yr Adroddiad 'ISA260' gan Deloitte ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd
- y Llythyr Cynrychiolaeth.

4. CYFARFOD CYFFREDINOL BLYNYDDOL Y GRONFA BENSIWN

Bydd Datganiad o Gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd hefyd yn cael ei gyflwyno i'r holl gyflogwyr yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Gronfa Bensiwn ar 24 Hydref 2019.

Cronfa Bensiwn Gwynedd

DATGANIAD O'R CYFRIFON 2018/19

ADRODDIAD NARATIF

Rhagarweiniad

Mae cyfrifon a nodiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd am 2018/19 wedi'u cyflwyno yma ar dudalennau 6 i 39.

Mae'r cyfrifon yn cynnwys Cyfrif a Mantolen Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Cefnogir y cyfrifon hyn gan yr Adroddiad Naratif yma, y Polisiâu Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

Mae cyfrifon y Gronfa Bensiwn a'r nodiadau ynghlwm yn crynhoi trafodion ariannol ac asedau net ar gyfer darparu pensiynau a Buddiannau taladwy eraill ar gyfer cyn-weithwyr holl gyflogwyr y Gronfa, gan gynnwys Cyngorau Ynys Mon, Conwy a Gwynedd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Cartrefi Conwy, Cartrefi Cymunedol Gwynedd, amryw o gynghorau tref a chymuned, cyrff ar yr atodlen a chyrrff a ganiateir.

Mae Datganiad o'r Cyfrifon a gwybodaeth pellach ar gael ar wefan Cronfa Bensiwn Gwynedd sef www.cronfabensiwngwynedd.org.uk.

Mae gan y Gronfa ddau ddatganiad pwysig sydd yn gosod allan strategaethau er mwyn sicrhau bod y pensiynau wedi cael eu cyllido nawr ac yn y dyfodol fel a ganlyn:

- Datganiad Strategaeth Gyllido – mae'r datganiad yn gosod allan strategaeth penodol i'r gronfa sydd yn adnabod sut bydd ymrwymadau pensiwn cyflogwyr yn cael eu cwrdd orau wrth symud ymlaen. Caiff ei adolygu bob tair mlynedd yn dilyn y prisiad actiwaraid ac mae'n cynnwys cyfraddau unigol i bob cyflogwr ar gyfer y cyfnod dilynol.
- Datganiad Strategaeth Buddsoddi – mae'r datganiad yn gosod y math o fuddsoddiadau a therfynau llydan ar gyfer bob math o buddsoddiad.

Mae'r ddau ddatganiad yma ar gael ar safle we y gronfa o dan yr adran buddsoddiadau.

Mae'n ofynnol i gael Prisiad Actiwaraid bob tair mlynedd er mwyn sefydlu'r lefel asedau ar gael er mwyn talu pensiynau nawr ac yn y dyfodol. Bydd y prisiad nesaf fel ar 31 Mawrth 2019 a gwneir unrhyw newidiadau i gyfraniadau y cyflogwyr o 1 Ebrill 2020 ymlaen.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

Caroline Roberts
Rheolwr Buddsoddi
01286 679128

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae yn rhan o bolisi'r Gronfa i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Gronfa. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno, hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir argaeledd y cyfrifon i'w harolygu ar wefan y Gronfa Bensiwn ar yr adeg briodol.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB Y GRONFA BENSIWN

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddu (yn effeithiol yr ymddiriedolwr) ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad o'i faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r "Swyddog Adran 151" hwnnw. Cyfrifoldeb yr Awdurdod Gweinyddu hefyd yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

29 Medi 2019

Cadeirydd Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu

CYFRIFOLDEB Y PENNAETH CYLLID

Y Pennaeth Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Gronfa Bensiwn yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir allan yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisiâu cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus ac yn cydymffurfio â'r Côd.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol a chyfamserol, ac wedi cymryd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mawrth 2019, ac incwm a gwariant y Gronfa Bensiwn am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

29 Medi 2019

Dafydd L. Edwards B.A., C.P.F.A., I.R.R.V.
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

CYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD
2018/19

CYFRIF Y GRONFA

31 Mawrth 2018 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2019 £'000
	Delio gydag aelodau, cyflogwyr ac eraill sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r Gronfa		
82,302	Cyfraniadau	7	67,930
3	Incwm arall	8	6
4,360	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill	9	3,007
86,665	Cyfanswm y cyfraniadau a dderbyniwyd		70,943
(53,911)	Buddion a dalwyd neu sy'n daladwy	10	(59,213)
(2,306)	Taliadau i rai sy'n ymadael	11	(3,128)
(56,217)	Cyfanswm y buddion a dalwyd		(62,341)
(13,367)	Costau Rheoli	12	(14,659)
	Enillion ar Fuddsoddiadau		
15,155	Incwm buddsoddi	15	13,964
(252)	Treth ar incwm		(195)
41,758	Elw a (cholled) wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	16	135,660
56,661	Enillion net o dreth ar fuddsoddiadau		149,429
73,742	Cynnydd yn yr asedau net ar gael ar gyfer buddion yn ystod y flwyddyn		143,372
	Asedau net y Gronfa		
1,864,233	Ar 1 o Ebrill		1,937,975
73,742	Cynnydd yn yr asedau net		143,372
1,937,975			2,081,347

Mae'r nodiadau ar tudalennau 6 i 39 yn rhan o'r Datganiadau Cyllidol

DATGANIAD ASED AU NET

31 Mawrth 2018 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2019 £'000
1,859,635	Asedau buddsoddi	16	2,054,595
44,352	Adneuon arian parod	16	538
1,903,987	Cyfanswm Asedau Buddsoddi		2,055,133
(4,690)	Ymrwymadau buddsoddi	16	(123)
42,626	Asedau cyfredol	21	29,226
(3,948)	Ymrwymadau cyfredol	22	(2,889)
1,937,975			2,081,347

Nid yw'r Datganiadau Cyllidol yn cynnwys ymrwymadau'r Gronfa i dalu pensiynau a budd-daliadau eraill i holl gyfranwyr presennol y Gronfa ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond yn hytrach mae'n crynhoi trafodion ac asedau net y Gronfa. Ystyrir ymrwymadau'r Gronfa ym mhresiadau cyfnodol yr actiwari o'r Gronfa (y mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2016) ac fe'u hadlewyrchir yn lefelau cyfraniadau'r cyflogwyr a bennir gan y prisiad hwn, fel bydd y Gronfa yn gallu cwrdd â ymrwymadau'r dyfodol. Dangosir gwerth presennol actiwariaidd ar gyfer buddiannau a addawyd yn Nodyn 20.

NODIADAU AR GYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ("y Gronfa") yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) ac fe'i gweinyddir gan Gyngor Gwynedd. Y Cyngor yw'r endid adrodd ar gyfer y Gronfa bensiwn hon. Crynodeb o'r Gronfa yw'r disgrifiad a ganlyn. Am fwy o fanylion, dylid cyfeirio at Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd 2018/19 a'r pwerau statudol sy'n tanategu'r cynllun, sef Deddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL).

a) Cyffredinol

Deddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 sy'n llywodraethu'r Gronfa. Gweinyddir y Gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Gwelliant) 2014 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (fel y'i diwygiwyd).

Mae'n gynllun pensiwn budd-dal diffiniedig cyfrannol a weinyddir gan Gyngor Gwynedd i roi pensiynau a buddion eraill i weithwyr pensiynadwy Cyngor Gwynedd, dau awdurdod lleol arall a chyrrff ar yr atodlen, cyrrff a benderfynir a chyrrff eraill a ganiateir sydd o fewn cyn ardal Cyngor Sir Gwynedd. Nid yw athrawon, swyddogion yr heddlu a gweithwyr y gwasanaeth tân wedi'u cynnwys gan eu bod yn rhan o gynlluniau pensiwn cenedlaethol eraill. Mae'r Gronfa'n cael ei goruchwyllo gan y Pwyllgor Pensiynau, sef un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd.

b) Aelodaeth

Mae bod yn aelod o'r CPLIL yn rhywbeth gwirfoddol ac mae gweithwyr yn rhydd i ddewis p'un a ydynt am ymuno â'r cynllun, parhau'n aelod o'r cynllun neu wneud eu trefniadau personol y tu allan i'r cynllun. Ymysg y sefydliadau sy'n cymryd rhan yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd mae:

- Cyrff ar yr atodlen, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg ble mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r Gronfa.
- Cyrff a benderfynir, sy'n gyngor dinas, tref neu gymuned. Mae ganddynt yr hawl i benderfynu os caiff eu gweithwyr ymuno â'r CPLIL ac i fabwysiadu'r penderfyniad yn unol â hynny.
- Cyrff a ganiateir, sy'n sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn y Gronfa dan gytundeb mynediad rhwng y Gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrrff a ganiateir yn cynnwys cyrrff gwirfoddol, elusennol a thebyg neu gontractwyr preifat sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol wedi i'r swyddogaeth gael ei allanoli i'r sector preifat.

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA (parhad)

Mae'r cyrff canlynol yn gyflogwyr gweithredol yn y Gronfa Bensiwn:

Cyrff ar yr Atodlen	
Cyngor Gwynedd	Parc Cenedlaethol Eryri
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Ysgol Bryn Eilian
Cyngor Sir Ynys Môn	Ysgol Emrys ap Iwan
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	Ysgol Pen y Bryn
Grŵp Llandrillo – Menai	Ysgol Uwchradd Eirias
GWE	NMWTRA
Cyrff a Benderfynir	
Cyngor Cymuned Llanllyfni	Cyngor Tref Ffestiniog
Cyngor Dinas Bangor	Cyngor Tref Llandudno
Cyngor Tref Abergele	Cyngor Tref Llangefni
Cyngor Tref Bae Colwyn	Cyngor Tref Porthaethwy
Cyngor Tref Biwmares	Cyngor Tref Towyn a Bae Cinmel
Cyngor Tref Caergybi	Cyngor Tref Tywyn
Cyngor Tref Caernarfon	Cyngor Tref Conwy
Cyngor Cymuned Trefriw	Cyngor Tref Llanfairfechan
Cyrff a Ganiateir	
Addysg Oedolion Cymru (cynt CAG Coleg Harlech)	Cymdeithas y Deillion Gogledd Cymru
CAIS	Gwasanaethau Gwirfoddol Conwy
Canolfan Cyngori Conwy	Gyrfaedd Cymru Gogledd Orllewin
Canolfan Cyngori Ynys Môn (hyd at 31/03/18)	Mantell Gwynedd
Cwmni Cynnal	Medrwn Môn
Cwmni'r Frân Wen	Menter Môn
Cydbwyllgor Claddu Caergybi	
Cyrff Cymunedol a Ganiateir	
Cartrefi Conwy	Cartrefi Cymunedol Gwynedd
Cyrff Trosglwyddai a Ganiateir	
ABM Catering	Caterlink
Superclean I	Dawnus (Aeth i ddwylo'r gweinyddwyr ar 15/03/19)

c) **Cyllid**

Mae'r buddion yn cael eu cyllido gan gyfraniadau ac enillion ar fuddsoddiadau. Mae aelodau gweithredol y Gronfa'n talu cyfraniadau yn unol â Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 ac maent yn amrywio o 2.75% i 12.5% o dâl pensiynadwy'r aelod ar gyfer y flwyddyn ariannol oedd yn dod i ben ar 31 Mawrth 2019. Hefyd mae'r cyflogwyr yn gwneud cyfraniadau sy'n cael eu gosod yn seiliedig ar y prisiad actiwaraidd a gynhelir pob tair blynedd. Gweithredwyd cyfraniadau cyflogwr newydd ar gyfer y tair blynedd o 1 Ebrill 2017 i 31 Mawrth 2020 yn dilyn y prisiad a wnaethpwyd ar 31 Mawrth 2016.

NODYN 1 – DISGRIFIAD O'R GRONFA (parhad)

d) **Buddion**

Mae buddion pensiwn dan y CPLIL cyn 1 Ebrill 2014, yn seiliedig ar y tâl pensiynadwy terfynol a hyd y gwasanaeth pensiynadwy; gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/80 x cyflog pensiynadwy terfynol.	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/60 x cyflog pensiynadwy terfynol.
Lwmp swm	Lwmp swm awtomatig o 3 x cyflog. Yn ogystal, gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

O 1 Ebrill 2014, daeth y cynllun yn gynllun cyfartaledd cyflog gyrfa. Gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/49 x cyfartaledd cyflog gyrfa wedi'i adbriso (CARE)
Lwmp Swm	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Caiff pensiwn cronedig ei gynyddu'n flynyddol yn unol â'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.

Darperir amrediad o fuddion eraill dan y cynllun yn cynnwys ymddeoliad cynnar, pensiynau anabledd a buddion marwolaeth. Am fwy o fanylion, cyfeiriwch at lawlyfr cynllun Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd ar gael gan Adain Pensiynau Cyngor Gwynedd.

Mae'r buddion yn gysylltiedig â mynegai er mwyn glynu at y raddfa chwyddiant cyfredol.

NODYN 2 – SAIL PARATOI

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2018/19 a'i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2019. Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â'r Còd Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018/19 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh), fel y'u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU.

Mae'r cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw'r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion sy'n ddyledus ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, na gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol. Gweler gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo, ble bo'u gwerth wedi'i gyfrifo'n seiliedig ar Safon Cyfrifo Genedlaethol (SCC) 19, yn Nodyn 20 y cyfrifon hyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL

Cyfrif y Gronfa – cydnabyddiaeth refeniw

a) Incwm o Gyfraniadau

Cyfrifir cyfraniadau arferol, gan weithwyr a chyflogwyr fel ei gilydd, yn seiliedig ar groniad ar y raddfa ganrannol a argymhellir gan actiwari'r gronfa yn y cyfnod cyflogres y maent yn perthyn iddo.

Mae cyfraniadau cyflogwyr i ddiffygion cronfeydd yn cael eu cyfrif ar y dyddiadau y maent yn daladwy dan atodlen cyfraniadau a gosodwyd gan actwari y Gronfa, neu wrth eu derbyn os yw hynny'n digwydd cyn y dyddiad maent yn ddyledus.

Cyfrifir am gyfraniadau ychwanegol cyflogwyr a chyfraniadau straen pensiwn yn y cyfnod ble mae'r ymrwymadau dan sylw yn codi. Ystyrir bod unrhyw swm sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn, ond nad ydyw wedi'i dalu, yn ased ariannol cyfredol. Ystyrir bod unrhyw swm nad ydyw'n ddyledus nes flynyddoedd yn y dyfodol yn ased ariannol tymor hir.

b) Trosglwyddiadau o gynlluniau eraill ac i gynlluniau eraill

Mae'r gwerthoedd trosglwyddo'n cynrychioli'r symiau a dderbyniwyd ac a dalwyd yn ystod y flwyddyn i aelodau sydd naill ai wedi ymuno neu sydd wedi gadael y Gronfa yn ystod y flwyddyn ariannol ac maent yn cael eu cyfrifo yn unol â'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (gweler Nodiadau 9 a 11).

Mae trosglwyddiadau unigol i mewn i'r Gronfa ac allan ohoni'n cael eu gwneud yn seiliedig ar dderbyniion a thaliadau, ac fel arfer mae hyn yn digwydd pan dderbynnir neu pan ryddheir ymrwymadau aelod.

Cyfrifir am drosglwyddiadau i mewn i'r Gronfa gan aelodau sy'n dymuno defnyddio'r enillion o'u cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (gweler isod) i brynu buddion ar sail derbyniion ac maent wedi'u cynnwys dan Drosglwyddiadau i Mewn (gweler Nodyn 9).

Cyfrifir am drosglwyddiadau swmp (grŵp) yn seiliedig ar groniadau yn unol â thelerau'r cytundeb trosglwyddo.

c) Incwm buddsoddi

i) Incwm llog

Cydnabyddir incwm llog yng nghyfrif y Gronfa wrth iddo gronni, gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n berthnasol i'r offeryn ariannol ar y dyddiad pan geir y llog neu ar darddiad y llog. Mae incwm yn cynnwys amorteiddiad unrhyw ddisgownt neu bremiwm, costau trafodi neu wahaniaethau eraill rhwng swm cario cychwynol yr offeryn a'i swm pan fo wedi aeddfedu sydd wedi'i gyfrifo yn seiliedig ar y raddfa llog perthnasol.

ii) Incwm difidend

Cydnabyddir incwm difidend ar y dyddiad pan fo'r cyfranddaliadau'n cael eu dyfynnu fel rhai cynddifidend. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iii) Dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno yn cynnwys eiddo

Cydnabyddir dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno ar y dyddiad pan maent yn cael eu cyflwyno. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISI'AU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

- iv) Newid yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad
Cydnabyddir newidiadau yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad fel incwm ac maent yn cynnwys yr holl elw/colledion a wireddwyd ac na wireddwyd yn ystod y flwyddyn.

Cyfrif y Gronfa – eitemau sy'n creu costau

d) Buddion sy'n daladwy

Mae'r buddion pensiwn a lwmp swm sy'n daladwy'n cynnwys yr holl symiau a wyddys eu bod yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyfeirir at unrhyw swm sy'n ddyledus ond nad ydyw wedi'i dalu yn y datganiad asedau net fel ymrwymadau cyfredol.

e) Trethiant

Mae'r Gronfa'n gynllun gwasanaeth cyhoeddus cofrestredig dan adran 1(1) Atodlen 36 Deddf Cyllid 2004 ac o ganlyniad mae'r llog a dderbynnir yn eithriadig rhag treth incwm y DU a rhag treth ar enillion cyfalaf ar yr enillion a geir o'r buddsoddiadau a werthir. Mae treth atal yn daladwy ar incwm a geir o fuddsoddiadau tramor yn y wlad ble maent yn tarddu, oni bai bod eithriad wedi'i ganiatáu. Cyfrifir am dreth anadferadwy fel cost i'r Gronfa fel mae'n codi.

f) Costau rheoli

Nid yw'r Côt yn gofyn am unrhyw ddadansoddiad o gostau gweinyddol y gronfa bensiwn. Fodd bynnag, er mwyn cael tryloywder gwell, mae'r Cyngor yn cyhoeddi costau rheoli'r gronfa bensiwn yn unol â chanllawiau CIPFA, *Accounting for Local Government Pension Scheme Management Costs*.

Costau gweinyddol

Cyfrifir am yr holl gostau gweinyddol ar sail croniadau. Mae holl gostau staff y tîm gweinyddu pensiynau'n cael eu codi'n uniongyrchol ar y Gronfa. Mae costau cysylltiol rheoli, llety a gorbenion eraill yn cael eu dosrannu i'r Gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

Costau arolygu a llywodraethu

Cyfrifir am yr holl gostau arolygu a llywodraethu ar sail croniadau. Mae holl gostau staff, rheoli, llety a gorbenion eraill sy'n gysylltiedig â goruchwyllo a llywodraethu yn cael eu dosrannu i'r Gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

Costau rheoli buddsoddiadau

Cyfrifir am yr holl gostau rheoli buddsoddiadau yn seiliedig ar groniad.

Cytunir ar ffioedd y rheolwyr buddsoddi a'r ceidwad allanol yn y mandadau perthnasol sy'n llywodraethu eu penodiadau. Yn fras, mae'r rhain yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau dan eu rheolaeth ac felly maent yn cynyddu neu'n lleihau wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid. Yn ogystal roedd y Gronfa wedi negodi gyda Fidelity International y dylai elfen o'u ffi fod yn gysylltiedig â'u perfformiad. Daeth y trefniant hwn i ben ar 30 Medi 2016, ac ers hynny mae'r ffi yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau dan eu rheolaeth.

Mae cost derbyn cyngor ar fuddsoddiadau gan ymgynghorwyr allanol wedi'i gynnwys dan ffioedd rheoli buddsoddiadau.

Mae cyfran o gostau'r Cyngor sy'n gysylltiedig â'r amser a dreulir gan swyddogion yn rheoli buddsoddiadau yn cael ei godi ar y Gronfa.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Datganiad asedau net

g) Asedau ariannol

Mae asedau ariannol wedi'u cynnwys yn y datganiad asedau net yn seiliedig ar eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ased ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn cael yr ased. O'r dyddiad hwn, bydd y Gronfa'n cydnabod unrhyw elw neu golled a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ased.

Mae gwerth y buddsoddiadau fel sy'n ymddangos yn y datganiad asedau net wedi'u pennu fel a ganlyn:

- i) **Ecwiti**
Penderfynir gwerth buddsoddiad lle bo pris marchnad ar gael yn rhwydd ar sail dyfarniad y pris marchnad ar ddiwrnod olaf y cyfnod cyfrifo.
- ii) **Offerynnau buddsoddi cydgyfrannog**
Mae offerynnau buddsoddi cydgyfrannog yn cael eu prasio ar bris bid cau'r farchnad os yw prisiau bid a chynnig yn cael eu cyhoeddi; neu os mai dim ond un pris sydd ar gael, yna'r pris unigol adeg cau'r farchnad. Yn achos offerynnau buddsoddi cydgyfrannog sydd yn gronfeydd cronïad, mae'r newid yng ngwerth y farchnad yn cynnwys incwm sydd yn cael ei ail-fuddsoddi yn y Gronfa, net o unrhyw dreth atal berthnasol.
- iii) **Ecwiti Preifat a Isadeiledd**
Caiff buddsoddiadau mewn cronfeydd ecwiti preifat a isadeiledd phartneriaethau cofrestredig heb eu dyfynnu eu prasio ar sail rhaniad y Gronfa o'r asedau net yn y Gronfa ecwiti preifat neu'rartneriaeth gyfyngedig gan ddefnyddio'r datganiadau ariannol diweddaraf a gyhoeddir gan y rheolwyr buddsoddi priodol mewn cydymffuriad ag arweiniad SAARh. Mae'n bwysig adnabod natur oddrychol uchel o bennu gwerth teg ar fuddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd. Maent yn reddfol seiliedig ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych ymlaen ac sy'n cynnwys nifer fawr o ffactorau.

h) Trafodion arian tramor

Mae difidendau, llog a phryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau mewn arian tramor wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar y cyfraddau cyfredol ar y farchnad ar ddyddiad y trafodion. Defnyddir cyfraddau cyfnewid cyfredol ar y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn i gyfrifo gwerth balansau arian parod a ddelir mewn cyfrifon banc arian tramor, gwerth buddsoddiadau tramor ar y farchnad a gwerthiannau sy'n aros ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

i) Arian a chywerthoedd arian

Mae arian parod yn cynnwys arian parod sydd ar gael ac adneuon ar alw. Mae'r hyn a ddisgrifir fel 'Cyfwerth ag Arian Parod' yn cael eu diffinio fel buddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn y gellir eu trosglwyddo'n arian parod yn rhwydd, ac nad oes llawer o risg y bydd eu gwerth yn newid.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIŌAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

j) Ymrwymiadau ariannol

Mae'r Gronfa'n cydnabod ymrwymiadau ariannol fel gwerth teg ohonynt ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ymrwymiadau ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn agored i'r ymrwymiad. O'r dyddiad hwn, bydd y Gronfa'n cydnabod unrhyw enillion neu golledion a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ymrwymiad.

k) Gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo

Asesir gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo teirblynyddol gan actiwari'r Gronfa yn unol â gofynion SCCI9 a'r safonau actiwaraidd perthnasol.

Fel y caniateir dan SCC26, mae'r Gronfa wedi dewis datgelu gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo drwy gynnwys hysbysiad yn y datganiad asedau net (Nodyn 20).

l) Cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn darparu cynllun cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (AVC) ar gyfer ei aelodau ac mae asedau'r cynllun hwnnw'n cael eu buddsoddi ar wahân i asedau'r Gronfa Bensiwn. Mae tair cronfa AVC. Delir y cronfeydd hyn gyda Clerical Medical, The Equitable Life Assurance Society a Standard Life. Mae'r darparwyr AVC yn diogelu buddion ychwanegol ar sail prynu arian ar gyfer yr aelodau hynny sy'n dewis talu cyfraniadau ychwanegol gwirfoddol. Mae pob aelod sy'n cymryd rhan yn y trefniadau hyn yn derbyn datganiad blynyddol hyd at 31 Mawrth yn cadarnhau'r symiau a ddelir yn eu cyfrif a'r newidiadau yn ystod y flwyddyn.

Nid yw AVCs yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon, yn unol ag adran 4(2)(b) Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (OS 2009/3093); yn hytrach fe'u datgelir fel nodyn (Nodyn 23).

NODYN 4 – DYFARNIADAU ALLWEDDOL WRTH WEITHREDU POLISIŌAU CYFRIFO

Buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith heb eu dyfynnu

Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith yn seiliedig yn bennaf ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych tua'r dyfodol sy'n cynnwys sawl ffactor. Mae rheolwyr buddsoddi'n pennu gwerth buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu ac is adeiladwaith gan ddefnyddio canllawiau sydd wedi'u gosod gan safon cyfrifo SAARh. Roedd gwerth y gwarantau preifat heb eu dyfynnu ar 31 Mawrth 2019 yn £145.6 miliwn (£104.3 miliwn ar 31 Mawrth 2018).

Ymrwymiadau'r gronfa bensiwn

Cyfrifir ymrwymiadau'r gronfa bensiwn pob tair blynedd gan yr actiwari sydd wedi'i benodi, a darperir diweddariadau blynyddol yn ystod y blynyddoedd rhwng pob prisiad. Mae'r fethodoleg a ddefnyddir yn unol â chanllawiau cymeradwy ac yn unol ag SCCI9. Mae'r rhagdybiaethau sy'n tanategu'r prisiadau yn cael eu cytuno gyda'r actiwari a cheir crynodeb ohonynt yn Nodyn 19. Mae'r amcangyfrif hwn yn destun amrywiaethau arwyddocaol yn seiliedig ar newidiadau i'r rhagdybiaethau gwaelodol.

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY’N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO

Wrth baratoi datganiadau ariannol, mae gofyn i’r rheolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau sy’n effeithio ar y symiau yr adroddir arnynt yn y cyfrifon. Amcangyfrifir a rhagdybiaethir drwy roi ystyriaeth i brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai’r gwir ganlyniadau fod yn bur wahanol i’r rhagdybiaethau a’r amcangyfrifon.

Mae’r eitemau yn y datganiad asedau net ar 31 Mawrth 2019, ble mae risg arwyddocaol o amrywiaethau materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw’r gwir ganlyniadau’n wahanol i’r rhagdybiaethau
Ecwiti preifat ac is adeiladwaith	Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith yn cael ei bennu’n unol âg arweiniad y British Venture Capital Association. Nid yw’r buddsoddiadau hyn yn cael eu rhestru’n gyhoeddus ac fel y cyfryw, mae elfen o amcangyfrif yn gysylltiedig â’r prisiad.	Mae cyfanswm y buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith yn y datganiadau ariannol yn £145.6 miliwn. Mae risg bod y buddsoddiad wedi’i nodi’n rhy isel neu’n rhy uchel yn y cyfrifon.

NODYN 6 – DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD ADRODD

Ar 10 Ebrill 2019 cytunodd arweinwyr yr UE i ymestyn erthygl 50 a allai oedi’r dyddiad y bydd y DU yn gadael yr UE tan 31 Hydref 2019. Er nad oes llawer o gytundeb ar delerau cytundeb ymadael terfynol, mae’n debygol y bydd goblygiadau tymor hir a thymor byr i unrhyw benderfyniad. Mae swyddogion a phwyllgor y Gronfa Bensiwn yn parhau i fonitro datblygiadau’n ofalus, gan gynnwys yr effaith ddisgwyliedig ar rwymedigaethau'r Gronfa a'i phortffolio buddsoddi.

NODYN 7 – CYFRANIADAU

Yn ôl categori

2017/18		2018/19
£'000		£'000
15,930	Cyfraniadau Gweithwyr/Aelodau	17,003
	Cyfraniadau Cyflogwyr :	
47,186	• Cyfraniadau arferol	50,821
19,186	• Cyfraniadau adfer diffyg	106
66,372	Cyfanswm Cyfraniadau Cyflogwyr	50,927
82,302	Cyfanswm Cyfraniadau Derbyniadwy	67,930

Yn ôl math o gyflogwr

2017/18		2018/19
£'000		£'000
29,868	Cyngor Gwynedd	22,410
48,301	Cyrff eraill ar yr atodlen	40,980
1,674	Cyrff a ganiateir	2,000
1,957	Cyrff cymunedol a ganiateir	1,953
206	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	247
242	Cyrff a benderfynir	268
54	Cronfa gaeedig*	72
82,302		67,930

*Cronfa gaeedig - Dyma'r cyfraniadau a dderbyniwyd gan Bwyllgor Llysoedd Ynadon Gogledd Cymru a Theatr Ardudwy yn ystod y flwyddyn a oedd yn arfer bod yn gyrff a ganiateir ond bellach sydd yn gronfa gaeedig.

NODYN 8 – INCWM ARALL

2017/18		2018/19
£'000		£'000
1	Llôg ar Gyfraniadau Gohiriedig	1
1	Incwm ar Gyfrifo Ysgariad	5
1	Incwm am Gyfrifo Gwerth Trosglwyddo	0
3		6

NODYN 9 – TROSGLWYDDIADAU I MEWN O GRONFEYDD PENSIWN ERAILL

2017/18		2018/19
£'000		£'000
4,360	Trosglwyddiadau unigol	3,007
4,360		3,007

NODYN 10 – BUDDION A DALWYD

Yn ôl categori

2017/18		2018/19
£'000		£'000
42,708	Pensiynau	45,278
9,670	Cymudiad a buddion ymddeol lwmp swm	11,949
1,533	Buddion marwolaeth – lwmp swm	1,986
53,911		59,213

Yn ôl math o gyflogwr

2017/18		2018/19
£'000		£'000
15,454	Cyngor Gwynedd	16,494
26,173	Cyrff eraill ar yr atodlen	30,510
1,615	Cyrff a ganiateir	1,467
812	Cyrff cymunedol a ganiateir	963
42	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	61
70	Cyrff a benderfynir	225
9,745	Cronfa gaeedig	9,493
53,911		59,213

NODYN 11 – TALIADAU I RAI SY’N YMADAEL

2017/18		2018/19
£'000		£'000
	Ad-daliadau i aelodau sy’n ymadael â’r gwasanaeth	
143	llai ad-daliadau treth	139
	Taliadau i aelodau sy’n ymuno â chynllun y	
5	wladwriaeth	2
0	Trosglwyddiadau grŵp	984
2,158	Trosglwyddiadau unigol	2,003
2,306		3,128

Roedd y trosglwyddiad grŵp yn 2018/19 i’r Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru

NODYN 12 – COSTAU RHEOLI

2017/18		2018/19
£'000		£'000
1,261	Costau gweinyddol	1,311
12,046	Costau rheoli buddsoddiadau (Nodyn 14)	13,283
60	Costau arolygaeth a llywodraethu	65
13,367		14,659

Paratowyd y dadansoddiad hwn o gostau rheoli Cronfa Pensiwn Gwynedd yn ystod y cyfnod yn unol â chanllawiau CIPFA.

NODYN 13 – COSTAU GWEINYDDOL, AROLYGIAETH A LLYWODRAETHU

2017/18		2018/19
£'000		£'000
	Costau gweinyddol	
514	Costau staff uniongyrchol	504
264	Costau uniongyrchol eraill	320
357	Gwasanaethau cefnogol, yn cynnwys TG	357
34	Ffioedd archwilio allanol	35
92	Ffioedd actiwaraid	95
1,261		1,311
	Costau arolygaeth a llywodraethu	
60	Pwyllgor Pensiynau a'r Bwrdd Pensiwn Lleol	65
1,321		1,376

Mae'r costau gweinyddol yn cynnwys y symiau a godir ar y Gronfa Bensiwn gan Gyngor Gwynedd am gostau staff, gwasanaethau cefnogol a llety. Gweler manylion pellach yn Nodyn 24.

NODYN 14 – COSTAU RHEOLI BUDDSODDIADAU

2017/18		2018/19
£'000		£'000
11,933	Ffioedd rheoli	13,166
50	Ffioedd gwarchodaeth	56
8	Gwasanaeth monitro perfformiad	13
55	Ffioedd ymgynghoriaeth buddsoddi	48
12,046		13,283

Mae'r ffioedd rheoli uchod yn cynnwys yr holl ffioedd rheoli buddsoddiad a grëwyd yn uniongyrchol gan y Gronfa, yn cynnwys y ffioedd a godwyd ar gronfeydd buddsoddi wedi'u cyfuno.

Mae'r costau rheoli buddsoddiad yn 2017/18 yn cynnwys £22,562 mewn perthynas â ffioedd sy'n gysylltiedig â pherfformiad a dalwyd i un o reolwyr buddsoddi'r Gronfa. Ni thalwyd dim ffioedd sy'n gysylltiedig â pherfformiad yn ystod 2018/19. Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol a ddaw yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau. Caiff y rhain eu hadlewyrchu yng nghostau prynu buddsoddiadau ac yn yr enillion a geir wrth werthu buddsoddiadau (gweler Nodyn 16a).

NODYN 15 – INCWM BUDDSODDI

2017/18		2018/19
£'000		£'000
7,662	Difidendau ecwiti	6,309
544	Incwm ecwiti preifat	1,090
1,201	Is adeiladwaith	126
5,256	Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	6,241
492	Llog ar adneuron arian parod	198
15,155	Cyfanswm cyn trethi	13,964

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd dri chyfrif banc sy'n cael eu dal fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian dros ben sy'n cael ei ddal yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi yn ddyddiol. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, sy'n seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa yn ystod y flwyddyn.

Mae gan y Gronfa Bensiwn gyfrif Ewro i ymdrin â derbyniadau a thaliadau mewn Ewros ac i leihau'r nifer a chostau cyfnewid trafodion.

NODYN 16 – BUDDSODDIADAU

2017/18		2018/19
£'000		£'000
	Asedau buddsoddi	
337,188	Ecwiti	0
1,412,705	Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio (CBP)	1,908,982
76,137	Ecwiti preifat (CBP)	107,218
28,173	Is adeiladwaith (CBP)	38,395
1,854,203		2,054,595
44,352	Adneuron arian parod	538
5,432	Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	0
1,903,987	Cyfanswm asedau buddsoddi	2,055,133
	Ymrwymïadau buddsoddi	
(4,690)	Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	(123)
(4,690)	Cyfanswm ymrwymïadau buddsoddi	(123)
1,899,297	Asedau buddsoddi net	2,055,010

Nodyn 16a – Cysoni symudiadau mewn buddsoddiadau a deilliadau

2018/19	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2018	Pryniannau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2019
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ecwiti	337,188	115,778	(489,524)	36,558	0
Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio (CBP)	1,412,705	631,601	(216,255)	80,931	1,908,982
Ecwiti preifat / Is adeiladwaith (CBP)	104,310	43,758	(11,401)	8,946	145,613
	1,854,203	791,137	(717,180)	126,435	2,054,595
Adneuon arian parod	44,352			31	538
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	5,432				0
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(4,690)				(123)
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				9,194	
Asedau buddsoddi net	1,899,297			135,660	2,055,010

2017/18	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2017	Pryniannau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2018
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ecwiti	345,284	79,717	(89,912)	2,099	337,188
Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio (CBP)	1,342,335	153,278	(108,389)	25,481	1,412,705
Ecwiti preifat / Is adeiladwaith (CBP)	110,076	15,913	(27,847)	6,168	104,310
	1,797,695	248,908	(226,148)	33,748	1,854,203
Adneuon arian parod	49,248			188	44,352
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	630				5,432
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(235)				(4,690)
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				7,822	
Asedau buddsoddi net	1,847,338			41,758	1,899,297

Cynhwysir costau trafodion, fel comisiwn, treth stamp a ffioedd trafodion eraill, yng nghost y pryniant a derbyniadau gwerthiant. Cyfanswm costau trafodion yn ystod y flwyddyn oedd £165,628 (2017/18 £103,937). Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau.

Nodyn 16b – Dadansoddiad o fuddsoddiadau

31 Mawrth 2018 £'000		31 Mawrth 2019 £'000	
337,188	Ecwiti		0
961,611	Cronfa Ecwiti (CBP)		1,444,431
292,050	Cronfa Llog Sefydlog (CBP)		285,250
159,044	Cronfeyd Buddsoddiadau Eiddo (CBP)		179,301
76,137	Ecwiti preifat (CBP)		107,218
28,173	Is adeiladwaith (CBP)		38,395
1,854,203			2,054,595

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2018 £'000			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2019 £'000		
	%			%	
618,768	32.6	BlackRock	656,138	31.9	
384,762	20.3	Fidelity	192,395	9.4	
292,053	15.4	Insight	285,254	13.9	
50,372	2.6	Lothbury	61,073	3.0	
104,310	5.5	Partners Group	145,614	7.1	
18,149	1.0	Threadneedle	20,862	1.0	
48,604	2.5	UBS	50,182	2.4	
382,279	20.1	Veritas	411	0.0	
0	0.0	Partneriaeth Pensiynau Cymru	643,081	31.3	
1,899,297	100.0		2,055,010	100.0	

Mae'r buddsoddiadau a ganlyn yn cynrychioli mwy na 5% o asedau net y cynllun:

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2018 £'000			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2019 £'000		
	%	Buddsoddiadau		%	
324,729	15.6	Aquila Life UK Equity Index Fund	324,729	15.6	
0	0	LF Wales PP Global Opportunities Equity Fund	322,200	15.5	
0	0	LF Wales PP Global Opportunities Equity Fund	285,253	15.4	
292,053	15.4	LDI Solutions Plus Bonds	285,251	13.7	
337,295	15.7	Fidelity Institutional Select Global Equity	142,648	7.1	
129,689	15.0	Aquila Life Global Dev Fundamental Fund	139,699	6.7	

Nodyn 16c – Benthycia stoc

Mae'r Datganiad Strategaeth Buddsoddi yn nodi y caniateir benthycia stoc yn amodol ar ganiatâd penodol. Ar hyn o bryd, nid yw'r gronfa'n benthycia unrhyw stoc.

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL

Nodyn 17a – Dosbarthiad offerynnau ariannol

Mae polisiâu cyfrifo'n disgrifio sut mae gwahanol ddsbarthiadau o asedau offerynnau ariannol yn cael eu mesur a sut mae incwm a chostau, yn cynnwys enillion a cholledion gwerth teg, yn cael eu cydnabod. Mae'r tabl a ganlyn yn dadansoddi'r symiau cario o asedau ag ymrwymadau ariannol fesul categori a phennawd datganiad asedau net. Ni ail-ddosbarthwyd unrhyw asedau ariannol yn ystod y cyfnod cyfrifo.

Fel ar 31 Mawrth 2018			Fel ar 31 Mawrth 2019		
Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau a derbyniadau	Cost ymrwymadau ariannol	Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau a derbyniadau	Cost ymrwymadau ariannol
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
					Asedau ariannol
337,188			0		Ecwiti
1,412,705			1,908,982		Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio (CBP)
76,137			107,218		Ecwiti preifat (CBP)
28,173			38,395		Is adeiladwaith (CBP)
	79,923			23,151	Arian Parod
	1,468			0	Arian Tramor
	11,019			6,613	Dyledwyr
1,854,203	92,410	0	2,054,595	29,764	0
					Ymrwymadau ariannol
		(8,638)			Credydwyr
		(8,638)	0	0	(3,012)
1,854,203	92,410	(8,638)	2,054,595	29,764	(3,012)

Nodyn 17b - Enillion a cholledion net ar offerynnau ariannol

31 Mawrth 2018		31 Mawrth 2019
Gwerth teg		Gwerth teg
£'000		£'000
	Asedau ariannol	
33,748	Gwerth teg drwy elw a cholled	126,435
188	Benthyciadau a derbyniadau	31
33,936	Cyfanswm yr asedau ariannol	126,466
	Ymrwymadau ariannol	
0	Gwerth teg drwy elw a cholled	0
0	Cost ymrwymadau ariannol	0
0	Cyfanswm yr ymrwymadau ariannol	0
33,936	Asedau ariannol net	126,466

Nodyn 17c – Gwerth teg offerynnau ag ymrwymïadau ariannol

Mae'r tabl isod yn crynhoi gwerth cario'r asedau ariannol a'r ymrwymïadau ariannol fesul dosbarth o offeryn o'i gymharu â'u gwerth teg.

31 Mawrth 2018			31 Mawrth 2019	
Gwerth cario	Gwerth teg		Gwerth cario	Gwerth teg
£'000	£'000		£'000	£'000
		Asedau ariannol		
1,210,252	1,854,203	Gwerth teg drwy elw a cholled	1,532,175	2,054,595
92,372	92,410	Benthycïadau a derbyniadau	29,764	29,764
1,302,624	1,946,613	Cyfanswm yr asedau ariannol	1,561,939	2,084,359
		Ymrwymïadau ariannol		
(4,675)	(4,690)	Gwerth teg drwy elw a cholled	(123)	(123)
(3,948)	(3,948)	Cost ymrwymïadau ariannol	(2,889)	(2,889)
(8,623)	(8,638)	Cyfanswm yr ymrwymïadau ariannol	(3,012)	(3,012)
1,294,001	1,937,975	Asedau ariannol net	1,558,927	2,081,347

Nid yw'r Gronfa wedi ymrwmo i unrhyw warantau ariannol sydd angen cyfrifo amdanynt fel offerynnau ariannol.

Nodyn 17d – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario

Mae prisiad yr offerynnau ariannol wedi'i ddosbarthu'n dri lefel, yn unol ag ansawdd a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1

Offerynnau ariannol Lefel 1 yw rhai ble mae eu gwerth teg wedi'i bennu drwy ddefnyddio prisiau wedi'u dyfynnu a heb eu haddasu ar farchnadoedd gweithredol am asedau neu rwymedigaethau cyfwerth. Mae cynhyrchion sydd wedi'u dosbarthu fel rhai Lefel 1 yn cynnwys ecwiti wedi'u dyfynnu, gwarantau sefydlog wedi'u dyfynnu, gwarantau cysylltiedig â mynegai wedi'u dyfynnu ac ymddiriedolaethau uned. Mae'r buddsoddiadau a restrir yn cael eu harddangos am y pris a gynigwyd amdanynt. Mae gwerth y pris a gynigir am y buddsoddiad yn seiliedig ar ddyfyniad marchnad cynigion y farchnad stoc dan sylw.

Lefel 2

Mae offerynnau ariannol Lefel 2 yn rhai ble nad oes prisiau'r farchnad wedi'u dyfynnu ar gael; er enghraifft, pan fo offeryn yn cael ei fasnachu mewn marchnad nad yw'n cael ei hystyried yn un weithredol, neu pan ddefnyddir technegau prisio i bennu gwerth teg a ble mae'r technegau hyn yn defnyddio mewnbwn sy'n seiliedig i raddau helaeth ar ganfyddiadau data'r farchnad.

Lefel 3

Mae offerynnau ariannol Lefel 3 yn rhai ble nad yw o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad yr offeryn yn seiliedig ar ganfyddiadau data'r farchnad. Gallai offerynnau o'r fath gynnwys buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu a chronfa o gronfeydd rhagfantoli, sy'n cael eu prisio gan ddefnyddio technegau prisio amrywiol sy'n gofyn am ddyfarniadau sylweddol wrth bennu rhagdybiaethau priodol.

Nodyn 17d – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario (parhad)

Mae gwerth y buddsoddiad mewn ecwiti preifat yn seiliedig ar brisiadau a ddarparwyd gan bartneriaid cyffredinol y cronfeydd ecwiti preifat y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi ynddynt. Paratoir y prisiadau hyn yn unol â'r *International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines*, sy'n dilyn egwyddorion prisio'r SAARh ac US GAAP.

Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi dadansoddiad o asedau ag ymrwmiadau ariannol y gronfa pensiwn wedi'i grwpio i Lefelau 1 i 3, yn seiliedig ar y lefel sy'n cael ei rhagweld fel gwerth teg.

Gwerth ar 31 Mawrth 2019	Pris y	Gan ddefnyddio	Gan ddefnyddio	Cyfanswm
	farchnad a	canfyddiadau	mewnbwn sylweddol	
	ddyfynnwyd	am y mewnbwn	ble na cheir	
	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	1,797,728	256,867	2,054,595
Benthyciadau a derbyniadau	29,764	0	0	29,764
Cyfanswm yr asedau ariannol	29,764	1,797,728	256,867	2,084,359
Ymrwmiadau ariannol				
Ymrwmiadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(123)	0	(123)
Cost ymrwmiadau ariannol	(2,889)	0	0	(2,889)
Cyfanswm yr ymrwmiadau ariannol	(2,889)	(123)	0	(3,012)
Asedau ariannol net	26,875	1,797,605	256,867	2,081,347

Gwerth ar 31 Mawrth 2018	Pris y	Gan ddefnyddio	Gan ddefnyddio	Cyfanswm
	farchnad a	canfyddiadau	mewnbwn sylweddol	
	ddyfynnwyd	am y mewnbwn	ble na cheir	
	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	332,498	1,318,419	203,286	1,854,203
Benthyciadau a derbyniadau	92,410	0	0	92,410
Cyfanswm yr asedau ariannol	424,908	1,318,419	203,286	1,946,613
Ymrwmiadau ariannol				
Ymrwmiadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(4,690)	0	(4,690)
Cost ymrwmiadau ariannol	(3,948)	0	0	(3,948)
Cyfanswm yr ymrwmiadau ariannol	(3,948)	(4,690)	0	(8,638)
Asedau ariannol net	420,960	1,313,729	203,286	1,937,975

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg a rheoli risg

Prif risg hirdymor y Gronfa yw y bydd asedau'r Gronfa'n annigonol i ymdrin â'i hymrwymiaadau (h.y. y buddion a gafodd eu haddo i aelodau sy'n daladwy). Felly, nod rheoli risg buddsoddi yw lleihau'r risg o weld gostyngiad cyffredinol yng ngwerth y Gronfa a gwneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws portffolio'r Gronfa yn ei gyfanrwydd. Mae'r Gronfa'n cyflawni hyn drwy amrywio'i asedau fel ei fod yn cadw lefel risg y farchnad y mae'n agored iddo ar lefel dderbyniol. Yn ogystal, mae'r Gronfa'n rheoli ei risg o hylifedd i sicrhau bod digon o hylifedd ar gael i fodloni llif arian rhagweladwy'r Gronfa. Mae'r Cyngor yn rheoli'r risgiau buddsoddi hyn fel rhan o'i raglen gyffredinol i reoli risg y Gronfa Bensiwn.

Y Pwyllgor Pensiynau sy'n gyfrifol am strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae rhaglen reoli risg gyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar ba mor anwadal yw'r marchnadoedd ariannol ac yn ceisio isafu'r effeithiau andwyol posib ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Datganiad Strategaeth Gyllido a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu ar y cyd ag Actiwari'r Gronfa yn nodi sut bydd hydaledd a risg yn cael eu rheoli mewn perthynas ag ymrwymiaadau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi cynhyrchu'r Datganiad Strategaeth Gyllido hwn gan roi ystyriaeth gyffredinol i lefel y risg yn y polisi buddsoddi sydd wedi'i nodi yn y Datganiad Egwyddorion Buddsoddi a gyhoeddwyd dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (y Rheoliadau Buddsoddi) a'r polisi cyllido sydd wedi'i nodi yn y Datganiad hwn. Bydd yr Awdurdod Gweinyddu'n parhau i adolygu'r ddwy ddogfen i sicrhau bod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

a) Risg y farchnad

Risg y farchnad yw'r risg o golledion yn sgil amrywiad ym mhrisiau ecwiti a nwyddau, llog, cyfraddau cyfnewid arian tramor a gwasgariad credyd. Mae'r Gronfa'n agored i risg y farchnad yn sgil ei weithgareddau buddsoddi, yn enwedig drwy'r ecwiti mae'n eu dal. Mae lefel y risg yn dibynnu ar amgylchiadau'r farchnad, disgwyliadau o ran prisiau yn y dyfodol, newidiadau mewn enillion a'r gymysgedd o asedau.

Nod strategaeth rheoli risg y Gronfa yw adnabod a rheoli risgiau'r farchnad i'r Gronfa o fewn paramedrau derbyniol, tra gwneud y mwyaf o'r enillion a geir wrth gymryd risg.

Yn gyffredinol, rheolir anweddolrwydd gormodol yn risg y farchnad drwy amrywio'r portffolio yn ddaearyddol ac o ran sectorau diwydiant a gwarantau unigol. I leihau risg y farchnad, mae'r Cyngor a'i ymgynghorwyr buddsoddi'n monitro cyflwr y farchnad a dadansoddiadau meincnod yn briodol.

Mae'r Gronfa'n rheoli'r risgiau hyn mewn dwy ffordd:

- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risg y farchnad yn cael ei fonitro drwy ddadansoddi ffactorau risg i sicrhau bod y risg yn parhau o fewn lefelau goddefol;
- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risgiau penodol yn cael ei gyfyngu drwy bennu risgiau penodol goddefol ar gyfer buddsoddiadau unigol.

Risg prisiau eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn amrywio o ganlyniad i newid ym mhris y farchnad (ac eithrio'r risgiau sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfradd cyfnewid arian tramor), boed y newidiadau'n cael eu hachosi gan ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu'r sawl a'i cyflwynodd neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath yn y farchnad.

NODYN 18 – NATUR A GRADDFFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Gronfa'n agored i risg prisiau cyfranddaliadau. Mae hyn yn codi o fuddsoddiadau a ddelir gan y Gronfa ble bo ansicrwydd ynghylch eu pris yn y dyfodol. Mae pob buddsoddiad gwarantau yn cyflwyno risg o golli cyfalaf. Ac eithrio cyfranddaliadau a werthir am bris is, pennir y risg fwyaf sy'n deillio o offerynnau ariannol gan werth teg yr offerynnau ariannol. Mae'r colledion posib yn sgil cyfranddaliadau a werthir am bris is yn anghyfyngedig.

Mae rheolwyr buddsoddi'r Gronfa'n lliniaru'r perygl pris hwn trwy amrywio a dewis gwarantau a theclynnau ariannol eraill sy'n cael eu monitro gan y Cyngor i sicrhau ei fod o fewn y cyfyngiadau a nodir yn strategaeth y Gronfa fuddsoddi.

Risg prisiau eraill – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol a'r enillion ar fuddsoddiadau a ddisgwylir yn ystod y flwyddyn ariannol, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi'r Gronfa, mae'r Cyngor wedi pennu bod y newidiadau a ganlyn yn risg pris y farchnad yn rhesymol bosib ar gyfer cyfnod adrodd 2018/19.

Gan ddilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol ar enillion ar fuddsoddiadau, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi y Gronfa, mae newidiadau pris posib wedi cael eu pennu ar gyfer y gwahanol categorïau o asedau sy'n cael ei ddal gan y Gronfa. Mae'r cyfraddau i'w defnyddio ar gyfer categorïau asedau'r Gronfa fel a ganlyn:

Math o ased	Newid posib yn y farchnad (+/-)	
	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2019
	%	%
Ecwiti'r DU	16.8	16.6
Ecwiti Byd-eang	17.9	16.9
Ecwiti Preifat	28.3	28.3
Incwm Sefydlog wedi eu pwlio	2.8	3.0
Buddsoddiadau Amgen (Isadeiladedd)	20.1	20.1
Eiddo	14.3	14.3
Arian	0.0	0.0
Y Gronfa Gyfan	12.6	12.3

Mae'r anweddolrwydd a nodir uchod yn gyson ag un gwyrriad safonol yn newid gwerth yr asedau dros y tair blynedd ddiweddaraf. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid arian tramor a chyfraddau llog, yn parhau'r un fath.

NODYN 18 – NATUR A GRADDAFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Pe byddai pris buddsoddiadau'r Gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid ym mhreis y farchnad yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion wedi bod fel a ganlyn:

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Cronfeydd Ecwiti	1,444,431	16.8	1,687,566	1,201,297
Cronfeydd Ecwiti Preifat	107,218	28.3	137,561	76,875
Cronfa Incwm Sefydlog	285,250	3.0	293,808	276,693
Buddsoddiadau Amgen (Isadeiladedd)	38,395	20.1	46,112	30,678
Cronfeydd Eiddo	179,301	14.3	204,941	153,661
Arian	26,752	0.0	26,752	26,752
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	2,081,347	12.6*	2,343,597	1,819,098

* Mae gwerth yr holl gronfa yn y tabl uchod yn seiliedig ar 12.6% yn hytrach na cyfanswm y math o asedau unigol.

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Cronfeydd Ecwiti	1,298,799	17.6	1,527,528	1,070,060
Cronfeydd Ecwiti Preifat	76,137	28.3	97,684	54,590
Cronfa Incwm Sefydlog	292,050	2.8	300,227	283,873
Buddsoddiadau Amgen (Isadeiladedd)	28,173	20.1	33,837	22,511
Cronfeydd Eiddo	159,044	14.3	181,787	136,300
Arian	44,352	0.0	44,352	44,352
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	1,898,555	12.6*	2,137,773	1,659,337

* Mae gwerth yr holl gronfa yn y tabl uchod yn seiliedig ar 12.6% yn hytrach na cyfanswm y math o asedau unigol.

Risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa'n buddsoddi mewn asedau ariannol yn bennaf er mwyn cael enillion ar fuddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i risgiau cyfraddau llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae cyfradd llog y Gronfa'n cael ei monitro'n gyson, yn unol â strategaeth rheoli risg y Gronfa, yn cynnwys monitro pa mor agored ydyw i'r cyfraddau llog ac asesiad o'r gwir gyfraddau llog yn erbyn y meincnodau perthnasol.

Gweler pa mor agored yn uniongyrchol yw'r Gronfa i newidiadau mewn cyfraddau llog fel ar 31 Mawrth 2018 a 31 Mawrth 2019 isod. Mae'r ffigyrau isod yn cyflwyno'r gyfradd llog yn seiliedig ar werth teg yr asedau ariannol gwaelodol:

Math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2019 £'000
Arian a chyfwerthoedd arian	37,038	22,614
Balansau arian parod	44,352	538
Cronfa Incwm Sefydlog	292,050	285,251
Cyfanswm	373,440	308,403

NODYN 18 – NATUR A GRADDFFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Dadansoddiad sensitifrwydd risg cyfraddau llog

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm i'r Gronfa a gwerth yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae newid 1% mewn cyfraddau llog yn gyson â lefel y sensitifrwydd a ddefnyddiwyd fel rhan o strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae'r dadansoddiad isod yn rhagdybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid, yn parhau'n gyson, ac mae'n dangos yr effaith yn ystod y flwyddyn ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion o newid o +/- 1% mewn cyfraddau llog:

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
Arian a chyfwerthoedd arian	22,614	226	(226)
Balansau arian parod	538	5	(5)
Cronfa Incwm Sefydlog *	285,251	34,230	(34,230)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	308,403	34,461	(34,461)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb	37,038	370	(370)
Balansau arian parod	44,352	444	(444)
Cronfa Incwm Sefydlog *	292,050	2,658	(2,658)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	373,440	3,472	(3,472)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Minimol fyddai'r effaith wedi bod o newid 1% mewn cyfraddau llog ar y llog a dderbyniwyd gan mai 0.79% oedd cyfartaledd y gyfradd llog a dderbyniwyd ar arian yn ystod y flwyddyn, gan roi cyfanswm llog o £166,303 am y flwyddyn.

Nid yw cynnydd 1% mewn cyfraddau llog yn effeithio'r llog a dderbynnir ar warantau llog sefydlog ond byddai'n lleihau'r gwerth teg, fel y dangosir yn y tablau uchod. Nid yw newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio y gwerth arian / arian a'u cyffelyb ond byddai'n effeithio'r llog a dderbynnir ar y balansau. Mae newidiadau i werth teg yr asedau ac incwm a dderbynnir o fuddsoddiadau yn cael effaith ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion ond fel y nodir uchod nad yw'n cael effaith sylweddol ar y Gronfa.

Risg arian tramor

Mae risg arian yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid arian tramor. Mae'r Gronfa'n agored i risg arian ar offerynnau ariannol sy'n cael eu cynrychioli mewn unrhyw arian ac eithrio arian swyddogaethol y Gronfa (£DU). Mae'r Gronfa'n dal asedau sy'n cael eu cynrychioli mewn arian ac eithrio £DU.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae gan y Gronfa ymrwymiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith mewn arian tramor, (£256 miliwn a \$88.6 miliwn). Mae'r ymrwymiadau hyn yn cael eu tynnu i lawr ar gais y rheolwr buddsoddi dros nifer o flynyddoedd. Gweler yr ymrwymiadau cyfredol sy'n aros yn Nodyn 25. Y risg dan sylw yw y bydd y bunt yn wan o'i chymharu â'r ddoler a'r ewro pan fydd yr ymrwymiadau'n cael eu tynnu i lawr ac y bydd yn cryfhau pan fo'r Gronfa wedi'i chyllido'n llawn. Mae'r Gronfa wedi bod yn ariannu'r ymrwymiadau ers 2005 felly mae'r ymrwymiadau wedi'i gydbwyso dros gyfnod maith o amser.

Mae cyfradd cyfnewid arian y Gronfa'n cael ei gyfrifo ar sail anweddolrwydd yr arian tramor fyddai'n effeithio ar werth y buddsoddiadau ac unrhyw arian fyddai'n cael ei ddal yn yr arian tramor hynny.

Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi pa mor agored yw'r Gronfa i newidiadau mewn arian fel ar 31 Mawrth 2019 ac fel ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol:

Agored i newidiadau mewn arian – math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2019 £'000
Ecwiti tramor a byd-eang	958,275	1,119,701
Cronfa Incwm Sefydlog byd-eang	292,050	285,250
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac isadeiladedd)	104,310	145,613
Eiddo tramor	1,808	1,000
Arian tramor	1,468	0
Cyfanswm yr asedau tramor	1,357,911	1,551,564

Risg arian tramor – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddi data hanesyddol mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi y Gronfa, mae'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid arian tramor wedi cael eu cyfrifo wrth ddefnyddio anweddolrwydd hanesyddol yr arian tramor a'r symiau cymharol ym muddsoddiadau'r Gronfa.

Ystyrir bod newid o 10% yn yr arian tramor yn rhesymol yn seiliedig ar ddadansoddiad ymgynghorwyr buddsoddi analytig y Gronfa o newidiadau hanesyddol hirdymor yn y cyfraddau cyfnewid ar ddiwedd y mis dros gyfnod treigl o 36 mis hyd at 31 Mawrth 2019. Y canran cyfatebol ar gyfer y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2018 oedd 10%. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau llog, yn parhau'n gyson.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r tablau isod yn dangos dadansoddiad o ddatguddiad y Gronfa at arian tramor unigol fel ar 31 Mawrth 2019 ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cynt:

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti tramor a byd-eang	1,119,701	1,231,671	1,007,731
Cronfa Incwm Sefydlog byd-eang	285,250	313,776	256,726
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac is adeiladwaith)	145,613	160,174	131,052
Eiddo tramor	1,000	1,100	900
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	1,551,564	1,706,721	1,396,409

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti tramor a byd-eang	958,275	1,054,103	862,448
Cronfa Incwm Sefydlog byd-eang	292,050	321,255	262,845
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac is adeiladwaith)	104,310	114,741	93,879
Eiddo tramor	1,808	1,989	1,628
Arian tramor	1,468	0	0
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	1,357,911	1,492,088	1,220,800

b) Risg credyd

Mae risg credyd yn cynrychioli'r risg y bydd gwrth barti i drafodion neu offeryn ariannol yn methu â gwireddu goblygiad ac yn creu colled ariannol i'r Gronfa o ganlyniad i hynny. Yn gyffredinol, mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad yn adlewyrchu asesiad o greddwr wrth eu prisio ac felly darperir ar gyfer y risg o golled yng ngwerth cario asedau ariannol ag ymrwymadau'r Gronfa.

Yn ei hanfod, mae portffolio buddsoddi cyfan y Gronfa'n agored i beth risg credyd. Fodd bynnag, mae dewis gwrth bartion, broceriaid a sefydliadau ariannol o ansawdd uchel yn isafu'r risg credyd a allai godi yn sgil methiant i setlo trafodion yn brydlon.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gweler isod meincnod ar gyfer y canran o'r cronfeydd a ddelir gan y rheolwyr buddsoddi:

O 17 Ionawr 2019

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	29.5%
Fidelity	10.0%
Partneriaeth Pensiwn Cymru	28.0%
Insight	15.0%
Eiddo (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10.0%
Partners Group	7.5%

Hyd at 16 Ionawr 2019

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	29.5%
Fidelity	19.0%
Veritas	19.0%
Insight	15.0%
Eiddo (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10.0%
Partners Group	7.5%

Mae'r holl fuddsoddiadau a ddelir gan reolwyr buddsoddi'n cael eu dal yn enw'r Gronfa Bensiwn felly, os yw'r rheolwr buddsoddi'n methu, nid yw buddsoddiadau'r Gronfa yn cael eu cyfrif yn rhan o'i asedau.

Cynrychiolir risg credyd contract gan y taliad net neu'r enillion sy'n aros. Mae'r risg weddilliol yn fân yn sgil yr amrywiol bolisiau yswiriant a ddelir i ymdrin â gwrth bartion sy'n diffygdlu.

Er mwyn uchafu'r dychweliadau o Fuddsoddiadau Tymor Byr ac Adnau Arian, mae'r Cyngor yn buddsoddi unrhyw arian gwaged dros dro yn ei gyfrifon banc gydag unrhyw arian gwaged dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion wrth fuddsoddi ar sail yr un gyfran. Oherwydd natur y trefniadau banc nid yw unrhyw arian gwaged yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor. Am fod y buddsoddiadau tymor byr yn cael eu gwneud mewn enw Cyngor Gwynedd maent yn dangos yn llawn ar fantolen y Cyngor. Efen y Gronfa Bensiwn o'r buddsoddiadau tymor byr a'r adnau arian ar 31 Mawrth 2019 oedd £22.6m (£37.0m ar 31 Mawrth 2018).

Ni adneuir arian mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio o ran statws credyd yn annibynnol, a'u bod yn bodloni meini prawf credyd y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi gosod cyfyngiadau ar y ganran uchaf o adneuo'n y gellir eu gwneud mewn unrhyw ddsbarth o sefydliad ariannol penodol. Hefyd, mae'r Cyngor yn buddsoddi canran a gytunwyd o gronfeydd yn y marchnadoedd arian er mwyn cael buddsoddiadau amrywiol. Mae'r cronfeydd marchnad arian a ddewiswyd oll wedi derbyn statws credyd AAA gan asiantaeth statws credyd blaenllaw. Cred y Cyngor ei fod wedi rheoli pa mor agored ydyw i risg credyd a dim ond un profiad o ddiffygdlu neu adneuo'n nad oes modd eu hadennill sydd ganddo, sef pan roddwyd Banc Heritable yn nwylo'r gweinyddwyr yn 2008. Gweler manylion llawn yn Nodyn 27.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Nid yw cyflogwyr y Gronfa'n cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer eu statws credyd neu ar gyfer y cyfyngiadau credyd unigol sydd wedi'u gosod. Mae risg yn bodoli na ellir casglu cyfraniadau gan gyflogwyr ble nad oes ganddynt unrhyw aelodau sy'n cyfrannu (e.e. y risg sy'n gysylltiedig â chyflogwyr gyda nifer fechan o aelodau sy'n dewis peidio â chyfrannu), felly mae'r Awdurdod Gweinyddu'n monitro newidiadau mewn aelodaeth bob blwyddyn.

Bydd angen i gyflogwyr newydd sy'n dod yn rhan o'r Gronfa gytuno i ddarparu bond neu gael gwarant i leihau'r risg o golledion ariannol i'r Gronfa yn y dyfodol pe na fyddai'r cyflogwr dan sylw'n medru bodloni ei hymrwymiaid pensiwn pe byddai'n ymadael â'r Gronfa. Fel y dangosir yn Nodyn 26 mae dau gyflogwr wedi darparu bondiau. Bydd unrhyw ymrwymiaid eraill ar y Gronfa yn y dyfodol o ganlyniad i gyflogwr yn ymadael yn cael eu cario gan y Gronfa a'u rhannu dros yr holl gyflogwyr. Gwneir hyn i sicrhau bod y cyfnodau a'r symiau adfer actiwaraid yn cael eu cadw ar lefel y gall cyflogwyr llai ymdopi â hi.

Mae'r risg wedi cynyddu yn sgil dyfarniad cyfreithiol diweddar, fydd o bosib yn pennu na ellir codi cyfraniadau ar gyflogwyr nad oes ganddynt aelodau sy'n cyfrannu dan Reoliadau Gweinyddu'r CPLIL. Fodd bynnag, nid yw'r dyfarniad hwn yn effeithio ar allu'r Gronfa i gasglu cyfraniadau yn dilyn prisiad ymadael dan Reoliad 38(2). Gellir rhoi cyfarwyddyd i'r Actiwari ystyried adolygu'r cyfraddau a'r dystysgrif Addasiadau i gynyddu cyfraniadau cyflogwr dan Reoliad 38 Rheoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008, rhwng y prisiad a gynhelir teirblynyddol.

c) Risg hylifedd

Mae'r risg hylifedd yn cynrychioli'r risg na fydd modd i'r Gronfa fodloni ei oblygiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Felly, mae'r Cyngor yn cymryd camau i sicrhau bod gan y Gronfa Bensiwn ddigon o adnoddau arian parod i fodloni ei hymrwymiaid i dalu pensiynwyr ac i fodloni ymrwymiaid buddsoddi.

Mae gan yr Awdurdod Gweinyddol system llif arian sy'n ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pe bai ei angen. Yn ogystal, mae'r cyfraniadau cyfredol a dderbynnir gan gyflogwyr ac aelodau yn cyfrannu'n llawer mwy na'r hyn a delir allan mewn buddion. Buddsoddir yr arian parod dros ben ac ni ellir ei dalu'n ôl i gyflogwyr. Mae Actiwari'r Gronfa yn sefydlu'r cyfraniadau y dylid eu talu fel y gellir bodloni holl rwymedigaethau'r dyfodol.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar y swm y gall cyfrif banc y Gronfa Bensiwn ei ddal. Dylai'r symiau a ddelir yn y cyfrif hwn fodloni anghenion hylifedd arferol y Gronfa. Mae unrhyw arian dros ben dros dro yn cael ei fuddsoddi gan yr Awdurdod Gweinyddol yn unol â'r Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys er mwyn darparu incwm ychwanegol i'r Gronfa Bensiwn. Buddsoddir arian parod dros ben yn unol â'r Datganiad Egwyddorion Buddsoddi.

Yn ogystal, mae gan y Gronfa fynediad at gyfleuster gorddrafft trwy drefniadau cyfrifon banc grŵp yr Awdurdod Gweinyddol. Dim ond i fodloni gwahaniaethau amseru tymor byr ar daliadau pensiwn y defnyddir y cyfleuster hwn. Gan mai benthyciadau byrdymor eu natur fyddai'r rhain, ystyrir bod pa mor agored i risg credyd yw'r Gronfa yn hyn o beth yn ddibwys.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Gronfa'n diffinio asedau hylifol fel asedau y gellir eu trosglwyddo'n arian parod o fewn tri mis. Asedau anhylif yw'r asedau fydd yn cymryd cyfnod hwy na thri mis i'w trosglwyddo'n arian parod. Ar 31 Mawrth 2019, roedd gwerth yr asedau anhylif yn £256m, sy'n cynrychioli 12.3% o gyfanswm asedau'r Gronfa (31 Mawrth 2018: £202m, a oedd yn cynrychioli 10.5% o gyfanswm asedau'r Gronfa).

Mae rheolwyr yn paratoi rhagolygon llif arian cyfnodol er mwyn deall a rheoli amseriad llif arian y Gronfa. Mae lefel strategol briodol y balans arian parod i'w ddal yn ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi'r Gronfa.

Mae'r holl rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2019 yn ddyledus o fewn blwyddyn, yn yr un modd ag ar 31 Mawrth 2018.

Risg ail ariannu

Y risg allweddol yw y bydd y Cyngor wedi'i rwymo i ailgyflenwi cyfran sylweddol o offerynnau ariannol ei Gronfa Bensiwn pan fo cyfraddau llog yn anffafriol. Nid oes gan y Gronfa unrhyw offerynnau ariannol sydd â risg ail ariannu'n rhan o'i strategaethau rheoli trysorlys a buddsoddi.

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2008, mae actiwari'r Gronfa yn ymgymryd â phrasiad teirblynyddol er mwyn sefydlu'r gyfradd cyfraniadau i gyflogwyr ar gyfer y tair blynedd i ddod. Cynhaliwyd y prasiad diwethaf fel ar 31 Mawrth 2016.

Disgrifiad o'r Polisi Cyllido

Amlinellir y polisi cyllido yn Natganiad Strategaeth Cyllido, yr Awdurdod Gweinyddu, gafodd ei adolygu fel rhan o Brisiad 2016.

Mae elfennau allweddol y polisi cyllido fel a ganlyn:

- sicrhau hydaledd hirdymor y Gronfa dros y tymor hir. Bydd hyn yn sicrhau bod digon o arian ar gael i gwrdd a buddion holl aelodau/dibynyddion wrth iddynt ddod yn daladwy.
- sicrhau bod cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn weddol sefydlog os yw'n rhesymol i wneud hynny.
- lleihau'r cyfraniadau ariannol tymor hir mae'r cyflogwyr yn talu i'r Cynllun drwy adnabod y cysylltiad rhwng asedau a rhwymedigaethau a mabwysiadu strategaeth fuddsoddi sy'n cydbwysu risg ac elw.
- i adlewyrchu nodweddion gwahanol y gwahanol gyflogwyr i bennu cyfraddau cyfraniadau drwy gael strategaeth gyllido clir a thryloyw sy'n dangos sut y gall pob cyflogwr gyfarfod a'u rhwymedigaethau dros y blynyddoedd i ddod.
- defnyddio mesurau rhesymol i leihau'r risg i gyflogwyr eraill ac yn benodol i'r rhai sy'n talu'r Dreth Cyngor yn sgil cyflogwyr yn diffygdlu ei rwymedigaethau pensiwn.

Amlinella'r Datganiad Strategaeth Cyllido sut mae'r Awdurdod Gweinyddu yn ceisio cydbwysu'r nodau croestynnol o ddiogelu hydaledd y Gronfa a chadw cyfraniadau cyflogwyr yn sefydlog.

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

O ran cyflogwyr oedd â chyfamod digon cryf yn ôl yr Awdurdod Gweinyddu, mae cyfraniadau wedi cael eu sefydlogi yn is na'r gyfradd ddamcaniaethol sydd ei hangen i sicrhau bod eu cyfran nhw o'r Gronfa yn dychwelyd i gael ei ariannu'n llawn dros 20 mlynedd os yw'r rhagdybiaethau prisio yn cael eu cadarnhau. Defnyddiwyd dull modelu ymrwymadau asedau sy'n dangos os caiff y cyfraddau cyfrannu hyn eu talu a bod newidiadau cyfraniadau yn y dyfodol yn cael eu cyfyngu fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido, fod yna siawns gwell na 66% o hyd y bydd y Gronfa yn dychwelyd i ariannu'n llawn dros y 20 mlynedd.

Sefyllfa Gyllido ar adeg y Prisiad Cyllido Ffurfiol Diwethaf

Cynhaliwyd y prisiad actwaraidd mwyaf diweddar dan Reoliad 62 Rheoliadau (Gweinyddol) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ar 31 Mawrth 2016. Datgelodd y prisiad hwn fod asedau'r Gronfa, oedd wedi'u prisio'n £1,525 miliwn ar 31 Mawrth 2016, yn ddigon i dalu 91% o'r ymrwymadau (h.y. gwerth cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo) oedd wedi'u cronni hyd at y dyddiad hwnnw. O ganlyniad, y diffyg ym mhrisiad 2016 oedd £145 miliwn.

Gosodwyd allan cyfraniad pob cyflogwr yn y prisiad, gyda'r nod o gyflawni cyllido llawn o fewn gorwel amser a thebygolrwydd a fesurwyd yn unol â'r Datganiad Strategaeth Cyllido. Cafodd cyfraniadau cyflogwyr unigol am y cyfnod 1 Ebrill 2017 i 31 Mawrth 2020 eu pennu yn unol â pholisi cyllido'r Gronfa fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido.

Prif Rhagdybiaethau Actwaraidd a'r Dull a ddefnyddiwyd i Brisio'r Ymrwymadau

Disgrifir y manylion llawn am y dulliau a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn yr adroddiad prisio dyddiedig 31 Mawrth 2017.

Dull

Aseswyd yr ymrwymadau drwy ddefnyddio dull buddion cronodig sy'n ystyried aelodaeth bensiyndwy hyd at y dyddiad prisio, ac yn ystyried cynnydd disgwylidig mewn cyflog yn y dyfodol, ymddeoliad neu ddyddiad disgwylidig cynharach o adael aelodaeth bensiyndwy.

Rhagdybiaethau

Dilynwyd dull sy'n gysylltiedig â'r farchnad i brisio'r ymrwymadau er mwyn sicrhau cysondeb gyda phrisiad o asedau'r Gronfa o'u gwerth ar y farchnad.

Roedd y rhagdybiaethau ariannol allweddol a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 2016 fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau Ariannol	31 Mawrth 2016
Cyfradd disgownt	3.9%
Cynnydd mewn cyflog	2.1%
Cynnydd mewn pensiwn	2.1%

Y rhagdybiaeth demograffig allweddol oedd yr ystyriaeth a roddwyd i hirhoedledd. Mae'r rhagdybiaethau disgwylidig oes yn seiliedig ar *VitaCurves* y *Gronfa* gyda gwelliannau yn unol a model CMI 2013, sy'n tybio bod y gyfradd bresennol o welliannau wedi cyrraedd y brig a bydd yn cydgyfeirio at gyfradd hirdymor o 1.25% y flwyddyn. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau hyn, mae'r disgwylidig oes gyfartalog yn y dyfodol i oed 65 fel a ganlyn:

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

Rhagdybiaethau marwolaeth yn 65 mlwydd oed	Gwryw Blynyddoedd	Benyw Blynyddoedd
Pensiynwyr cyfredol	22.0	24.2
Pensiynwyr y dyfodol (45 oed ym mhrisiad 2016)	24.0	26.4

Mae copiau o adroddiad Prisiad 2016 a'r Datganiad Strategaeth Cyllido ar gael ar wefan y Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwnngwynedd.org.uk

Profiad yn ystod y Cyfnod ers 31 Mawrth 2016

Ers y prisiad ffurfiol diwethaf, mae'r gwir ddychweliadau ar fondiau wedi disgyn gan gynyddu gwerth y rhwymedigaethau ond mae dychweliadau asedau wedi bod yn gryf dros y 3 blynedd. Mae'r ddau ddigwyddiad yn fras wedi effeithio'n debyg ar y sefyllfa cyllido.

Cynhelir y prisiad actiwaraidd nesaf fel ar 31 Mawrth 2019. Adolygir y Datganiad Strategaeth Cyllido ar yr un adeg.

NODYN 20 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI'U HADDO

Yn ogystal â'r prisiad cyllido teirblynyddol, mae'r actiwari hefyd yn cynnal prisiad o rwymedigaethau'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar SCC19 bob blwyddyn gan ddefnyddio'r un data sylfaenol â'r prisiad cyllido wedi'i dynnu ymlaen i'r flwyddyn ariannol gyfredol, gan ystyried y newidiadau yn niferoedd yr aelodau a diweddarau rhagdybiaethau ar gyfer y flwyddyn gyfredol. Nid yw'r gwerthusiad yn cael ei ymgymryd yn yr un modd a ddefnyddir ar gyfer gosod cyfraddau cyfrannu i'r Gronfa, ac nid yw cyfrifon y Gronfa yn ystyried rhwymedigaethau talu pensiynau na buddion eraill yn y dyfodol.

Er mwyn asesu gwerth y buddion yn seiliedig ar hyn, mae'r actiwari wedi diweddarau'r rhagdybiaethau actiwaraidd (gweler isod) o'r rhai a ddefnyddir er dibenion cyllido (gweler Nodyn 19) a hefyd mae wedi'u defnyddio i ddarparu'r adroddiadau SCC19 ac SAA102 ar gyfer cyflogwyr unigol yn y Gronfa. Yn ogystal, mae'r actiwari wedi prasio buddion salwch a marwolaeth yn unol â SCC19.

Roedd gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo ar 31 Mawrth 2018 ac 2019, fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau	31 Mawrth 2018 £m	31 Mawrth 2019 £m
Aelodau Gweithredol	1,378	1,674
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	385	434
Cyfradd ddisgownt	718	722
Cyfanswm	2,481	2,830

Fel y nodir uchod mae'r ymrwymadau uchod wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar SCC19 ac felly maent yn wahanol i ganlyniadau'r prisiad cyllido teirblynyddol a gynhaliwyd yn 2016 (gweler Nodyn 19) gan fod SCC 19 yn nodi cyfradd ddisgownt yn hytrach na chyfradd sy'n adlewyrchu cyfraddau'r farchnad.

NODYN 20 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI’U HADDO (parhad)

Y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Defnyddiwyd y tybiaethau ariannol sydd yn cael eu mabwysiadu ar gyfer adroddiad SCC19 yr Awdurdod Gweinyddol fel y ganlyn:

	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2019
Rhagdybiaeth	%	%
Chwyddiant/cyfradd cynnydd mewn pensiwn	2.4	2.5
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	2.4	2.5
Cyfradd ddisgownt	2.7	2.4

Defnyddiwyd yr un dybiaeth hirhoedledd fel ar gyfer asesu’r sefyllfa cyllido fel y dangosir yn Nodyn 19 uchod.

Mae’r rhagdybiaeth cymudiad yn caniatáu i bensiynwyr y dyfodol dewis cyfnewid pensiwn am arian parod di-dreth ychwanegol o hyd at 50% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth cyn Ebrill 2008 a 75% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008.

Mae’r sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur rhwymedigaethau wedi’u nodi isod:

Sensitifrwydd i’r Rhagdybiaethau am y flwyddyn sy’n gorffen 31 Mawrth 2019	Amcan % y Cynnydd mewn Rhwymedigaethau	Amcan Swm Ariannol
	%	£m
0.5% y.f. o gynnydd mewn chwyddiant pensiwn	9	245
0.5% y.f. o gynnydd mewn cyflog	2	59
0.5% y.f. o leihad yn y gyfradd ddisgownt	11	325

Y brif ragdybiaeth demograffig yw’r tybiaeth hirhoedledd. At ddibenion sensitifrwydd, amcangyfrifir y byddai cynnydd o flwyddyn yn y disgwyliad oes yn cynyddu y rhwymedigaeth rhwng 3-5%.

NODYN 21 – ASED AU CYFREDOL

31 Mawrth 2018		31 Mawrth 2019
£’000		£’000
842	Cyfraniadau sy’n ddyledus – gweithwyr	1,227
2,508	Cyfraniadau sy’n ddyledus – cyflogwyr	3,682
2,238	Amrywiol ddyledwyr	1,704
5,588	Cyfanswm dyledwyr	6,613
37,038	Arian	22,613
42,626	Cyfanswm	29,226

NODYN 22 – YMRWYMIADAU CYFREDOL

31 Mawrth 2018 £'000		31 Mawrth 2019 £'000
2,370	Amrywiol gredydwy	1,922
1,578	Buddion sy'n daladwy	967
3,948	Cyfanswm	2,889

NODYN 23 – CYFRANIADAU GWIRFODDOL YCHWANEGOL (AVC)

Mae gwerth y cronfeydd ar y farchnad wedi'i nodi isod:

	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2018 £'000	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2019 £'000
Clerical Medical	3,506	3,851
Equitable Life	226	203
Standard Life	70	61
Cyfanswm	3,802	4,115

Talwyd cyfraniadau AVC yn uniongyrchol i'r tri rheolwr fel a ganlyn:

	2017/2018 £'000	2018/2019 £'000
Clerical Medical	591	613
Standard Life	13	14
Cyfanswm	604	627

NODYN 24 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Cyngor Gwynedd

Cyngor Gwynedd sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd. O ganlyniad, mae perthynas gref rhwng y Cyngor a'r Gronfa Bensiwn.

Cafodd y Cyngor gostau o £1,152,315 (£1,056,813 yn 2017/18) mewn perthynas â gweinyddu'r Gronfa ac yn dilyn hynny, cafodd ad-daliad am y costau hyn gan y Gronfa. Yn ogystal, y Cyngor yw un o gyflogwyr mwyaf aelodau'r gronfa pensiwn a chyfrannodd £22.41m tuag at y Gronfa yn 2018/19 (£29.87m yn 2017/18). Ar ddiwedd y flwyddyn £1.921m oedd dyled y Cyngor i'r Gronfa yn bennaf mewn perthynas â chyfraniadau ar gyfer Mawrth 2019 a £1.02m oedd dyled y Gronfa i'r Cyngor yn bennaf mewn perthynas ag ad-daliadau gan y Cyngor.

NODYN 24 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG (parhad)

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd dri cyfrif banc a ddelir fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian parod dros ben a ddelir yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi bob dydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Yn ystod 2018/19, derbyniodd y Gronfa lŵg o £166,303 (£127,666 yn 2017/18) gan Gyngor Gwynedd.

Llywodraethu

Roedd dau aelod o'r Pwyllgor Pensiynau yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2018/19 (yr aelodau pwyllgor J.B. Hughes a P. Jenkins). Yn ogystal, roedd aelodau'r pwyllgor S. W. Churchman, D. Cowans, S. Glyn, J. B. Hughes, A.W.Jones, P. Read a R.W. Williams yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Roedd dau aelod o'r Bwrdd Pensiwn yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2018/19 (yr aelodau bwrdd H. E. Jones a S.Warnes). Yn ogystal, roedd aelodau Bwrdd A.W. Deakin, A.L Lloyd Evans, O. Richards and H. Trainor yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Staff Rheoli Allweddol

Mae Cod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifon Awdurdodau Lleol yn eithrio awdurdodau lleol rhag gofynion datgelu staff rheoli allweddol SCC24, ar y sail bod y gofynion datgelu ar gyfer tal swyddogion a lwfansau aelodau yn y Cod yn bodloni gofynion datgelu staff rheoli allweddol SCC24. Mae hyn hefyd yn berthnasol i gyfrifon Gronfa Bensiwn Gwynedd.

Gweler y dadleniadau gofynnol yng nghyfrifon Cyngor Gwynedd.

NODYN 25 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI

Roedd yr ymrwymadau (buddsoddiadau) cyfalaf sy'n aros ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

	Cyfanswm ymrwymadau	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2018	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2019
	€'000	€'000	€'000
P.G. Direct 2006	20,000	776	776
P.G. Global Value 2006	50,000	3,477	3,477
P.G. Secondary 2008	15,000	1,960	1,960
P.G. Global Value 2011	15,000	2,712	2,096
P.G. Global Infrastructure 2012	40,000	12,133	8,147
P.G. Direct 2012	12,000	1,181	1,181
P.G. Global Value 2014	12,000	4,109	2,302
P.G Direct 2016	50,000	29,374	10,348
P.G.Global Value 2017	42,000	0	33,677
Cyfanswm Ewro	256,000	55,722	63,964
	\$'000	\$'000	\$'000
P.G. Emerging Markets 2011	7,000	1,225	1,082
P.G Secondary 2015	38,000	29,150	24,692
P.G Direct Infrastructure 2015	43,600	30,896	23,798
Cyfanswm Doleri	88,600	61,271	49,572

NODYN 25 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI (parhad)

Mae 'PG' uchod yn cyfeirio at y Partners Group, mae'r rheolwr buddsoddi yn buddsoddi mewn meysydd 'amgen' (ecwiti preifat ac is adeiladwaith) ar ran y Gronfa.

Mae'r ymrwymadau hyn yn ymwneud â thaliadau galw sy'n aros ar gronfeydd partneriaethau cyfyngedig heb eu dyfynnu a ddelir yn rhan ecwiti preifat y portffolio. Mae'r symiau a 'elwir' gan y cronfeydd hyn yn afreolaidd o ran eu maint a'u hamseriad nifer o flynyddoedd o ddyddiad yr ymrwymiad gwreiddiol.

NODYN 26 - ASEDAU DIBYNNOL

Mae dau o gyflogwyr sy'n gyrrff a ganiateir yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd yn dal bondiau yswiriant i'w diogelu yn erbyn y posibilrwydd o fethu â bodloni eu goblygiadau pensiwn. Llunnir y bondiau hyn o blaid y gronfa pensiwn ac ni wneir taliad ohonynt oni bai bod y cyflogwr yn diffygdalu.

NODYN 27 - YMRWYMIADAU DIBYNNOL

Ni nodwyd unrhyw ymrwymadau dibynnol yn unol â'r eglurhad canlynol.

Achos McCloud

Pan gafodd strwythur budd-dal y CPLIL ei ddiwygio yn 2014, defnyddiwyd gwarchodaeth trosiannol i rai aelodau hyn oedd yn agos at yr oedran ymddeol arferol. Mae'r manteision a gronnwyd gan yr aelodau hyn o 1 Ebrill 2014 yn amodol ar 'gynhالياeth' sy'n golygu na allant fod yn is na'r hyn y byddent wedi'i dderbyn o dan y strwythur budd-daliadau blaenorol. Mae'r cynhالياeth yn sicrhau nad yw'r aelodau hyn yn colli allan o gyflwyno'r cynllun newydd, trwy roi iddynt y manteision gorau o'r hen gynlluniau a'r cynlluniau newydd.

Ym mis Rhagfyr 2018 cadarnhaodd y Llys Apêl ddyfarniad ("McCloud / Sargeant") bod gwarchodaeth trosiannol tebyg oedd yn diogelu barnwyr hyn a diffoddwyr tân o'r newidiadau yng nghynlluniau pensiwn y sector cyhoeddus yn 2015, yn anghyfreithlon ar sail gwahaniaethu ar sail oedran. Gofynnodd Llywodraeth y DU am ganiatâd i apelio i'r Goruchaf Lys ond gwrthodwyd yr apêl ar 27 Mehefin 2019. Disgwylir i oblygiadau penderfyniad y Goruchaf Lys fod yn berthnasol i'r CPLIL (a chynlluniau gwasanaeth cyhoeddus eraill) hefyd.

O ganlyniad, efallai y bydd angen gwella buddion a gronnwyd o 2014 fel bod yr holl aelodau, waeth beth fo'u hoedran, yn elwa o'r gynhالياeth. Fel arall, gellir adfer mewn ffordd wahanol, er enghraifft trwy dalu iawndal. Yn y naill achos neu'r llall, y disgwyliad clir yw y bydd llawer mwy o aelodau yn gweld budd uwch yn hytrach na dim ond y rhai sy'n destun i'r gwarchodaeth ar hyn o bryd. Yn y sefyllfa yma, mae'n debyg y byddai cynnydd ôl-weithredol i fudd-daliadau aelodau, a fyddai yn ei dro yn arwain at gost gwasanaeth y gorffennol i gyflogwyr y Gronfa pan fydd y canlyniad yn hysbys.

Mae mesur yr effaith yma yn anodd iawn oherwydd bydd yn dibynnu ar yr iawndal a ddyfarnwyd, codiadau cyflog aelodau yn y dyfodol, hyd gwasanaeth ac oedran ymddeol, ac a yw aelodau (a pryd maent) yn tynnu'n ôl o wasanaeth gweithredol. Gall codiadau cyflog yn arbennig, amrywio yn sylweddol o flwyddyn i flwyddyn ac o aelod i aelod yn dibynnu ar ffactorau fel cyfyngiadau ar y gyllideb, perfformiad swydd a dilyniant gyrfa.

Mae Adran Actiwari'r Llywodraeth (GAD) wedi amcangyfrif mai'r effaith ar y CPLIL yn gyffredinol fyddai cynyddu rhwymedigaethau aelodau gweithredol o 3.2%, yn seiliedig ar set benodol o dybiaethau actiwaraid. Y rhagdybiaeth cynnydd cyflog a ddefnyddiwyd gan GAD ar gyfer ei amcangyfrif oedd CPI + 1.5% y flwyddyn. Rhoddir disgrifiad llawn o'r data, y fethodoleg a'r rhagdybiaethau sy'n sail i'r amcangyfrifon hyn ym mhapur GAD, dyddiedig 10 Mehefin 2019.

Ym mhrisiad 2016, pennwyd y dybiaeth cynnydd cyflog tymor hir a fabwysiadwyd gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yn gyfartal i CPI. Mae hyn yn golygu y tybir bod buddion cyflog terfynol a CARE yn ailbrasio yn unol â CPI. Mae hyn yn ei dro, oherwydd y gyfradd cronni mwy hael a gymhwysir i fudd-daliadau CARE, yn golygu na fyddai'r sail sylfaenol yn effeithio ar unrhyw aelodau, gan na fyddai buddion cyflog terfynol sy'n cynyddu yn unol â CPI yn fwy na gwerth buddion CARE sy'n cronni dros yr un cyfnod. Felly, at ddibenion adroddiad cyfrifo pensiwn 2018/19, nid oes unrhyw ymrwymadau atebolrwydd ychwanegol i'w gydnabod ac ni fyddai achos McCloud yn cael unrhyw effaith ar yr ymrwymadau a nodwyd.

Lleiafswm Cyfartal Pensiwn Gwarantedig

Cronnwyd isafswm pensiwn gwarantedig (GMP) yn y CPLIL o 6 Ebrill 1978 i 5 Ebrill 1997. Yn fras, mae'r GMP yn cynrychioli'r pensiwn lleiaf y mae'n rhaid i gynllun pensiwn galwedigaethol ei roi i aelod o'r cynllun yn lle Cynllun Pensiwn y Wladwriaeth ar Sail Enillion (SERPS).

Mae GMP yn eu hanfod yn anghyfartal oherwydd nifer o ffactorau, gan gynnwys yr oedrannau ymdeol gwahanol i ddynion (65 oed) a menywod (60 oed) a merched GMP benywaidd yn cronni ar gyfradd uwch. Er y gall hyn arwain at wahaniaethau mewn Gwerthoedd GMP, yr hyn a ystyriwyd yn fwy pwysig yw cyfanswm y mae'r aelodau'n ei dderbyn o'r CPLIL a'r wladwriaeth ac a yw hynny'n arwain at anghydraddoldeb. Yn y gorffennol, roedd y cyfrifoldeb dros dalu codiadau pensiwn blynyddol wedi'i rannu rhwng y gronfa CPLIL a'r wladwriaeth. Fodd bynnag, o ganlyniad i gyflwyno Pensiwn Gwladwriaeth Sengl newydd ym mis Ebrill 2016 daeth ansicrwydd ynghylch mynegu parhaus y swm GMP. Arweiniodd hyn at y Llywodraeth yn cyhoeddi ateb dros dro ar gyfer aelodau sy'n cyrraedd Oedran Pensiwn y Wladwriaeth rhwng 6 Ebrill 2016 a 5 Rhagfyr 2018, a gafodd ei ymestyn yn ddiweddarach i o leiaf 5 Ebrill 2021, sy'n golygu bod y gronfa CPLIL yn talu am bopeth h.y. pensiwn cychwynnol a phob cynnydd.

Mae Hymans Robertson, Actiwari'r Gronfa, wedi dweud, o ystyried bod yr ateb dros dro wedi ei ymestyn i 5 Ebrill 2021, eu bod yn bwriadu dilyn datrysiad tymor hir (h.y. ôl 2021) y Llywodraeth o drosi GMP i gynllun pensiwn ym mhrisiadau 31 Mawrth 2019. Bydd hyn yn arwain at gynydd mewn ymrwymadau o ganlyniad i'r cynllun yn talu codiadau GMP llawn i bob aelod sydd âg oedran pensiwn y wladwriaeth ar ôl 2016. Maent yn amcangyfrif bod effaith trosi GMP i gynllun pensiwn yn debygol o fod yn anfaterol i'r cyfrifon.

NODYN 28 - COLLEDION YN SGIL AMHARIADAU

a) Amhariadau am ddyledion drwg ac amheus

Fel y esbonnir yn Nodyn 5 nid oes unrhyw amhariad wedi ei gwneud ar gyfer dyledion drwg ac amheus.

b) Amhariad yr adneuo ym Manc Gwlad yr Iâ

Yn ystod 2008/09, roedd y Cyngor wedi adneuo £4m gyda Heritable Bank, banc wedi'i gofrestru yn y DU dan Gyfraith yr Alban. Roedd £565,200 o'r buddsoddiad hwnnw'n perthyn i'r Gronfa Bensiwn. Rhoddwyd y cwmni yn nwylo'r gweinyddwyr ar 7 Hydref 2008. Derbyniodd y Cyngor ddychweliad o £3,938,407, sef 98% gan y gweinyddwyr hyd at 31 Mawrth 2019.

NODYN 29 – CYHOEDDIADAU'R GRONFA BENSIWN

Cynhyrchir Adroddiad Blynyddol ychwanegol ynghylch y Gronfa Bensiwn. Mae'r ddogfen hon yn cynnwys cyfrifon y Gronfa yn ogystal â gwybodaeth bellach ynglŷn â gweithgareddau gweinyddu a buddsoddi. Mae'n cynnwys y dogfennau canlynol:

Datganiad Strategaeth Buddsoddi

Datganiad Strategaeth Gyllido

Datganiad Polisi Llywodraethu a'r Datganiad Cydymffurfiaid a'r Drefn Llywodraethu

Datganiad Polisi Cyfathrebu

Gellir cael copiau ar safle we'r Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwnngwynedd.org.uk ar dudalen buddsoddiadau neu drwy gysylltu â Mrs Caroline Roberts ar 01286 679128.

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Adroddiad ar yr Archwiliad o Ddatganiadau Ariannol – Cronfa Bensiwn Gwynedd

Blwyddyn archwilio: 2018/19

Dyddiad cyhoeddi: 29 Gorffennaf 2019

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, yn cynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn infoofficer@audit.wales.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Cynnwys

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn bwriadu cyhoeddi adroddiad archwilio **diamod** ar eich datganiadau ariannol. Nid oes unrhyw faterion perthnasol i'ch hysbysu amdanynt cyn eu cymeradwyo.

Adroddiad cryno

Cyflwyniad	4
Statws yr archwiliad	4
Adroddiad archwilio arfaethedig	5
Materion pwysig sy'n deillio o'r archwiliad	5
Argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol ar gyfer 2018/19	7
Annibyniaeth a gwrthrychedd	7
Atodiadau	
Atodiad 1 - Llythyr Sylwadau Terfynol	8
Atodiad 2 – Adroddiad arfaethedig archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Cyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd	11
Atodiad 3 – Argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol ar gyfer 2018/19	14

Adroddiad cryno

Cyflwyniad

- 1 Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn gyfrifol am roi barn ynghylch pa un a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mawrth 2019 a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.
- 2 Nid ydym yn ceisio cael sicrwydd llwyr bod y datganiadau ariannol wedi'u datgan yn gywir, ond rydym yn mabwysiadu'r cysyniad o berthnasedd. Wrth gynllunio a chynnal yr archwiliad, rydym yn ceisio nodi camddatganiadau perthnasol yn eich datganiadau ariannol, hynny yw, y rhai hynny a allai gamarwain rhywun sy'n darllen y cyfrifon.
- 3 Y lefelau meintiol a ddefnyddiwn i farnu bod camddatganiadau o'r fath yn berthnasol i Gronfa Bensiwn Gwynedd yw £20,800k ar gyfer eitemau incwm a gwariant. Gall materion ansoddol penodol megis gofynion cyfreithiol a rheoliadol a sensitifrwydd gwleidyddol hefyd bennu p'un a fernir bod eitem yn berthnasol ai peidio.
- 4 Mae Safon Archwilio Ryngwladol (ISA) 260 yn ei gwneud yn ofynnol i ni gofnodi rhai materion sy'n deillio o'r archwiliad o'r datganiadau ariannol i'r sawl sy'n gyfrifol am lywodraethu corff mewn da bryd i gymryd camau priodol.
- 5 Mae'r adroddiad hwn yn nodi, i'w hystyried, y materion sy'n deillio o'r archwiliad o ddatganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer 2018-19, y mae angen cyflwyno adroddiad arnynt o dan ISA 260.

Statws yr archwiliad

- 6 Rydym bellach wedi cwblhau'r gwaith archwilio i raddau helaeth, a nodir yr holl feysydd nad oes profion wedi'u cynnal arnynt eto isod:
 - a. Profion i gadarnhau bod dyddlyfrau a phryniannau yn gyflawn
 - b. Adolygiad o'r adroddiad blynyddol i gadarnhau ei fod yn gyson a bod Isafsymiau Pensiwn Gwarantedig (GMPs)/McCloud wedi'u datgelu/wedi'i ddatgelu yn yr adroddiad blynyddol
 - c. Gweithdrefnau sicrhau ansawdd terfynol
 - ch. Cael llythyr sylwadau wedi'i lofnodi gan y rheolwyr
- 7 Rydym yn cyflwyno adroddiad i chi ar y materion pwysicaf sy'n deillio o'r archwiliad, y credwn y dylech eu hystyried cyn cymeradwyo'r datganiadau ariannol. Mae'r tîm archwilio eisoes wedi trafod y materion hyn gyda Dafydd L. Edwards (Pennaeth Cyllid) yn ystod ein cyfarfod cau ar 16 Gorffennaf 2019.

Adroddiad archwilio arfaethedig

- 8 Bwriad yr Archwilydd Cyffredinol yw cyhoeddi **adroddiad archwilio diamod** ar y datganiadau ariannol, yn amodol ar ddatrys materion sy'n weddill uchod yn foddhaol ac unwaith y byddwch wedi darparu Llythyr Sylwadau i ni yn seiliedig ar yr un a nodir yn **Atodiad 1**.
- 9 Nodir yr adroddiad archwilio arfaethedig yn **Atodiad 2**.

Materion pwysig sy'n deillio o'r archwiliad

Camddatganiadau nas cywirwyd

Mae'r Pwyllgor Pensiynau wedi cael arwyddion cynnar ar gyfer prisiaid 31 Mawrth 2019 mai effaith Cydraddoli Isafsymiau Pensiwn Gwarantiedig fydd tua £14.5m. Nid yw'r amcangyfrif yn berthnasol ac nid yw wedi cael ei rannu eto rhwng costau yn y gorffennol a'r dyfodol. O ganlyniad, rydym wedi cynnwys y swm o £14.5m yn yr atodlen camddatganiadau nas cywirwyd fel y ddarpariaeth 'waethaf posibl' sydd ei hangen. Byddem yn disgwyl i'r swm yn y gorffennol fod gryn dipyn yn is na'r cyfanswm hwn.

Camddatganiadau a gywirwyd

Nid oedd unrhyw gamddatganiadau a gywirwyd yn y datganiadau ariannol. Cafodd y datgeliadau o ran nodiadau buddsoddiadau eu hailddadansoddi eleni yn unol â'n canfyddiad ar gyfer y flwyddyn flaenorol fel y nodir yn **Atodiad 3**.

Risgiau Sylweddol

Risg archwilio ariannol	Ymateb archwilio arfaethedig
Rheolwyr yn Anwybyddu Rheolaethau. Mae risg y bydd rheolwyr yn diystyru rheolaethau yn bresennol ym mhob endid. Am nad oes modd rhagweld sut y gallai rheolaethau gael eu diystyru yn y fath fodd, ystyrir ei bod yn risg sylweddol [ISA 240.31-33].	Cynhaliodd fy nhîm archwilio y profion canlynol er mwyn mynd i'r afael â'r risg sylweddol sy'n gysylltiedig â Rheolwyr yn Anwybyddu Rheolaethau: <ul style="list-style-type: none">gan ddefnyddio dull gwell o ddadansoddi data i ddadansoddi holl gofnodion dyddlyfrau i weld a oedd unrhyw nodweddion o ddiddordeb ac wedyn cynnal profion sylweddol i brofi priodoldeb y dyddlyfrau a nodwyd;

Risg archwilio ariannol	Ymateb archwilio arfaethedig
	<ul style="list-style-type: none"> • adolygu'r gwaith o gynllunio a gweithredu rheolaethau dros gofnodion dyddlyfrau i'r cyfrifyfr ariannol ac amcangyfrifon cyfrifyddu; • adolygu amcangyfrifon cyfrifyddu i ganfod unrhyw duedd; a • gwerthuso'r rhesymeg dros unrhyw drafodion sylweddol nad oes a wnelont â busnes arferol gan gynnwys rhai â phartion cysylltiedig. <p>Ni nodwyd unrhyw faterion ac eithrio'r sylw rheolaeth ynghylch y ffaith nad oedd cofnodion dyddlyfrau wedi'u hadolygu (fel y nodwyd yn adroddiadau blynyddoedd blaenorol).</p>

- 10 Cyngor Sir Caerfyrddin yw'r awdurdod lletya ar gyfer cydbwyllgor Partneriaeth Pensiwn Cymru. Trosglwyddodd Cronfa Bensiwn Gwynedd (a weinyddir gan Gyngor Sir Gwynedd) arian i Gyfleoedd Byd-eang ac is-gronfeydd Twf Byd-eang Partneriaeth Pensiwn Cymru ym mis Ionawr 2019. Mae'r tîm archwilio yng Nghyngor Sir Caerfyrddin wedi rhoi sicrwydd archwilio i'r timau archwilio yn y cronfeydd pensiwn eraill yng Nghymru. Maent wedi gwneud y canlynol:
- cael ac adolygu'r adroddiadau sicrwydd rheolaeth ar gyfer gweithredwr y cronfeydd, rheolwyr cronfeydd perthnasol a cheidwad y cronfeydd ac wedi dod i gasgliadau yn eu cylch;
 - cadarnhau'r balansau diwedd blwyddyn ym mhob is-gronfa ecwiti; ac
 - adolygu nodyn datgelu'r pwyllgor a roddwyd i bob corff gweinyddu unigol yn ogystal â chadarnhau bod y nodyn datgelu yn gyson â datganiadau ariannol y Pwyllgor ar gyfer 2018-19.

Ni nodwyd unrhyw faterion o ran y profion a gynhaliwyd arnynt.

Materion pwysig eraill sy'n deillio o'r archwiliad

- 11 Fel rhan o'r archwiliad, rydym yn ystyried nifer o faterion ansoddol a meintiol sy'n berthnasol i'r cyfrifon ac yn cyflwyno adroddiad i chi ar unrhyw faterion o bwys sy'n codi. Nid oedd unrhyw faterion yn codi yn y meysydd hyn eleni:
- Nid oes gennym unrhyw bryderon ynglŷn â'r agweddau ansoddol ar eich arferion cyfrifyddu ac adrodd ariannol.
 - Ni ddaethom ar draws unrhyw anawsterau sylweddol yn ystod yr archwiliad.
 - Ni wnaethom drafod na gohebu â rheolwyr am unrhyw faterion sylweddol y mae angen i ni eich hysbysu amdanynt.

- Nid oes unrhyw faterion eraill sy'n arwyddocaol i'r gwaith o oruchwylio'r broses o gyflwyno adroddiadau ariannol y mae angen i ni eich hysbysu amdanynt.
- Ni nodwyd unrhyw wendidau perthnasol yn eich rheolaethau mewnol nad ydym wedi eich hysbysu amdanynt eisoes.
- Nid oes unrhyw faterion eraill y mae'n ofynnol iddynt, yn ôl safonau archwilio, gael eu cyfleu i'r sawl sy'n gyfrifol am lywodraethu.

Argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol ar gyfer 2018/19

- 12 Amlinellir yr argymhellion sy'n deillio o'n gwaith archwilio ariannol yn Atodiad 3. Mae'r rheolwyr wedi ymateb iddynt a byddwn yn gwneud gwaith dilynol arnynt yn ystod archwiliad y flwyddyn nesaf. Os bydd unrhyw gamau gweithredu yn weddill, byddwn yn parhau i fonitro cynnydd ac yn adrodd arno yn ein hadroddiad y flwyddyn nesaf.

Annibyniaeth a gwrthrychedd

- 13 Fel rhan o'r broses derfynol, mae'n ofynnol i ni roi sylwadau i chi ynghylch ein hannibyniaeth.
- 14 Rydym wedi cydymffurfio â safonau moesegol ac, yn ein barn broffesiynol, rydym yn annibynnol ac ni chaiff ein gwrthrychedd ei beryglu. Nid oes unrhyw gydb berthnasau rhwng Swyddfa Archwilio Cymru a Chronfa Bensiwn Gwynedd sy'n effeithio ar ein gwrthrychedd a'n hannibyniaeth yn ein barn ni.

Atodiad 1

Llythyr Sylwadau Drafft

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd

CF11 9LJ

29 Gorffennaf 2019

Sylwadau ar ddatganiadau ariannol 2019

Darperir y llythyr hwn mewn perthynas â'ch archwiliad o ddatganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 er mwyn mynegi barn ar ba mor wir a theg ydynt ac i ba raddau y maent wedi'u paratoi'n briodol. Rydym yn cadarnhau hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, ar ôl cynnal ymchwiliadau a oedd yn ddigonol yn ein barn ni, y gallwn wneud y sylwadau canlynol i chi:

Sylwadau rheolwyr

Cyfrifoldebau

Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau o ran y canlynol:

1. Paratoi'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018/19; yn arbennig, mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg yn unol â hynny.
2. Cynllunio, gweithredu, cynnal ac adolygu trefniadau rheolaeth fewnol er mwyn atal a chanfod twyll a gwallau.
3. Cadarnhawn fod y Gronfa yn Gronfa Bensiwn Gofrestredig. Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw reswm pam y dylai statws treth y Gronfa newid.
4. Nid ydym wedi llunio unrhyw adroddiadau i'r Rheoleiddiwr Pensiynau ac nid ydym yn ymwybodol bod unrhyw adroddiadau o'r fath wedi'u llunio gan unrhyw un o'n cynghorwyr. Cadarnhawn nad ydym yn ymwybodol o unrhyw gyfraniadau hwyr nac unrhyw achosion o fethu â chydymffurfio â'r atodlen talu/atodlen cyfraniadau sydd wedi codi nad oedd angen cyflwyno adroddiad arnynt, yn ein barn ni. Cadarnhawn hefyd nad ydym yn ymwybodol o unrhyw faterion eraill sydd wedi codi y byddai angen cyflwyno adroddiad arnynt i'r Rheoleiddiwr Pensiynau.
5. Rydym wedi tynnu eich sylw at yr holl ohebiaeth a nodiadau o gyfarfodydd â rheoleiddwyr.
6. Cadarnhawn, o dan adran 27 o Ddeddf Pensiynau 1995, nad oes unrhyw berson sy'n gyfrifol am lywodraethu'r Gronfa yn gysylltiedig â Swyddfa Archwilio Cymru, nac yn aelod cyswllt ohoni, a fyddai'n golygu bod Swyddfa Archwilio Cymru yn anghymwys i weithredu fel archwilydd y Gronfa.

7. Ni fu unrhyw newidiadau i reolau'r Gronfa yn ystod y flwyddyn a hyd at y dyddiad presennol.

Gwybodaeth a roddwyd

Rydym wedi rhoi'r canlynol i chi:

Mynediad llawn i'r canlynol:

1. yr holl wybodaeth rydym yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i'r broses o baratoi'r datganiadau ariannol megis llyfrau cyfrifon a dogfennaeth ategol, cofnodion cyfarfodydd a materion eraill;
2. gwybodaeth ychwanegol y gwnaethoch ofyn amdani gennym at ddiben yr archwiliad; a mynediad anghyfyngedig i staff yr oedd yn angenrheidiol i chi, yn eich barn chi, gael tystiolaeth archwilio ganddynt;
3. Canlyniadau ein hasesiad o'r risg y gall y datganiadau ariannol fod wedi eu camdatgan mewn modd perthnasol o ganlyniad i dwyll;
4. Ein gwybodaeth am dwyll neu dwyll a amheuir yr ydym yn ymwybodol ohono ac sy'n effeithio ar Gronfa Bensiwn Gwynedd ac yn ymwneud â:
 - rheolwyr;
 - cyflogeion sydd â rolau pwysig yng nghyd-destun rheolaeth fewnol; neu
 - eraill lle gallai'r twyll effeithio'n berthnasol ar y datganiadau ariannol.
5. Ein gwybodaeth am unrhyw honiadau o dwyll, neu dwyll a amheuir, sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol a roddwyd i ni gan gyflogeion, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr neu eraill.
6. Ein gwybodaeth am bob achos hysbys neu achos a amheuir o ddiffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol.
7. Manylion yr holl bartïon cysylltiedig a'r holl gydberthnasau a thrafodion partïon cysylltiedig rydym yn ymwybodol ohonynt.
8. Mae'r wybodaeth am Aelodau a geir yn yr adroddiad blynyddol yn gywir ac mae'n rhoi darlun gwir a theg am nifer yr aelodau sydd yn y Gronfa Bensiwn.

Sylwadau ar y datganiad ariannol

9. Cofnodwyd pob trafodyn, ased a rhwymedigaeth yn y cofnodion cyfrifyddu ac fe'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol.
10. Mae'r rhagdybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd i wneud amcangyfrifon cyfrifyddu, gan gynnwys y rheini a fesurwyd ar werth teg, yn rhesymol.
11. Cyfrifwyd yn briodol am gydberthnasau a thrafodion partïon cysylltiedig ac fe'u datgelwyd yn briodol.
12. Addaswyd ar gyfer pob digwyddiad neu datgelwyd pob digwyddiad a ddigwyddodd ar ôl y dyddiad adrodd y mae angen ei addasu neu ei ddatgelu.
13. Datgelwyd pob achos gwirioneddol neu bosibl hysbys o ymgyfreitha a hawliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol i'r archwilydd, a

chyfrifwyd amdanynt a'u datgelu yn unol â'r fframwaith cyflwyno adroddiadau ariannol perthnasol.

14. Nid oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau, yn y datganiadau ariannol. Mae effeithiau'r camddatganiadau nas cywirwyd a nodwyd yn ystod yr archwiliad yn amherthnasol, yn unigol a gyda'i gilydd, i'r datganiadau ariannol cyfan.

Sylwadau gan Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu Gwynedd

Cydnabyddwn fod y sylwadau a wnaed gan y rheolwyr, uchod, wedi eu trafod â ni.

Cydnabyddwn ein cyfrifoldeb am baratoi datganiadau ariannol gwir a theg yn unol â'r fframwaith cyflwyno adroddiadau ariannol perthnasol. Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Bwyllgor Archwilio a Llywodraethu Gwynedd ar 29 Gorffennaf 2019.

Rydym yn cadarnhau ein bod wedi cymryd yr holl gamau y dylem fod wedi'u cymryd i sicrhau ein bod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod y wybodaeth honno wedi'i throsglwyddo i chi. Rydym yn cadarnhau, hyd y gwyddom, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad ydych yn ymwybodol ohoni.

Llofnodwyd gan:

.....

Dafydd L Edwards

Pennaeth Cyllid

Cyngor Gwynedd

Dyddiad:

.....

Llofnodwyd gan:

.....

Y Cyngorydd John Brynmor Hughes

Cadeirydd

Y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu

Dyddiad:

.....

Atodiad 2

Adroddiad arfaethedig archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Cyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd

Adroddiad ar yr archwiliad o'r datganiadau ariannol

Barn

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys cyfrif y gronfa, y datganiad asedau net a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu pwysig. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o drafodion ariannol y gronfa pensiwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2019, ac o swm a natur ei hasedau a'i rhwymedigaethau ar y dyddiad hwnnw;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (ISAs (DU)). Caiff fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hyn eu disgrifio ymhellach yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol yn fy adroddiad. Rwy'n annibynnol ar y gronfa pensiwn yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, yn cynnwys Safon Foesebol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio rwyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol y mae Safonau Archwilio Rhyngwladol y DU yn ei gwneud yn ofynnol i mi gyflwyno adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol:

- nid yw'r defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; ac
- nid yw'r swyddog ariannol cyfrifol wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd perthnasol a nodwyd a all fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r gronfa pensiwn i barhau i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Adrodd ar ofynion eraill

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; ac
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y datganiadau ariannol, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol, sy'n rhoi darlun gwir a theg, ac am y fath reolaeth fewnol ag sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog ariannol cyfrifol i allu paratoi datganiadau ariannol heb unrhyw gamddatganiadau perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu'r gronfa pensiwn i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail cyfrifyddu busnes gweithredol oni thybir nad yw'n briodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch p'un a yw'r datganiadau ariannol gyda'i gilydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilio sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol y DU bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gellid disgwyl iddynt yn rhesymol ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddiwr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol

www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilio.

Anthony J Barrett
Dros ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Atodiad 3

Argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol ar gyfer 2018-19

Nid oes gennym unrhyw argymhellion yn deillio o'n harchwiliad ar gyfer 2018-19.

Gwaith dilynol ar yr argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol ar gyfer 2017-18

1. Cysoni gwerth y farchnad – 'Insight'	
Canfyddiadau	<p>Pan adolygwyd adroddiad 'Insight' 2017/18, gwnaethom nodi gwerthiannau gwerth £79,950,000 a phryniannau gwerth £79,950,000 y dylid bod wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol. Trafodion cronfeydd hylifedd yw'r rhain lle rydym yn prynu ac yn gwerthu unedau mewn cronfa ac maent yn drafodion buddsoddi gwirioneddol.</p> <p>Gwnaethom hefyd nodi cyfrif arian parod - IS 2497 a oedd yn cynnwys cyfanswm o £20,908 ar ddiwedd y flwyddyn, nad oeddent wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol.</p>
Blaenoriaeth	Canolig
Argymhelliad	Argymhellwn y dylid cwblhau ymarfer cysoni arian parod llawn bob chwarter er mwyn sicrhau y nodir pob un o'r eitemau hyn ac y rhoddir cyfrif amdanynt yn y dyfodol.
Ymateb rheolwyr	Diwygiwyd y swm o £79.950m yn y cyfrifon. Delir y swm o £20,8908 mewn arian parod yng Nghronfa 'Insight', felly nid yw'n ymddangos fel swm ar wahân yn y cyfrifon. Mae gennym gyfanswm gwerth y gronfa yn ein cyfrifon.
Dyddiad gweithredu	5/09/18
Canfyddiad 2018-19	Ni nodwyd unrhyw faterion yn y flwyddyn gyfredol.
Statws:	Caewyd

2. Cysoni cyfraniadau misol	
Canfyddiadau	<p>Yn ystod ein hadolygiad o'r rheolaethau sy'n ymwneud â chywirdeb a chyflawnder data cyfraniadau a geir gan Gyflogwyr y Gronfa, nodwyd gennym, er bod y cyfraniadau a geir yn cael eu hailgyfrifo bob mis, fod y rhain yn seiliedig ar ffurflen cyfraniadau misol a gwblheir gan y cyflogwr yn unig, nad yw'n cael ei gwirio yn erbyn unrhyw ddata sylfaenol ar hyn o bryd. Nid yw'r Gronfa yn rhoi unrhyw sicrwydd bod y ffigurau yn y ffurflenni hyn yn gywir nac yn gyflawn.</p> <p>Er mai'r Cyflogwr sy'n gyfrifol am hyn, dylai'r Gronfa allu cael mwy o sicrwydd ynglŷn â chywirdeb a chyflawnder cyfraniadau. Ar hyn o bryd nid yw'n bosibl gwybod faint o aelodau y mae'n ymwneud â nhw, unrhyw newidiadau ac ati</p>

Blaenoriaeth	Uchel
Argymhelliad	Pan wnaethom ymholiadau cadarnhawyd bod rheolwyr yr awdurdod sy'n gweinyddu'r gronfa wedi cyflwyno 'rhestr wirio cydymffurfiaeth', y maent yn gofyn i swyddogion cyllid statudol cyflogwyr, neu swyddogion cyfatebol, ei llofnodi, gan gadarnhau bod gwahanol brosesau a gwiriadau wedi'u cynnal (bod cyfraniadau yn unol â bandiau %, dechreuwyr, ymadawyr, manylion cyflog cywir ac ati) a bod gwybodaeth a chyfraniadau a drosglwyddwyd i'r gronfa yn gywir ac yn unol â rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae hyn yn rhoi rhywfaint o sicrwydd ychwanegol, er nad yw'n rhoi mynediad i'r Gronfa at y data manwl o hyd. Argymhellwn y dylid defnyddio'r rhestr wirio ym mhob achos yn y dyfodol ac, os oes modd, y dylid cynnal gwiriadau pellach er mwyn sicrhau bod data sylfaenol yn gyflawn ac yn gywir. Rydym ar ddeall bod y rheolwyr yn gwneud y rhestr wirio yn orfodol o'r flwyddyn nesaf ymlaen, os nad yw cywirdeb data yn cael ei ategu gan ryngwynebau 'i-Connect' ar-lein.
Ymateb rheolwyr	Mae'r Gronfa yn dibynnu ar yr adroddiadau gan y cyflogwyr a bydd y rhestr wirio cydymffurfiaeth wedi'i llofnodi yn ddefnyddiol. Nid oes gan y tîm Cyfrifon yr adnoddau i gysoni yn ôl i gyflogres cyflogwyr unigol.
Dyddiad gweithredu	Mawrth 2019
Canfyddiad 2018-19	Canfyddiad wedi ei ailgodi
Statws:	Agored

3. Cyfraniadau misol hwyr

Canfyddiadau	Pan wnaethom adolygu rheolaethau misol allweddol ynghylch derbyn cyfraniadau, nodwyd gennym, os na chaiff cyfraniadau eu derbyn erbyn y dyddiad penodedig, y bydd tîm y cyfrifyddion pensiwn yn mynd ar ôl yr aelodau. Ar ôl ymholi ymhellach, gwnaethom gadarnhau, oherwydd prinder staff, nad oedd amseroldeb cyfraniadau yn ystod 17/18 yn cael eu monitro o gwbl.
Blaenoriaeth	Canolig
Argymhelliad	Argymhellwn y dylid ailddechrau monitro cyfraniadau. At hynny, argymhellwn y dylid rhoi proses ar waith er mwyn helpu i liniaru cyfraniadau hwyr cyn iddynt ddigwydd, yn hytrach na mynd ar ôl y rhai sydd eisoes yn hwyr yn unig.
Ymateb rheolwyr	Oherwydd absenoldebau staff dros y ddwy flynedd ddiwethaf nid oedd hyn yn bosibl. Gyda thîm llawn bydd hyn yn bosibl yn 2018/19
Dyddiad gweithredu	Mawrth 2018
Canfyddiad 2018-19	Mae hyn wedi cael ei wneud bob mis yn 2018/19.
Statws:	Caewyd

4. Datgelu Hierarchaeth Gwerthoedd Teg

Canfyddiadau	<p>Pan adolygwyd dosbarthiadau hierarchaeth gwerthoedd teg offerynnau ariannol y Gronfa, nodwyd gennym y dylai Cronfa Ymddiriedolaeth Eiddo UBS Triton, cronfa Eiddo Tiriog Craidd – Ewro UBS (Lux) a cronfa Ymddiriedolaeth Eiddo Lothbury oll gael eu dal ar lefel 3 oherwydd y cyfyngiadau adbrynu sydd ar waith. Fodd bynnag, i ddechrau roeddent yn cael eu dal ar lefel 2.</p> <p>Hefyd, roedd sawl cronfa yn cael eu dal ar Lefel 1 a ddylai fod wedi bod yn cael eu dal ar Lefel 2 am nad ydynt yn cael eu masnachu drwy eu cyfnewid.</p>
Blaenoriaeth	Isel
Argymhelliad	Argymhellwn y dylid adolygu'r rhain yn ofalus yn y dyfodol er mwyn sicrhau bod y dosbarthiad yn briodol i bob cronfa.
Ymateb rheolwyr	Diwygiwyd hyn yn y cyfrifon.
Dyddiad gweithredu	Dd/G
Canfyddiad 2018-19	Ni nodwyd unrhyw faterion yn y flwyddyn gyfredol.
Statws:	Caewyd

5. Datgeliadau o ran nodiadau buddsoddiadau

Canfyddiadau	<p>Pan adolygwyd nodiadau buddsoddiadau a nodiadau incwm o fuddsoddiadau yn y datganiadau ariannol, nodwyd gennym nad ydynt yn cael eu dadansoddi ar hyn o bryd yn unol â gofynion presennol IFRS a CIPFA. Dylai'r dadansoddiad rannu'r buddsoddiadau o dan y penawdau hyn:</p> <ul style="list-style-type: none">- Bondiau (a ddadansoddiwyd rhwng y sector cyhoeddus ac arall)- Ecwitiau (gan gynnwys cyfranddaliadau y gellir eu trosi)- Cyfryngau buddsoddi cyfun (a ddadansoddiwyd rhwng ymddiriedolaethau uned, polisïau yswiriant a chronfeydd a reolir unedol, sy'n dangos y cronfeydd hynny sydd wedi'u buddsoddi mewn eiddo ar wahân)- Eiddo- Adneuoan arian parod- Balansau buddsoddiadau eraill <p>At hynny, dylai'r 3 llinell ar y datganiadau ariannol a ddangosir isod gael eu grwpio ynghyd yng nghyfrif y gronfa a'u galw'n "Incwm arall"</p> <ul style="list-style-type: none">- Llog ar gyfraniadau hwyr- Incwm o gyfrifiadau ysgaru- Incwm o gyfrifiadau gwerth trosglwyddo
Blaenoriaeth	Isel
Argymhelliad	Argymhellwn y dylid ailddadansoddi balansau buddsoddiadau ac incwm o fuddsoddiadau yn unol â'r categorïau uchod.
Ymateb rheolwyr	Oherwydd absenoldebau staff dros yr 16 mis diwethaf nid oedd hyn yn bosibl. Byddwn yn ailddadansoddi cyfrifon 2018/19.

Dyddiad gweithredu	Dd/G
Canfyddiad 2018-19	Dadansoddwyd y nodiadau yn gywir yn y flwyddyn gyfredol.
Statws:	Caewyd

Y canfyddiadau isod yw'r canfyddiadau agored o archwiliad 2016/17:

6. Nifer yr Aelodau	
Argymhelliad	<p>Argymhellir y dylai'r Rheolwr Pensiynau ddatblygu adroddiad Altair a all gyfrif cyfanswm y newidiadau ôl-weithredol i ddata aelodau a nodi newidiadau unigol.</p> <p>At hynny, argymhellir y dylai Gweinyddwr Cronfa Ddata'r Pensiwn gynnal proses echdynnu data mewn perthynas â data'r Aelodau ar 31 Mawrth neu mor agos â phosibl at y dyddiad hwnnw.</p> <p>Argymhellir hefyd y dylai Rheolwr y Gronfa Bensiwn gynnal proses gysoni rhwng nifer yr aelodau a gofnodwyd yn y flwyddyn flaenorol a nifer ddiwygiedig yr aelodau.</p>
Blaenoriaeth	Canolig
Canfyddiad 2017-18	<p>Nodwyd gennym na allai y Rheolwr Pensiynau ddarparu cysoniad o ran nifer yr aelodau rhwng 2016-17 a 2017-18.</p> <p>Dylai'r cysoniad ddangos symudiadau aelodau yn y flwyddyn ariannol a newidiadau ôl-weithredol a ddiwygiodd unrhyw ffigurau a gofnodwyd ar gyfer y flwyddyn flaenorol. Byddai'r cysoniad hwn yn ein galluogi i archwilio'r symudiadau o ran nifer yr aelodau, nad ydym wedi gallu ei wneud.</p>
Ymateb rheolwyr	<p>Caiff adroddiad Altair ei ddatblygu er mwyn nodi'r symudiadau o ran yr aelodau rhwng dau ddyddiad penodol. Dylai hyn ein galluogi i gynnal proses gysoni.</p> <p>Ni fydd cynnal yr ymarfer echdynnu data mewn perthynas â data'r aelodau yn agos at 31 Mawrth yn datrys y broblem am fod data mis Mawrth yn cael eu cofnodi yn ystod mis Ebrill pan gânt eu derbyn gan gyflogwyr.</p>
Canfyddiad 2018-19	<p>Nodwyd gennym na allai y Rheolwr Pensiynau ddarparu cysoniad o ran nifer yr aelodau rhwng 2017-18 a 2018-19.</p> <p>Dylai'r cysoniad ddangos symudiadau aelodau yn y flwyddyn ariannol a newidiadau ôl-weithredol a ddiwygiodd unrhyw ffigurau a gofnodwyd ar gyfer y flwyddyn flaenorol. Byddai'r cysoniad hwn yn ein galluogi i archwilio'r symudiadau o ran nifer yr aelodau, nad ydym wedi gallu ei wneud.</p>
Statws:	<p>Argymhelliad wedi ei ailgodi</p> <p>Sylw wedi'i ddiweddarau gan y Rheolwyr: Mae hyn yn ddyheadol ac yn gofyn am ddatblygiadau meddalwedd trydydd parti hyd yn oed os oes modd ei gyflawni maes o law</p>

7. Ni chaiff Cyfrifon Crog eu Cysoni'n Ffurfiol

Argymhelliad y Flwyddyn Flaenorol	Argymhellir y dylid adolygu cyfrifon crog y Gronfa yn fisol.
Blaenoriaeth	Canolig
Canfyddiad 2017-18	Nodwyd gennym nad yw'r cyfrif crog a ddefnyddir i ddyrannu cyfraniadau cyflogeion a chyflogwyr bron bob dydd a'r cyfrif crog sy'n cofnodi trafodion rhwng y Gronfa Bensiwn a Chyngor Gwynedd yn cael eu cysoni na'u cymeradwyo'n ffurfiol fel y'u paratowyd nac yn cael eu hadolygu wedyn ar wahân.
Ymateb Rheolwyr	Ni wneir unrhyw ymateb penodol am fod yr argymhelliad yn canolbwyntio i raddau helaeth ar adolygu dyddlyfrau.
Canfyddiad 2018-19	Nodwyd nad yw'r cyfrifon crog yn cael eu cysoni'n ffurfiol bob mis ar hyn o bryd.
Statws	Diwygiwyd yr Argymhelliad: Argymhellir y dylid cysoni ac adolygu cyfrifon crog y Gronfa bob mis.
Ymateb rheolwyr	Oherwydd absenoldebau staff dros y ddwy flynedd ddiwethaf nid oedd hyn yn bosibl. Gyda thîm llawn bydd hyn yn bosibl yn 2019/20.

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone.: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales

Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Eitem 6

CYFARFOD:	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD:	29 GORFFENNAF 2019
TEITL:	ADRODDIAD BLYNYDDOL CRONFA BENSIWN GWYNEDD 2018/19
PWRPAS:	Gofyn i'r Pwyllgor Pensiynau dderbyn yr adroddiad
ARGYMHELLIAD:	DERBYN YR ADRODDIAD
AWDUR:	DAFYDD L EDWARDS, PENNAETH CYLLID

- 1. CEFNDIR**
Gydag amserlen archwilio cyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi newid, rydym wedi manteisio ar y cyfle i gwblhau'r Adroddiad Blynyddol ynghynt, ac felly yn cael y cyfle i'w gyflwyno i'r Pwyllgor cyn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol.
- 2. ADRODDIAD BLYNYDDOL CRONFA BENSIWN GWYNEDD 2018/19**
Mae'r Adroddiad Blynyddol amgaeedig ar gyfer y Gronfa Bensiwn am flwyddyn ariannol 2018/19 yn darparu adolygiad o'r flwyddyn, adroddiad rheoli a manylion gweithgareddau ariannol y Gronfa.
- 3. ARGYMHELLIAD**
Gofynnir i'r Pwyllgor Pensiynau dderbyn yr Adroddiad Blynyddol.
- 4. CYFARFOD CYFFREDINOL BLYNYDDOL Y GRONFA BENSIWN**
Bydd Datganiad o Gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cael ei gyflwyno'n ffurfiol i'r holl gyflogwyr yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Gronfa Bensiwn ar 24 Hydref 2019.

Cynnwys

	Tudalen
1. Rhagair	1-2
2. Strwythur Rheoli	3
3. Adroddiad Blynyddol Bwrdd Pensiwn Gwynedd	4-6
4. Adolygiad o'r Flwyddyn	
4.1 Gweinyddu Pensiynau	7-15
4.2 Cydweithio Cronfeydd Pensiwn Cymru	16-17
4.3 Prisiad Actiwari	17
4.4 Datganiad Strategaeth Cyllido	18
4.5 Datganiad Strategaeth Buddsoddi	18-19
4.6 Safon Cyfrifeg Rhyngwladol 19 (SCR19) a Safon Adrodd Ariannol 17 (SAA17)	19
5. Tueddiadau Diweddar	20
6. Adroddiad Rheoli	
6.1 Gweinyddiaeth y Cynllun	21-23
6.2 Sefyllfa Actiwaraid	24-25
6.3 Trefniadau Gweinyddol a Chadw	25-27
6.4 Pwerau Buddsoddi	28
6.5 Rheoli Buddsoddiadau	28-29
6.6 Perfformiad Buddsoddi	29-31
6.7 Datganiad Strategaeth Cyllido	31
6.8 Fframwaith Sgiliau a Gwybodaeth	31
7. Ystadegau Aelodaeth	32
8. Y Cyfrifon – wedi ei archwilio	
Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad o'r Cyfrifon	33
Datganiad o Gyfrifon 2018-2019	34-35
Nodiadau i'r Cyfrifon 2018-2019	36-69

I. Rhagair

Croeso i'r Adroddiad Blynyddol ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd am y flwyddyn ariannol ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2019. Rydym wedi dod drwy flwyddyn trosiannol, ond mae'r Gronfa wedi llwyddo i gyflawni dychweliadau cadarnhaol eto yn 2018/19, gan adeiladu eto ar ein lefel ariannu gymharol gadarn.

Mae adolygiad annibynnol yn dangos cafwyd dychweliadau buddsoddi o 7.6% am y flwyddyn gan asedau'r Gronfa, o'i gymharu â'r cyfartaledd o 6.6% dychwelwyd gan gronfeydd C.P.LI.L (a chwartil uchaf o 7.2%), yn codi cyfanswm gwerth y Gronfa i fwy na £2 biliwn ar 31 Mawrth 2019. Mae'r twf parhaus mewn gwerth asedau yn parhau'n galonogol, yn enwedig gan fod hyn yn adeiladu ar sefyllfa gymharol ffafriol y Gronfa, roedd wedi'i ariannu 91% yn y prisiad teirblynyddol 2016 (neu wedi'i ariannu 109%, os defnyddir rhagdybiaethau safonol "tebyg-wrth-debyg" Adran Actiwari'r Llywodraeth, yn hytrach nac ein rhagdybiaethau mwy darbodus ni ein hunain).

Rydym yn gweithio ar y prisiad actiwaraid teirblynyddol er mwyn adnabod gwerth y Gronfa ar 31 Mawrth 2019. Er bod sefyllfa cyflogwyr unigol yn ein Cronfa yn wahanol, yn gyffredinol dylai cryfder y Gronfa ganiatáu i ni gymryd agwedd hyblyg tuag at gyfraddau cyfrannu cyflogwyr fydd yn effeithiol o Ebrill 2020. Yn amlwg, bydd isafu'r cyfraddau cyfrannu yn nod, o ystyried y gwasgfa parhaus ar wariant cyhoeddus (polisi caledi'r Llywodraeth yn ariannu awdurdodau lleol, yn ogystal â sefydliadau gwirfoddol yn derbyn lefel îs o grantiau penodol).

Mae'r adroddiad hwn yn darparu gwybodaeth bellach am berfformiad buddsoddi, ac ar weithgareddau a rheolaeth y Gronfa Bensiwn yn ystod y flwyddyn. Rwy'n gobeithio y bydd yr adroddiad hwn yn darparu gwybodaeth ddefnyddiol am eich Cronfa Bensiwn. Fodd bynnag, mae'n bwysig i ni geisio gwella ansawdd ac addasrwydd y wybodaeth a ddarperir yn yr adroddiad, felly croesewir adborth. Am ragor o wybodaeth am Gronfa Bensiwn Gwynedd, neu er mwyn rhoi eich barn ar yr adroddiad hwn, darperir manylion cyswllt swyddogion perthnasol yn yr adroddiad.

Yn ystod 2018/19, cafodd strategaeth fuddsoddi'r Gronfa ei adolygu. Er bu penderfyniad i dad-risgio'n gymedrol, rydym yn parhau i ganolbwyntio ar asedau twf disgwylir iddynt ennill dychweliadau mwy deniadol dros y tymor hwy na buddsoddiadau risg is. Hefyd, datblygodd Pwyllgor Pensiynau Gwynedd a Bwrdd Pensiwn y Gronfa egwyddorion buddsoddi cyfrifol, gan ystyried ffactorau amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu, sydd bellach wedi'u cynnwys yn y Datganiad Strategaeth Buddsoddi diwygiedig ers Pwyllgor Pensiynau 8 Tachwedd 2018.

Mae Cronfa Gwynedd yn parhau i pŵlio buddsoddiadau, ynghyd â'r saith cronfa Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol arall yng Nghymru. Yn Ionawr 2019, trosglwyddwyd y swmp o weddill asedau ecwiti byd-eang y Gronfa o gwmnïau rheoli asedau Fidelity a Veritas i 2 bortffolio ecwiti Partneriaeth Pensiwn Cymru.

Gyda'r mandad o dan gytundeb ar y cyd yr wyth cronfa Cymreig gyda BlackRock ar gyfer buddsoddiadau ecwiti goddefol, erbyn hyn mae 60% o asedau'r Gronfa mewn cerbydau'r Bartneriaeth, a dylai hynny wella gwydnwch drwy pŵlio, tra'n dal i gadw perchnogaeth a chyfrifoldeb am fuddsoddiadau Gwynedd.

Ar 19 Mehefin 2018, etholodd y Pwyllgor Pensiynau'r Cynghorydd John Pughe Roberts fel eu Cadeirydd newydd ar gyfer 2018/19, ac mae John wedi sicrhau fod Cronfa Gwynedd yn parhau i chwarae rôl allweddol ym Mhartneriaeth Cymru. Yn y cyfamser, mae Mr Anthony Deakin wedi cwblhau ei dymor 2 flynedd yn cadeirio Bwrdd Pensiwn Gwynedd, a hoffwn ddiolch i Tony am ei arweinyddiaeth deallus fel Cadeirydd, wrth iddo orffen fel cynrychiolydd cyflogwyr ar y Bwrdd.

Mae staff y Gronfa wedi parhau i sicrhau ein bod yn darparu lefel uchel o wasanaeth yn 2018/19. Hoffwn ddiolch i staff gweinyddu pensiynau Gwynedd, a'u cydweithwyr yn y tîm buddsoddiadau, am eu gwaith caled dros y flwyddyn ddiwethaf. Wrth iddynt ymddeol eleni, carwn ddiolch yn arbennig i Nicholas Hopkins a Caroline Roberts am eu arweiniad doeth a'u gwasanaeth ffyddlon i'r Gronfa.

Rwy'n gobeithio bydd yr adroddiad canlynol yn ddefnyddiol i chi. Diolch yn fawr iawn am eich cefnogaeth yn ystod 2018/19, ac edrychaf ymlaen at barhau â'n perthynas waith adeiladol yn 2019/20.

**Cynghorydd John Pughe Roberts
Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau**

**Dafydd L Edwards
Pennaeth Cyllid**

2. Strwythur Rheoli

Awdurdod Gweinyddu

Cyngor Gwynedd

Pwyllgor Pensiynau

Y Cynghorydd John Pughe Roberts (Cadeirydd)

Y Cynghorydd Peredur Jenkins (Is-gadeirydd)

Y Cynghorydd Stephen Churchman

Y Cynghorydd Simon Glyn

Y Cynghorydd John Brynmor Hughes

Y Cynghorydd Aled Wyn Jones

Y Cynghorydd Peter Read

Y Cynghorydd David Cowans (Aelod
Cyfetholedig)

Y Cynghorydd Robin Wyn Williams (Aelod
Cyfetholedig) (ymunodd 19/06/18)

Bwrdd Pensiynau

Cynrychiolwyr Cyflogwyr

Mr Anthony Deakin (Cartrefi Conwy)

Mr Huw Trainor (Heddlu Gogledd Cymru)

Y Cynghorydd Aled Lloyd Evans (Cyngor
Gwynedd)

Cynrychiolwyr Aelodau

Mr Osian Richards

Mrs Sharon Warnes

Mr H. Eifion Jones

Pennaeth Cyllid (“Swyddog Adran 151”)

Mr Dafydd L. Edwards

Ymgynghorydd

Mr Paul Potter (Hymans Robertson)

Rheolwyr Cronfa

BlackRock

Fidelity International

Insight Investment

Lothbury

Partners Group

Threadneedle

UBS Global Asset Management Cyf.

Veritas (tan 16/01/19)

Pwl

Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC)

Ceidwad

Northern Trust

Actiwari

Hymans Robertson

Banc

Barclays Bank plc

Archwilwyr

Swyddfa Archwilio Cymru

Manylion Cyswllt

Gellir holi ymhellach a derbyn gwybodaeth
fanylach ynglyn â:

- gweithrediad Cynllun Pensiwn Gwynedd
trwy gysylltu â:

Mr Nicholas Hopkins,
Rheolwr Pensiynau,
Cyngor Gwynedd,
Swyddfa'r Cyngor,
Caernarfon,
Gwynedd. LL55 1SH
☎ 01286 679612

nicholasedwardhopkins@gwynedd.llyw.cymru

- gweithgareddau buddsoddi a chyfrifeg y
Gronfa trwy gysylltu â:

Mrs Caroline Roberts,
Rheolwr Buddsoddi,
Adran Cyllid,
Cyngor Gwynedd,
Swyddfa'r Cyngor,
Caernarfon,
Gwynedd. LL55 1SH
☎ 01286 679128

carolineroberts@gwynedd.llyw.cymru

Safle We'r Gronfa

www.cronfabensiwnngwynedd.org.uk

3. Adroddiad Blynyddol Bwrdd Pensiwn Gwynedd ar gyfer 2018/19 (y flwyddyn at 31 Mawrth 2019)

Cefndir / Cyfansoddiad

Cyfansoddwyd y Bwrdd o dan Ddeddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a cynhaliwyd y cyfarfod cyntaf ar 13 Gorffennaf 2015. Mae'r aelodaeth yn cynnwys tri aelod sydd yn cynrychioli cyflogwyr y cynllun a thri aelod sydd yn cynrychioli aelodau'r cynllun (sef staff sy'n cyfrannu tuag at pensiwn a rhai sydd wedi ymdeol ac yn derbyn pensiwn).

Dros y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2018 a 31 Mawrth 2019, mae'r Bwrdd wedi cwrdd pedair gwaith. Mae aelodau'r Bwrdd yn cael gwahoddiad fel arsylwyr i gyfarfodydd y Pwyllgor Pensiynau, ac wedi cytuno cymryd y rôl hon yn eu tro er mwyn hyrwyddo dealltwriaeth yn ogystal â chyfathrebu. Mae'r trefniant hon yn gytbwys gyda Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau rŵan yn mynychu cyfarfodydd y Bwrdd, lle bu'n atebol, gyda swyddogion am lywodraethu a gweinyddu'r Gronfa. Ar adegau, mae'r Bwrdd wedi gofyn i'w farn ac argymhellion gael eu cyflwyno'n swyddogol am ystyriaeth gan y Pwyllgor.

Swyddogaeth y Bwrdd

Yn unol â'r ddeddfwriaeth, dau brif swyddogaeth y Bwrdd Pensiwn Lleol yw cynorthwyo'r awdurdod gweinyddol (Cyngor Gwynedd) i:

- i. sicrhau llywodraethu a gweinyddiaeth effeithiol ac effeithlon o'r C.P.L.L., a
- ii. sicrhau cydymffurfiaid gyda'r ddeddfwriaeth a'r rheoliadau perthnasol.

Felly, corff monitro, adolygu a chynorthwyo yw'r Bwrdd, nid corff sydd yn rheoli a gwneud penderfyniadau.

Mae'r Bwrdd yn gweithredu o dan Gylch Gorchwyl a gytunwyd gan Cyngor Gwynedd (mewn cyfarfod o'r Cyngor llawn ar y 5^{ed} o Fawrth 2015).

Mae'n derbyn cefnogaeth gan Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu'r Cyngor ac mae adroddiadau yn cael eu paratoi a'u cyflwyno gan swyddogion yn cynnwys y Pennaeth Cyllid, Rheolwr Buddsoddi, Rheolwr Pensiynau, ac Arweinydd Tîm Cyfathrebu a Systemau y Gronfa.

Gwaith y Bwrdd

Unwaith eto mae'r flwyddyn ddiwethaf wedi bod yn flwyddyn brysur i staff uwch yr Awdurdod Gweinyddol gyda'r prosiect pŵlio buddsoddiadau yn cymryd blaenoriaeth. Felly, roedd aelodau'r Bwrdd yn ymwybodol o'r angen i flaenoriaethu ceisiadau i swyddogion baratoi adroddiadau ar gyfer y Bwrdd.

Presenoldeb

	12/04/2018	16/07/2018	13/12/2018	13/03/2019
Anthony Deakin	✓	✓	✓	✓
Cynghorydd Aled Evans	✓		✓	✓
H. Eifion Jones	✓	✓	✓	✓
Osian Richards	✓	✓	✓	✓
Huw Trainor	✓	✓	✓	✓
Sharon Warnes	✓	✓	✓	✓

Cynllun Gwaith

Yn unol â'r cynllun gwaith a gytunwyd yn y flwyddyn flaenorol, rhoddwyd sylw i adroddiadau ar y materion canlynol:

- Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys a Strategaeth Buddsoddi Blynyddol
- Buddsoddi Cyfrifol
- Diweddariad i'r Gofrestr Risg
- Cyfathrebu gyda chyflogwyr – Data prydlon a chywir
- Perfformiad buddsoddi'r Gronfa Bensiwn
- Gweinyddiaeth Pensiwn
- System Hunan Wasanaeth Aelodau
- Partneriaeth Pensiwn Cymru

Yn ystod trafodaethau, rhoddwyd mewnbwn a cyflwynwyd nifer o sylwadau gan aelodau'r Bwrdd sydd wedi cynorthwyo swyddogion yr awdurdod gweinyddol i gwblhau eu gwaith.

Hefyd, mynychodd aelodau'r Bwrdd gyfarfod blynyddol y Gronfa ym mis Medi 2018, a nodwyd y bu perfformiad hynod foddhaol, o'i gymharu â chronfeydd C.P.L.L. eraill.

Cwblhaodd y Bwrdd arolwg trefn lywodraethol gwasanaeth cyhoeddus y Rheolydd Pensiynau. Roedd yr arolwg yn gymysgedd o gwestiynau ffeithiol ac arolwg barn. Yn dilyn trafodaeth rhwng aelodau'r Bwrdd, cyflwynwyd yr arolwg i'r Rheolydd o fewn y terfyn amser penodol. Yn ystod y drafodaeth, nodwyd y materion canlynol fel rhai oedd angen sylw:

- Trefniadau olyniaeth o ran staffio;
- Y 5 mater risg uchaf ar y gofrestr risg;
- Datblygu trefniadau cosbi cyflogwyr a oedd yn parhau i greu gwaith ychwanegol.

Mae'r cynllun gwaith ar gyfer 2019/20 yn cynnwys:

- Diweddariad i'r Gofrestr Risg
- Prisiant y Gronfa 2019
- Diweddariad Cyffredinol am Weinyddiaeth Pensiynau
- System newydd Hunan Wasanaeth Aelodau
- Diweddariad am Bartneriaeth Pensiwn Cymru
- Diweddariad am berfformiad buddsoddi Cronfa Bensiwn Gwynedd

Hyfforddiant

Yn ystod cyfarfodydd y Bwrdd cafodd pob aelod o'r Bwrdd fanylion am y C.P.L.I.L. a'i weinyddiaeth yng Ngwynedd mewn cyflwyniadau amrywiol gan y Pennaeth Cyllid, Rheolwr Buddsoddi, Rheolwr Pensiynau, ac Arweinydd Tim Cyfathrebu a Systemau y Gronfa.

Mae aelodau'r Bwrdd hefyd wedi mynychu nifer o gyfarfodydd a cyflwyniadau. Mae'r rhain yn cynnwys:

Cynhadledd Llywodraethu CPLIL ym Mryste
Cynhadledd LAPFF yn Bournemouth
Seminar Bwrdd Pensiwn CIPFA yn Lerpwl a Chaerdydd
Cynhadledd Pensiwn Blynyddol CIPFA yn Llundain

Diolch

Mae'r Cadeirydd yn dymuno diolch i'w gyd-aelodau ar y Bwrdd, sydd wedi gwirfoddoli eu hamser i'r swyddogaethau, ac i'r swyddogion perthnasol am eu cefnogaeth.

Anthony Deakin
Cadeirydd

4. Adolygiad o'r Flwyddyn

4.1 Gweinyddu Pensiynau

Chyflwyniad a Chyffredinol

Unwaith eto, bu'n flwyddyn brysur arall o fewn gweinyddiaeth pensiynau Llywodraeth Leol, ac eto eleni hoffwn ddiolch i'r holl gyflogwyr am eu gwaith caled parhaus i sicrhau bod data yn cael ei brosesu mor gyflym ac mor gywir â phosib i'r Adran Bensiynau. Hoffwn hefyd ddiolch yn bersonol i'r staff pensiynau eu hunain am eu holl gefnogaeth ac am eu gwaith caled a diwyd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Collodd yr adran aelod gwerthfawr o'r tîm pan ymddeolodd Catherine Owen ar ôl 26 mlynedd o wasanaeth ffyddlon ym mis Mehefin 2018, ynghyd â Gruff Thomas (Swyddog Systemau) a adawodd am her newydd ym mis Ionawr 2019. Yn ystod y flwyddyn, yn dilyn cymeradwyaeth gan y Pwyllgor Pensiynau ar 21/01/2019, cafodd yr adran ei hailstrwythuro gan benodi 3 Cymhorthydd Pensiynau ychwanegol ac I Technegydd Systemau gan gynyddu'r nifer o staff yn yr adran pensiynau i 19. Unwaith eto gosodwyd y dyddiad dychwelyd ar gyfer y ffurflenni cyfraniadau blynyddol diwedd blwyddyn ar 30 Ebrill, ac rwyf yn falch iawn o ddatgan bod yr holl gyflogwyr wedi cadw at yr amserlen hon. Hoffwn gymryd y cyfle yma i bwysleisio eto y pwysigrwydd o sicrhau bod eich data yn cael ei brosesu mor gywir ag effeithlon â phosib. Eleni eto, mae gweinyddiaeth pensiwn wedi parhau i addasu i'r newidiadau a chymhlethdod cynyddol yn dilyn cyflwyno'r cynllun Cyfartaledd Gyrfa, a newidiadau rheoleiddiol.

Mae staff yr Adran Bensiynau yn parhau i dderbyn hyfforddiant rheolaidd er mwyn sicrhau bod eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) yn parhau i fod yn gyfredol, ac unwaith eto eleni, mae aelodau staff wedi mynychu cyrsiau amrywiol yn ystod y flwyddyn. Mae hyfforddiant yn hanfodol er mwyn sicrhau bod gan staff yr adran a chyflogwyr y wybodaeth a'r sgiliau diweddaraf sy'n angenrheidiol i gwblhau eu gwaith hyd eithaf eu gallu.

Cynhaliwyd sesiwn hyfforddi diwrnod llawn ar drosglwyddo hawliau pensiwn ar gyfer holl aelodau staff yr adran ar 4 Mai 2018 yn swyddfeydd y Cyngor. Cynhaliwyd y sesiwn hyfforddi gan Mr Karl White, Swyddog Hyfforddi'r Gymdeithas Llywodraeth Leol. Roedd y sesiwn yn ddefnyddiol iawn ac yn rhoi dealltwriaeth dda i staff o faes cymhleth iawn o fewn rheoliadau pensiwn. Yn draddodiadol mae'r math hwn o ddigwyddiad yn cael ei gynnal mewn dinasoedd fel Lerpwl, Birmingham a Llundain, ond mae'r LGA bellach yn ceisio cynnal sesiynau hyfforddi yn lleol. Am y pris o anfon 3 aelod o staff i'w hyfforddi i Lerpwl, roeddem yn gallu hyfforddi'r adran gyfan.

Cynhaliwyd sesiwn hyfforddi diwrnod llawn ar Rôl y Cyflogwr ar gyfer cyflogwyr y gronfa ar 31 Ionawr 2019 yn swyddfeydd y Cyngor. Cyflwynwyd y sesiwn hyfforddi eto gan Mr Karl White. Nod y sesiwn oedd hysbysu cyflogwyr o'u dyletswyddau mewn perthynas ag aelodau'r CPLIL e.e. sut i gyfrifo cyflogau at ddibenion pensiwn, sut i drin gweithwyr sy'n gadael y gronfa, gofynion rheoleiddio a phobl sy'n gadael yn gynnar. Mynychodd llawer o'r cyflogwyr mawr y sesiwn a chafwyd adborth cadarnhaol iawn.

Mae'r meddalwedd pensiwn a ddarperir gan Aquila Heywood yn cael ei diweddarau'n barhaus wrth i'r ddeddfwriaeth newid.

Partneriaeth Cymru Gyfan

Mae cydweithio gweinyddol pellach wedi parhau eto ar sail Cymru gyfan, gyda nifer o daflenni a chylchlythyrau yn cael eu cynhyrchu a'u hanfon allan trwy weithgor cydweithredol Cymru Gyfan. Unwaith eto eleni, mae Gwynedd yn parhau i chwarae rhan flaenllaw yn y gwaith o ddylunio a chyfieithu'r rhan fwyaf o'r dogfennau hyn.

Rheoli Perfformiad

Mae'r Gronfa Bensiwn yn ymroddedig i wella ei ddarpariaeth o wasanaeth a bydd yn adolygu'r mesurau sydd mewn lle i fonitro perfformiad yn flynyddol er mwyn adnabod lle y gellir gwneud gwelliannau. Ble mae meysydd o berfformiad gwael yn cael eu nodi, bydd yr Adran Bensiynau yn adolygu'r rhesymau dros berfformiad gwael a rhoi prosesau priodol ar waith i wella lefel y gwasanaeth a ddarperir yn y dyfodol.

Cyf.	Gweithgareddau Craidd	Perfformiad yn 2017/2018		Perfformiad yn 2018/2019	
		Nifer yr achosion	Diwrnodau ar gyfartaledd a gymerwyd	Nifer yr achosion	Diwrnodau ar gyfartaledd a gymerwyd
CD9.01	Nifer y dyddiau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i anfon llythyr dyfynbris yn cynnig trosglwyddiad i mewn	198	15.3	217	11.8
CD9.02	Nifer y diwrnodau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i anfon llythyr dyfynbris yn rhoi manylion trosglwyddiad allan	160	6.1	64	11.9
CD9.03	Nifer y diwrnodau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i anfon llythyr yn rhoi gwybod am werth y buddion – amcangyfrifon	1,469	4.3	1,876	4.2
CD9.04	Nifer y diwrnodau gwaith ar gyfartaledd a gymerir i anfon llythyr yn rhoi gwybod am werth y buddion – gwir werth	572	3.2	766	1.7
CD9.05	Cyfartaledd nifer o ddiwrnodau a gymerwyd i gydnabod marwolaeth aelod actif / gohiriedig /pensiynwyr	21	4.5	17	3.4
CD9.06	Cyfartaledd nifer o ddiwrnodau gwaith a gymerwyd i hysbysu gwerth buddion dibynyddion	242	9.0	205	7.7
CD9.07	Prosesu a thalu Pensiynau misol ar amser (ffigwr yn seiliedig ar nifer o daliadau ym Mis 12 bob blwyddyn)	9,780	100%	10,312	100%
CD9.08	Nifer yr achosion lle roedd angen taliadau diwygiedig o ganlyniad i gamgymeriad yn yr adran	3	n/a	0	n/a

Newidiadau Deddfwriaeth yn y CPLIL yn ystod 2018/19

Rheoliadau diwygio newydd

Gwnaed Rheoliadau CPLIL (Diwygio) 2018 ar 17 Ebrill 2018 a daethant i rym ar 14 Mai 2018. Mae'r rheoliadau yn diwygio Rheoliadau CPLIL 2013 a Rheoliadau CPLIL (Darpariaethau Trosiannol, Cynilion a Diwygio) 2014.

Y prif newidiadau a gyflwynwyd yn y Rheoliadau Diwygio yw:

Talu buddion gohiriedig yn gynnar - pe byddai aelod wedi gadael y CPLIL gyda buddion gohiriedig rhwng 1 Ebrill 1998 a 31 Mawrth 2014, gallant nawr ddewis cymryd eu buddion gohiriedig o oed 55 (yn hytrach na 60). Mae'r newid i reolau'r cynllun yn golygu nad oes angen caniatâd eu cyn-gyflogwr bellach i gymryd eu buddion rhwng oed 55 a 59. Mae aelodau a adawodd y CPLIL â buddion gohiriedig ar neu ar ôl 1 Ebrill 2014 (ac eithrio cynghorwyr) eisoes yn gallu derbyn eu buddion gohiriedig yn gynnar o 55 oed heb angen caniatâd eu cyn-gyflogwr, ac nid yw hyn wedi newid.

Talu buddion gohiriedig yn gynnar i rai sydd wedi gadael cyn 1 Ebrill 1998 - pe byddai aelod wedi gadael y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gyda buddion gohiriedig cyn 1 Ebrill 1998, mae rheolau'r cynllun wedi eu newid er mwyn caniatáu iddynt gymryd eu buddion yn oed 55 (yn hytrach na 60) neu'r dyddiad bydd eu buddion gohiriedig yn daladwy heb ostyngiad ar gyfer taliad cynnar – gelwir hyn yn Oedran Pensiwn Arferol (OPA). Bydd yr OPA rhwng oed 60 a 65 yn dibynnu ar pa bryd y ymunodd yr aelod â'r cynllun.

Gostyngiadau i fuddion ar gyfer taliad cynnar - Os bydd aelod yn dewis cymryd eu buddion gohiriedig yn gynharach na'u Hoedran Pensiwn Arferol (OPA), byddant fel rheol yn cael eu lleihau i gymryd i ystyriaeth y ffaith y bydd eu pensiwn yn cael ei dalu am fwy o amser. Mae faint mae'r buddion gohiriedig yn cael ei leihau yn dibynnu ar pa mor gynnar y cânt eu cymryd. Mae'r gostyngiad yn seiliedig ar y cyfnod amser (mewn blynnyddoedd a dyddiau) rhwng y dyddiad y mae'r aelod yn eu cymryd a'r dyddiad y bydd y buddion gohiriedig yn daladwy heb ostyngiad ar gyfer talu'n gynnar.

Mae'r Llywodraeth yn gosod y ffactorau lleihau cynnar a gallant amrywio o dro i dro. Gellir dod o hyd i'r ffactorau cyfredol ar wefan genedlaethol y CPLIL -

www.lgpsmember.org/more/reductions.php

Newidiadau i gontractau CGY cyn Ebrill 2014 - bydd aelodau'r CPLIL sy'n talu Cyfraniadau Gwirfoddol Ychwanegol (CGY) cyn 1 Ebrill 2014, yn gweld rhai newidiadau i'r ffordd y caiff eu CGY eu cyfrifo a sut y gallant dderbyn eu cynllun CGY.

Os ydynt ar hyn o bryd yn talu CGY:

- gallant nawr dalu hyd at 100% o'u cyflog pensiynadwy i mewn i'w cynllun CGY (yn hytrach na 50%).
- Bydd CGY nawr yn cael eu didynnu o unrhyw oramser gwirfoddol y maent yn gweithio (os ydynt yn talu CGY fel canran o'u cyflog).

Pan fyddant yn cymryd eu cynllun CGY:

- os byddant yn gadael y cynllun gyda buddion gohiriedig gallant nawr brynu pensiwn ychwanegol gan y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gyda'u cynllun CGY pan fyddant yn manteisio ar y cynllun. Cyn y newid, roedd yr opsiwn hwn dim ond ar gael i aelodau actif oedd yn talu CGY o'u cyflog pan adawant y cynllun.
- pan fyddant yn cymryd eu buddion prif gynllun, ni fyddant mwyach yn gallu gadael eu CGY wedi ei fuddsoddi a'i gymryd yn nes ymlaen.
- os byddant yn marw cyn cymryd eu CGY a bod lwmp swm i'w dalu o'u cynllun CGY mae gan eu cronfa bensiwn nawr ddisgresiwn absoliwt dros bwy i dalu'r swm hwnnw i (yn hytrach nag ei dalu i'r ystâd). Os telir y lwmp swm yn ôl disgresiwn y gronfa bensiwn, nid yw'n ffurfio rhan o'r ystad ac ni fydd yn destun treth etifeddiaeth.

Cynydd Pensiwn

Mae pensiynau yn cael eu haddasu'n flynyddol o dan y Ddeddf Cynyddu Pensiynau. Ar gyfer 2018/19 y cynydd llawn oedd 3%. Mae buddion pensiwn yn statudol ac yn cael eu gwarantu gan y Senedd. Nid ydynt yn dibynnu ar berfformiad buddsoddi ond bydd yr actiwari yn ystyried pa mor dda y perfformiodd y buddsoddiadau wrth osod cyfradd cyfraniad y cyflogwr yn y prisiant actiwaraid.

Diwygio Treth

Roedd y Lwfans Oes am 2018/2019 yn £1.03 miliwn a'r Lwfans Blynyddol yn £40,000. Mae'r terfynau isel yma yn cael effaith ar fwy o unigolion o fewn y cynllun.

i-Connect

Mae'n bleser adrodd bod y gwaith wedi bod yn mynd rhagddo i annog y cyflogwyr i ddefnyddio'r system i-Connect. Mae system i-Connect yn feddalwedd sydd yn cysylltu gwybodaeth rhwng system cyflogres y cyflogwyr a meddalwedd yr Adran Bensiynau. Mae i-Connect yn sicrhau bod cofnodion yr aelodau yn cael eu diweddarau'n fisol, yn hytrach nag unwaith y flwyddyn fel sydd yn digwydd ar hyn o bryd, gan leihau yr angen i gwblhau y taenlenni diwedd blwyddyn, a'r rhestr o ymholiadau cymhleth sydd yn anochel yn codi. Bydd y system hefyd yn awtomeiddio nifer o weithdrefnau yn yr adran ac felly'n rhyddhau staff i fynd i'r afael â dyletswyddau eraill o fewn yr adran.

Ar hyn o bryd mae 34 o gyflogwyr (70%) wedi cofrestru ac yn defnyddio'r system i-Connect, gyda gwaith yn parhau i symud y 5 cyflogwr mawr drosodd i'r system yn 2019/20. Mae cyfarfodydd wedi eu trefnu gyda'r cyflogwyr mawr i drafod y ffordd orau o weithredu wrth symud ymlaen.

Y Rheoleiddiwr Pensiynau (Mesur Data)

Mae cael data cywir a glan ar gyfer ein haelodau yn bwysig. Mae'n nawr yn ofynnol i adrodd i'r Rheoleiddiwr Pensiynau (YRhP) ar ansawdd ein data. Fe wnaethom gomisiynu ein darparwr meddalwedd, Aquila Heywood i gynhyrchu Adroddiad Ansawdd Data ar gyfer ein Cronfa ym mis Hydref 2018.

Mae'r adroddiad wedi'i rannu'n ddwy adran:

- **Data Cyffredin:** e.e. enw, cyfeiriad, rhif YG, rhyw, dyddiad geni, statws a dyddiad cychwyn
- **Data Penodol i'r Cynllun:** e.e. buddion yn y cynllun, manylion trosglwyddo, CGY, manylion cyflog, cyfraniadau, gwasanaeth, lwfans oes, lwfans blynyddol a IPG.

Crynodeb o'r Canlyniadau Data Cyffredin

Mae'r canlyniadau a gyflwynir yn cael eu cynhyrchu o ddata a dynnwyd o Wasanaeth Byw Altair Gwynedd ar 10 Medi 2018 ar gyfer pob prawf. Canran gyffredinol y profion a basiwyd ar gyfer data cyffredin Gwynedd yw **99.3%**.

Cyflawnodd 7 o'r 8 categori'r meincnod uchaf o fwy na 98% gydag 1 categori heb gofnodi methiant unigol. Mae 4 categori arall wedi'u talgrynnu i 100% gyda chyfraddau pasio dros 99.95%. Yr unig gategori na gyrhaeddodd y meincnod uchaf dan sylw oedd **cyfeiriadau aelodau** gyda sgôr o **96.7%**. Ac eithrio cyfeiriadau aelodau, mae ansawdd y data cyffredin yng Ngwynedd o safon uchel. Mae angen rhywfaint o waith gyda'r categori hwn er mwyn cyrraedd y meincnod uchaf. Canran y cofnodion aelodau heb fethiant data cyffredin yw **94.9%** a dyma'r ffigwr y bydd YRhP yn ei dderbyn ar ddychweliadau'r cynllun.

Canran cyfartaledd data cyffredin Cymru a Lloegr am y flwyddyn diwethaf oedd **93%**.

Crynodeb o Ganlyniadau Data Penodol i'r Cynllun

Mae'r canlyniadau a gyflwynir yma yn cael eu cynhyrchu o ddata a dynnwyd o Wasanaeth Byw Altair Gwynedd ar 10 Medi 2018 ar gyfer pob prawf. Canran cyffredinol y profion a basiwyd ar gyfer data cynllun-penodol yw **96.0%**. Canran y cofnodion aelodau heb fethiant data unigol sy'n benodol i'r cynllun yw **81.6%** a dyma'r ffigwr y bydd YRhP yn ei dderbyn ar ddychweliadau'r cynllun.

Y sgôr data cyfartalog yng Nghymru a Lloegr ar gyfer y flwyddyn ddiwethaf oedd 75%

Mae cynllun gweithredu yn cael ei ddatblygu mewn perthynas â gweithredu unrhyw lanhau data a amlygwyd fel rhan o'r ymarfer hwn a disgwylir i'r glanhau data hwn wella'r sgoriau data ar gyfer y flwyddyn nesaf.

Cyfathrebu

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae'r tîm Cyfathrebu wedi bod yn ymweld â chyflogwyr i gynnal cyflwyniadau a sesiynau un i un. Mae'r sesiynau yma wedi cynnwys:

- 20 cyflwyniad a sesiynau un-i-un i staff Cyngor Sir Ynys Môn.
- 1 cyflwyniad a nifer o sesiynau un-i-un yng Nghartrefi Conwy
- 6 cyflwyniad i staff Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
- 3 seminar cyn ymddeol mewn partneriaeth â Chadwick IFA

Safle We'r Gronfa

Mae safle we'r gronfa wedi cael ei ail-ddylunio'n llwyr dros y flwyddyn ddiwethaf - gobeithir bod y dyluniad newydd yn llawer haws i'w ddefnyddio. Mae deunydd ychwanegol wedi'i ychwanegu, gan roi llawer mwy o wybodaeth am y cynllun i aelodau. Hoffem ddiolch i Cian Evans ac Alf Nathan o'r tîm TG am eu cymorth a chefnogaeth ar y prosiect.

Safle We Hunan Wasanaeth

Mae dros 8,000 o aelodau wedi cofrestru ar gyfer y safle we hunan wasanaeth yn y 12 mis diwethaf yn dilyn ymgyrch i gael aelodau i gofrestru am y gwasanaeth (2,000 wedi cofrestru cyn hyn). Ym mis Tachwedd 2018, fe gymeradwyodd y Pwyllgor Pensiynau y cyllid i uwchraddio i fersiwn diweddaraf y system. Rydym yn gobeithio dechrau uwchraddio'r system yn y dyfodol agos.

Datganiadau Buddion Blynyddol

Mae'n rhaid cynhyrchu Datganiad Buddion Blynyddol ar gyfer pob aelod o'r cynllun erbyn diwedd mis Awst bob blwyddyn. Mae'r datganiad hwn yn rhoi manylion i'r aelodau am y buddion a gronwyd hyd at ddiwedd y flwyddyn ariannol flaenorol ac yn rhagweld y buddion sy'n daladwy pan fydd aelod wedi cyrraedd eu Hoedran Pensiwn Arferol. Mae'r datganiad hefyd yn cynnwys manylion cyflog a nodiadau esboniadol ynghylch sut y cyfrifir y buddion.

Roedd y datganiadau wedi cael eu darparu yn electronig ar y system hunan wasanaeth am y tro cyntaf yn 2017/18 - mae hyn wedi arbed oddeutu £15,000 i'r gronfa. Mae nifer fechan sydd wedi gwneud cais ysgrifenedig yn parhau i dderbyn datganiadau papur.

Y gobaith yn 2019/20 ydi ehangu ar y ddogfen eithaf syml a ddarparwyd yn 2018/19.

Datganiadau Arbedion Pensiwn

Mae'n ofyniad o dan reoliadau Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThEM) i gyhoeddi Datganiadau Arbedion Pensiwn i aelodau os yw'r cyfanswm y cynnydd yn eu cynllun pensiwn yn ystod Cyfnod Mewnbwn Pensiwn (CMP) yn fwy na'r Lwfans Blyneddol (LB) ar gyfer y flwyddyn dreth.

Yr LB ar gyfer y flwyddyn dreth a ddaeth i ben ar 5 Ebrill 2018 oedd **£40,000** (gros). Ar gyfer y flwyddyn dreth 2017/18, fe wnaethom gyhoeddi 23 datganiad.

Cysoni Isafswm Pensiwn Gwarantedig

Penodwyd tîm tri pherson wedi ei arwain gan Gareth Jones (y rheolwr blaenorol) ym mis Ionawr 2016 i ymdrin â'r ymarfer cysoni Isafswm Pensiwn Gwarantedig (IPG).

Roedd yr ymarfer cysoni IPG yn rhestru'r holl aelodau sydd â IPG o dan gynllun a chymharu hyn yn erbyn rhestr o'r holl aelodau y mae Cyllid a Thollau EM yn credu eu bod yn meddu IPG o dan yr un cynllun hwnnw.

Dros y 3 blynedd ddiwethaf mae'r tîm wedi bod yn brysur yn cysoni manylion y IPG a ddelir ar gyfer ein haelodau. Fe gwblhawyd rhan fwyaf o'r prosiect yn Rhagfyr 2018. Rydym yn parhau i ddisgwyl am ateb gan Gyllid a Thollau EM i ychydig o achosion. Hoffem ddiolch i Gareth a'r tîm am eu gwaith caled i gwblhau'r prosiect yn llwyddiannus.

Mi ddefnyddiodd nifer o Gronfeydd Pensiynau eraill gwmnïau allanol i ymgymryd â'r gwaith. Mae cadw'r prosiect yn fewnol wedi arbed swm sylweddol i'r Gronfa.

Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) (TUPE)

Unwaith eto hoffwn atgoffa bob cyflogwr, os oes posibilrwydd o allanoli unrhyw wasanaeth penodol, yna dylid ystyried goblygiadau pensiwn yr unigolion sy'n cael eu trosglwyddo allan yn gyntaf. Os oes gan y cyflogwr newydd gynllun arfaethedig tebyg wedi ei ardystio gan Adran Actiwari y Llywodraeth (GAD), yna nid oes unrhyw fater pensiwn. Bydd gan unigolion yr opsiwn o drosglwyddo eu buddion pensiwn i'r trefniant pensiwn newydd, neu eu gadael fel buddion gohiriedig o fewn y CPLIL.

Os nad oes gan y cyflogwr newydd drefniant pensiwn cymharol wedi ei ardystio gan GAD yna fydd gan y cyflogwr newydd ddim dewis (os ydynt yn dymuno bwrw ymlaen â'r tendr), ond i fod yn Gorff Trosglwyddai a ganiateir o fewn Cronfa Bensiwn Gwynedd. Cyn y gellir gwneud hyn, bydd angen i'r cyflogwr newydd arfaethedig i wybod beth fydd y gyfradd cyfrannu newydd ac os oes Gwarantwr mewn lle (h.y. y cyflogwr sy'n contractio'r gwaith). Os nad oes Gwarantwr mewn lle mae gofyniad am Fond.

Er mwyn i'r gyfradd gyfrannu a'r Bond gael eu pennu, bydd angen i'r Adran Bensiynau ganfod holl fanylion yr unigolion sy'n cael eu trosglwyddo allan, er mwyn i adroddiad gael ei anfon i'r Actiwari er mwyn iddynt gyfrifo'r gyfradd cyfrannu â'r Bond posibl. Bydd y gost yn cael ei ariannu un ai gan y cyflogwr newydd sy'n contractio allan y gwasanaeth, yn ddibynnol ar y penderfyniad a wneir yn ystod y proses negodi.

Yn ddiweddar mae'r adran wedi cwblhau gwaith ar ganllaw ar gyfer y cyflogwyr newydd gyda'r gobaith o drefnu cyflwyniad yn ddiweddarach yn y flwyddyn. Bydd y manylion yn cael eu cylchredeg ar yr adeg berthnasol.

Nicholas Hopkins
Rheolwr Pensiynau

4.2 Cydweithio Cronfeydd Pensiwn Cymru

Ers rhai blynyddoedd erbyn hyn rydym wedi adrodd ar y cydweithio rhwng yr wyth Cronfa Bensiwn Llywodraeth Leol yng Nghymru. Dechreuodd fel prosiect i Gymru cyn gofynion diweddar y Llywodraeth i bwlio buddsoddiadau. Casgliad prosiect Cymru oedd bod modd gwneud arbedion sylweddol ar ffioedd buddsoddi wrth ddefnyddio llai o reolwyr dros gronfeydd Cymru.

Yn dilyn y broses gaffael i benodi un rheolwr goddefol a gafodd ei gyflawni ym mis Ebrill 2016, mae arbedion sylweddol mewn ffioedd wedi cael eu gwireddu dros y cronfeydd sydd gyda buddsoddiadau goddefol, gan gynnwys Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Yn ystod 2016/17 derbyniodd y cronfeydd Cymreig ganiatâd gan Lywodraeth San Steffan i symud ymlaen ar sail pwl ar draws Cymru er gwaetha'r ffaith nad yw'n cyrraedd y trothwy penodedig o £25 biliwn ar hyn o bryd.

Y strwythur llywodraethu ar gyfer y cydweithio yw Cydbwyllgor gydag aelod etholedig o bob un o'r wyth Cronfa Bensiwn yng Nghymru. Mae'r Cydbwyllgor yn cyfarfod yn chwarterol yn Swyddfeydd pob Cronfa Bensiwn yn ei dro.

Yn ystod 2017/18 cafodd Russell, y darparwr ar gyfer y platfform buddsoddiadau, ei benodi trwy'r broses caffaeliad gofynnol. Mae nhw'n defnyddio Link fel gweithredwr ar gyfer Pwl Cymru. Mae'r gwaith o drosglwyddo buddsoddiadau i'r gronfa yn mynd ymlaen gydag ecwiti actif wedi trosglwyddo i'r gronfa yn ystod 2018/19.

Ers cael apwyntiad fel Gweithredwr ym mis Rhagfyr 2017, mae Link wedi gweithio gydaartneriaid dirprwyedig yn Northern Trust, Russell Investments a Eversheds Sutherland, yn ogystal â Phartneriaeth Pensiwn Cymru, er mwyn adeiladu'r prosiectws a chael cymeradwyaeth yr Awdurdod Ymddygiad Cyllid (FCA) ar gyfer lansiad y Cynllun Cytundebol Awdurdodedig (ACS). Yn ystod 2019 bydd Link yn parhau i gysynu a datblygu strategaethau pellach / is-gronfeydd er mwyn sicrhau bod amcanion buddsoddi unigol pob awdurdod yn cael ei gyflawni.

Cynnydd gan Link yn ystod 2018/19

Mehafin 2018

- Cydbwyllgor Llywodraethol yn cytuno'r Prosiectws ACS
- Dechreuad syniadolaeth Rhan 2 gyda Russell er mwyn adeiladu'r cynnig

Gorffennaf 2018

- Cymeradwywyd y cronfeydd gan yr FCA ar 24ain Gorffennaf
- Cytunwyd ar strwythur Rhan 2 y gronfa gyda'r OWG

Awst 2018

- Cyhoeddwyd tendr Rheolwr Trawsnewidiad ar 10 Awst – ymatebodd pob cynigydd
- Dechrau paratoi'r Gronfa Weithredol gyda'r Gweinyddwr a'r Storfa (NT)

Medi 2018

- Cynhaliwyd Diwrnod Rheolwr Cychwynnol ar 5ed Medi - Rheolwyr Tyfiant byd-eang a 3 o'r Rheolwyr Cyfleodd byd-eang. Roedd yr ymateb yn gadarnhaol.
- Arfarniad Rheolwr Trawsnewid a'r penodiad yn dechrau.

Rhagfyr 2018

- Cyflwynwyd y cynnig o Is-Gronfa Incwm Sefydlog mewn adroddiad i'r Grwp Swyddogion Gwaith ar gyfer trafod a chytuno.

Ionawr 2019

- Trosglwyddodd y buddsoddiadau cyntaf i'r PPC ar 17ain Ionawr. Dechreuodd y ddau gronfa ar gyfer ecwiti byd eang gyda Cronfa Bensiwn Gwynedd yn buddsoddi yr un swm ym mhob cronfa.

4.3 Prisiad Actiwarïaid

Cwblhawyd y prisiad actiwarïaid teirblynyddol fel ar 31 Mawrth 2016 yn ystod 2016/17. Roedd sefyllfa ariannu yr holl Gronfa wedi gwella o 85% ar 31 Mawrth 2013 i 91% ar 31 Mawrth 2016 yn bennaf oherwydd perfformiad buddsoddiadau dros y cyfnod.

Mae'r ymrwymïadau wedi codi hefyd oherwydd lleihad mewn dychweliadau buddsoddi disgwylïedig yn y dyfodol, er bod hyn wedi cael ei fantoli'n rhannol yn erbyn twf yn is na'r disgwyl mewn cyflogau a buddiannau.

Yn gyffredinol, mae'r cyfraniadau cofnodedig gan gyflogwyr ar gyfer buddion newydd a enillwyd gan aelodau (y prif gyfradd) wedi codi. Mae newidiadau yng nghyfraniadau cyflogwyr er mwyn cyllido'r diffyg wedi amrywio mysg cyflogwyr.

Cynhyrchodd yr actiwari adroddiad tebygol ar gyfer bob cyflogwr unigol. Cynhaliwyd fforwm ar gyfer yr holl gyflogwyr ym mis Tachwedd 2016, ble cyflwynodd yr Actiwari'r canlyniadau ac ymateb i gwestiynau. Roedd hyn yn sesiwn ddefnyddiol iawn ac roedd yn siomedig nad oedd mwy o gyflogwyr wedi cymryd y cyfle i fynychu'r sesiwn.

Cyhoeddwyd Adroddiad Prisiad Actiwarïaid 2016 terfynol Cronfa Bensiwn Gwynedd ym mis Mawrth 2017 ac mae ar gael ar safle we'r gronfa ar

http://www.gwyneddpensionfund.org.uk/upload/public/attachments/1272/170330_Gwynedd_Pension_Fund_2016_Formal_Valuation_Report_final.pdf

Bydd y prisiad actiwarïaid teirblynyddol nesaf ar 31 Mawrth 2019. Yn ystod 2019/20 bydd yr actwari yn gweithio i gytuno ar ganlyniadau cyfraniadau pob cyflogwr ar gyfer Ebrill 2020 ymlaen.

4.4 Datganiad Strategaeth Cyllido

Adolygwyd y Datganiad Strategaeth Cyllido yn ystod 2016/17 er mwyn adlewyrchu'r Prisiad Actiwaraidd ar 31 Mawrth 2016 a ymgynghorwyd gyda'r cyflogwyr sydd yn cyfrannu i'r Gronfa yn ystod y broses hon. Mae'r Datganiad Strategaeth Cyllido yn gosod y strategaeth benodol i'r Gronfa sydd yn adnabod sut bydd ymrwymadau pensiwn cyflogwyr yn cael eu cwrdd wrth symud ymlaen. Mae'n cynnwys cyfraddau cyfraniad bob cyflogwr o 1 Ebrill 2017 ymlaen.

Mae copi o'r Strategaeth Cyllido ar gael ar safle we'r gronfa:

http://www.gwyneddpensionfund.org.uk/Pensiynau/pens_dogfen.asp?cat=6161&doc=30465&Language=2&p=1&c=1

Bydd adolygiad o'r Datganiad Strategaeth yn ystod 2019/20 er mwyn cynnwys unrhyw newidiadau sy'n codi o'r Prisiad Actiwaraidd ar 31 Mawrth 2019.

4.5 Datganiad Strategaeth Buddsoddi

Bu i'r Pwyllgor Pensiynau gymeradwyo'r Datganiad Strategaeth Buddsoddi (DSB) 2018/19 ar 15 Mawrth 2018 yn dilyn ymgynghoriad gyda'r partion â diddordeb. Mae'r strategaeth hon yn diffinio'r mathau o fuddsoddiadau gall y gronfa ddefnyddio yn yr hir dymor.

Nid oes cyfyngiadau penodol ar gyfer y math o fuddsoddiadau. Er hynny, mae'n ymarfer da i gael rhai terfynau llydan a cynhwysir rheiny yn y DSB. Mae copi o'r DSB ar gael ar safle we'r gronfa:

<http://www.cronfabensiwngwynedd.cymru/cy/Buddsoddiadau/Datganiad-o-Egwyddorion-Buddsoddi.aspx>

Ym mis Tachwedd 2018 ychwanegodd y Pwyllgor fuddsoddi cyfrifol at y DSB yn dilyn sesiwn gydag ymgynghorydd y gronfa am faterion Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu ('ACL') ar gyfer aelodau'r pwyllgor a'r bwrdd.

Mae'r egwyddorion canlynol yn rhan o'r DSB erbyn hyn:

- Yn unol â dyletswydd ymddiriedol y Pwyllgor, dylai ystyriaethau ariannol gario mwy o bwysau nac ystyriaethau anariannol wrth wneud penderfyniadau buddsoddi, er gall materion 'ACL' gael effaith materol ar risg a dychweliadau. O ganlyniad, dylai ffactorau 'ACL' gael eu mewnbllannu yn y prosesau buddsoddi a phrosesau penderfynu'r rheolwyr a benodwyd gan y Gronfa.
- Bydd Pwyllgor y Gronfa yn edrych i fuddsoddi mewn asedau cynaliadwy, gan gynnwys buddsoddi o fewn ardal Cymru pan fydd buddiannau anariannol yn gallu deillio o hynny, yn amodol ar fodloni gofynion y ddyletswydd ymddiriedol.
- Mae'r Pwyllgor yn cydnabod bod ganddynt ddyletswydd i fod yn fuddsoddwr cyfrifol. Disgwylir y bydd ymgysylltu gyda chwmnïau, yn hytrach na pheidio buddsoddi, yn fwy effeithiol i newid ymddygiad corfforaethol a lleihau risg. Lle'n bosib, mae gweithrediad cydweithredol yn cynnig y ffordd fwyaf llwyddiannus er mwyn dylanwadu ar allbynnau.

- Fel buddsoddwr hirdymor, mae'r Gronfa yn agored i risgiau systematig megis newid yn yr hinsawdd a'r disgwyliad i drawsnewid i economi carbon-isel. Gellir gwella deilliannau ariannol drwy reoli pa mor agored i risgiau o'r fath y mae'r Gronfa.
- Gellid gwella dealltwriaeth rhanddalwyr a gwella deilliannau trwy fod yn agored ar hyd pob cam o'r gadwyn ychwanegu gwerth.

4.6 Safon Cyfrifeg Ryngwladol I9 (SCRI9) a Safon Adrodd Ariannol I7 (SAAI7)

Diffiniad o SCR19

Mae SCR19 yn diffinio sut dylid dangos asedau ac ymrwymiadau cynllun pensiwn i bwrpas adrodd mewn cyfrifon ariannol, gan nodi fod rhaid datgelu unrhyw ddiffyg neu ormodedd yn llawn ar y fantolen ariannol, gydag unrhyw symudiad yn cael ei ddangos yn y cyfrif elw a cholled flynyddol. Mae SCR19 yn berthnasol i gyrff sydd yn gorfod adrodd o dan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAAR). Mae hyn wedi effeithio'r gyrff ar yr atodlen yn y Gronfa Bensiwn sydd yn rhan o gyfrifon y Llywodraeth, sef Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn, Cyngor Sir Fwrdeistrefol Conwy a'u hysgolion sylfaenol, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Gyrfaedd Cymru Gogledd Orllewin. Gwnaed cais gan ddau o'r cyflogwyr llai am adroddiadau IAS19 hefyd. Mae'r cyflogwyr eraill yn parhau i adrodd yn unol â gofynion SAAI7.

Cyfrifo am SCR19 a SAAI7

Mae mabwysiadu'r SCR19 neu SAAI7 yn golygu bod rhaid i gyflogwyr adnabod yr ased neu ddiffyg net, ynghyd â chronfa pensiynau, yn y fantolen. Rhaid iddynt hefyd gofnodi yn y cyfrif refeniw cyfunol y symudiadau yn yr ased neu ddiffyg sy'n perthyn i gynllun buddion diffiniedig.

Adroddiadau SCR19 a SAAI7 ar 31/03/2019

Yn Chwefror 2018, aethpwyd ati i gasglu'r data angenrheidiol er mwyn i'r Actiwari gael cyfrifo'r wybodaeth SCR19 neu SAAI7 unigol ar gyfer cyflogwyr y Gronfa. Gyrrwyd mwyafrif yr adroddiadau i'r cyflogwyr rhwng 9 o Ebrill a 15 Ebrill 2019.

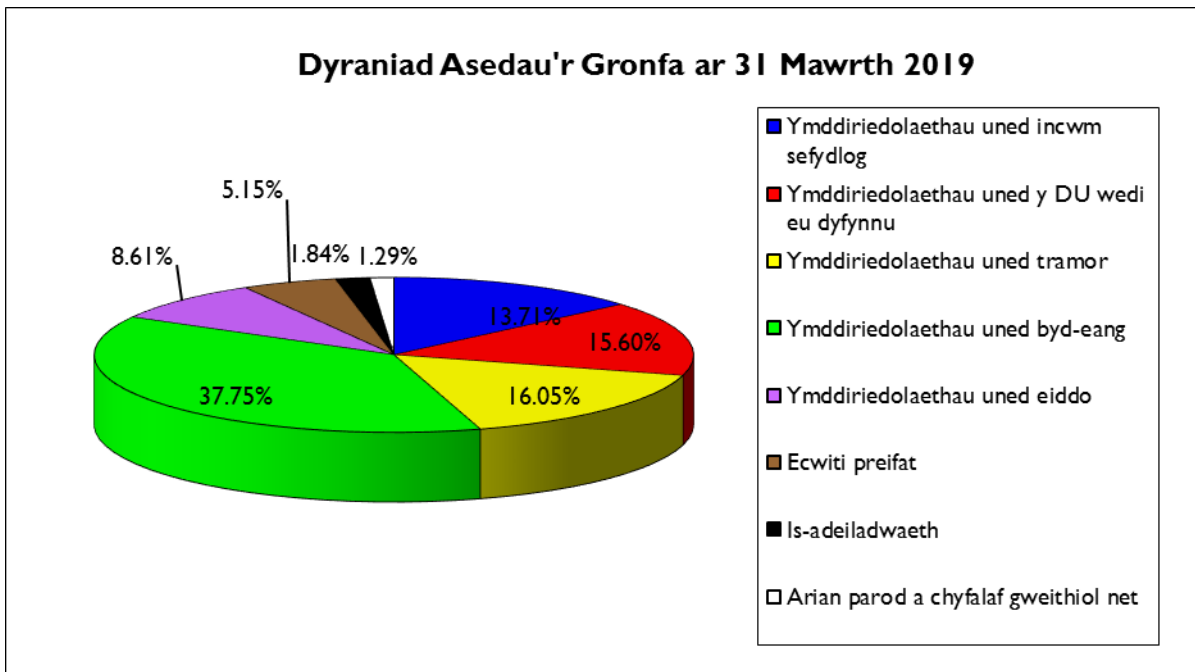
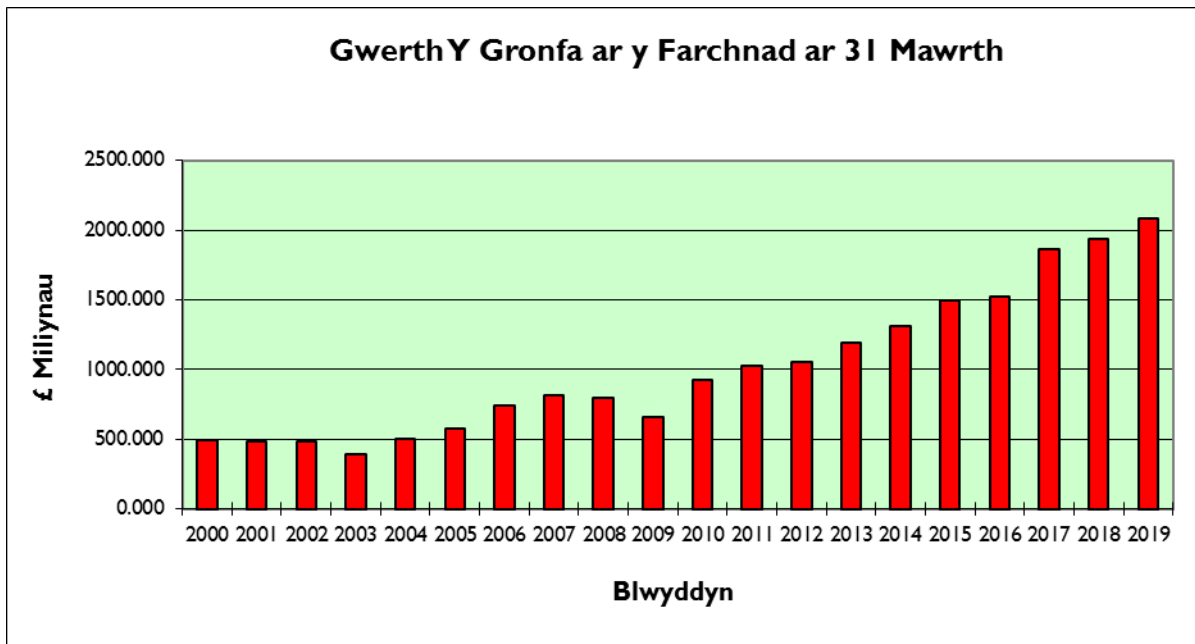
Canlyniadau SCR19 a SAAI7 fel ar 31/03/2019

Bydd canlyniadau pob cyflogwr yn adlewyrchu eu hamgylchiadau penodol eu hunain. O ganlyniad, dylid ystyried y diweddariad hwn fel arweiniad eglurhaol i'r prif faterion sydd yn effeithio mwyafrif y cyflogwyr, yn hytrach nag esboniad manwl o brofiad bob cyflogwr.

Mae'r tybiaethau a ddefnyddiwyd wedi dod o adroddiad IAS19 Cyngor Gwynedd ac maent yn wahanol ar 31 Mawrth 2019 a 31 Mawrth 2018. Mae'r actiwari yn amcan gyfrifo bod effaith y newid mewn tybiaethau hyd at 31 Mawrth 2019 yn cynyddu'r gwerth presennol actiwaraidd o £234miliwn. Nid oes unrhyw effaith oherwydd unrhyw newid mewn tybiaethau demograffig a hirhoedledd oherwydd maent yn unfath yn y cyfnod blaenorol.

Caroline Roberts
Rheolwr Buddsoddi

5. Tueddiadau Diweddar

6. Adroddiad Rheoli

6.1 Gweinyddiaeth y Cynllun

Cyffredinol

Ceir y sylfaen ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) yn Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel ei diwygiwyd) a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosglwyddo, Arbedion a Newidiad) 2014 (hefyd fel ei diwygiwyd).

Mae Cyngor Gwynedd yn gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer ei weithwyr ei hun ynghyd â gweithwyr 27 o gyrff eraill sydd ar yr atodlen (gan gynnwys 2 Awdurdod Lleol) a 19 o gyrff a ganiateir. Nid yw athrawon yn dod o dan y Gronfa hon ac mae darpariaethau gwahanol ar eu cyfer hwy. Telir am y Gronfa trwy gyfraniadau gan weithwyr a chyflogwyr, ynghyd ag incwm buddsoddi.

O Ebrill 2014 pennir cyfradd cyfrannu gweithwyr mewn bandiau yn ôl eu gwir gyflog wedi ei gynyddu gyda'r lefel chwyddiant blynyddol. Gellir gweithwyr dewis talu cyfraniadau hanner cyfradd er mwyn cronni buddion personol cyfradd hanner mewn cynllun o'r enw 50/50, mae buddion marwolaeth a dibynnyddion yn dal ar gyfradd lawn. Dangosir y bandiau ar gyfer Ebrill 2018- Mawrth 2019 yn y tabl isod:

Amrediad Cyflog	Graddfa Cyfraniad prif gynllun	Graddfa Cyfraniad cynllun 50/50
Hyd at £14,200	5.5%	2.75%
£14,201 - £22,100	5.8%	2.9%
£22,101 - £35,700	6.5%	3.25%
£35,701 - £45,200	6.8%	3.4%
£45,201 - £63,100	8.5%	4.25%
£63,101 - £89,400	9.9%	4.95%
£89,401 - £105,200	10.5%	5.25%
£105,201 - £157,900	11.4%	5.7%
Mwy na £157,901	12.5%	6.25%

Mae cyflogwyr yn cyfrannu at y cynllun ar raddfa wedi ei asesu'n deirflynyddol gan Actiwari'r Gronfa, neu pan mae newid sylweddol mewn aelodaeth neu broffil y cyflogwr. Mae cyflogwyr yn dal i dalu cyfradd lawn ar gyfer aelodau sydd yn dewis yr opsiwn 50/50 neu ar dâl llai oherwydd salwch.

Buddion

Mae'r CPLIL yn darparu buddion sylweddol i aelodau yn seiliedig ar ddau gynllun ar wahân. Mae trefniant cyflog terfynol, sydd yn cynnwys dau gyfradd cronni, a CARE (Enillion Cyfartaledd Gyrfa ac Ailbrisiad) a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2014. Isod fe restrir crynodeb byr o sut mae'r pensiynau yn cael eu cronni o dan y ddau drefniant.

Ar gyfer yr elfen buddion cyflog olaf bydd buddion fel arfer yn seiliedig ar ddau ffactor sef: hyd y gwasanaeth y talwyd cyfraniadau i'r cynllun, a geir ei adnabod fel "Cyfanswm Aelodaeth", a'r cyflog yr oedd y cyfraniadau yn seiliedig arno (fel arfer y 12 mis olaf o wasanaeth), a geir ei adnabod fel "Cyflog Olaf".

Bydd y rhan CARE mewn ffurf 1/49fed a chyfrifwyd ar wir gyflog pensiynadwy bob blwyddyn sydd yn cael eu hailbrasio yn flynyddol.

- **Pensiwn Blynyddol**

Mae'r cyfrifiad ar gyfer pensiwn safonol blynyddol yn seiliedig ar y fformiwla isod:

Cyflog Olaf x 1/80 x Cyfanswm Aelodaeth i 31 Mawrth 2008; plws

Cyflog Olaf x 1/60 x Cyfanswm Aelodaeth o 1 Ebrill 2008 i 31 Mawrth 2014; plws

Y pensiwn CARE wedi ei chronni ac ailbriso ar y blynyddoedd o 1 Ebrill 2014 ymlaen

Unwaith bydd y pensiwn yn cael ei dalu bydd yn cynyddu bob mis Ebrill yn unol â'r Mynegai Prisiau Prynwyr.

- **Lwmp Swm**

Hefyd mae hawl derbyn lwmp swm yn ddi-dreth ar aelodaeth i 31 Mawrth 2008, wedi ei gyfrifo ar sail y fformiwla isod:

Cyflog Olaf x 3/80 x Cyfanswm Aelodaeth i 31 Mawrth 2008 yn unig

- **Newid Buddion**

Mae dewis cyfnewid rhan o'r pensiwn er mwyn cynyddu'r lwmp swm dros ben y fformiwla a ddangosir uchod, ond o fewn cyfyngiadau Cyllid a Thollau ei Mawrhydi (HMRC).

Pensiynau Cyngorwyr

Mae'r cynllun hefyd yn caniatáu mynediad i Aelodau. Seilir y pecyn buddion ar fformiwla'r cynllun am bensiwn a lwmp swm cyn Ebrill 2008 fel y gwelir uchod, ond defnyddir Cyflog Cyfartalog Gyrfa yn lle Tâl Terfynol. Dyma'r sefyllfa o hyd ar gyfer Aelodau Cyngorwyr, hyd yn oed ar ôl cyflwyno'r prif gynllun newydd o Ebrill 2014. Ni chaiff Cyngorwyr newydd ymuno a'r CPLIL yn Lloegr a bydd yn rhaid i Aelodau Cyngorwyr adael y cynllun pan fydd eu cyfnod yn y swydd wedi dod i ben.

Ymddeoliad Salwch

Os oes gan aelod o leiaf 2 flynedd o gyfanswm aelodaeth, a bod meddyg cofrestredig annibynnol a gymeradwywyd gan yr awdurdod gweinyddu yn tystio ei fod yn barhaol anabl i wneud ei swydd, neu unrhyw swydd debyg gyda'r cyflogwr, bydd yn derbyn pensiwn ac os yw'n dewis cyfnewid pensiwn lwmp swm yn rhydd o dreth yn syth.

Mae'r buddion sy'n daladwy yn dibynnu ar yr haen o ymddeoliad salwch a ddyfarnwyd:

Haen 1

Os yw'r aelod yn annhebygol o fod yn gallu ymgymryd â gwaith cyflogedig cyn eu Hoedran Pensiwn Arferol (OPA), bydd y buddion salwch yn seiliedig ar y pensiwn y maent eisoes wedi cronni yn eu cyfrif pensiwn ar ddyddiad gadael y cynllun yn ogystal â'r pensiwn y byddent wedi adeiladu, wedi'i gyfrifo ar dâl pensiynadwy tybiedig, pe baent wedi bod yn brif adran y cynllun nes iddynt gyrraedd eu OPA.

Haen 2

Os yw'r aelod yn annhebygol o fod yn gallu ymgymryd â gwaith cyflogedig o fewn 3 blynedd o adael, ond maent yn debygol o fod yn gallu ymgymryd â chyflogaeth o'r fath cyn eu OPA, mae'r buddion salwch yn seiliedig ar y pensiwn y maent eisoes wedi cronni yn eu cyfrif pensiwn ar ddyddiad gadael y cynllun ynghyd â 25% o'r pensiwn y byddent wedi adeiladu, wedi'i gyfrifo ar dâl pensiynadwy tybiedig, pe baent wedi bod yn brif adran y cynllun nes iddynt gyrraedd eu OPA.

Haen 3

Os yw'r aelod yn debygol o fod yn gallu ymgymryd â gwaith cyflogedig o fewn 3 blynedd o adael, neu cyn eu OPA os yn gynt, bydd y buddion salwch yn seiliedig ar y pensiwn y maent eisoes wedi cronni yn eu cyfrif pensiwn wrth adael. Bydd y buddion hyn yn cael eu hatal ar ôl 3 blynedd, neu'n gynharach os yw'r aelod mewn swydd gyflogedig neu'n dod yn alluog i gyflogaeth o'r fath, ar yr amod nad ydynt wedi cyrraedd eu OPA erbyn hynny. Os bydd y taliad yn cael ei stopio bydd fel arfer yn daladwy unwaith eto o OPA.

Mae gwaith cyflogedig yn golygu gweithio am ddim llai na 30 awr yr wythnos am gyfnod o ddim llai na 12 mis.

Ymdddeoliad Cynnar

Os yw cyfanswm aelodaeth yn 2 flynedd neu fwy, gall aelod ddewis ymdddeol a derbyn ei fudd CPLIL unrhyw adeg ar ôl 55 oed; er hynny gall taliad cyn oed ymdddeol arferol olygu lleihad actiwariad er mwyn talu am y rhyddhad buan, ac os ar ôl oed buddion pensiwn arferol gellir cael codiad actiwariad oherwydd taliad hwyr.

Buddion Gohiriedig

Mae aelodau sy'n gadael gyda 2 flynedd aelodaeth yn cael buddion gohiriedig, fel a'i cyfrifwyd ym mharagraff 'Buddion', ond i'r buddion gael eu gohirio a'u cynyddu gyda'r mynegai, hyd nes gwneir taliad unrhyw amser ar ôl oedran 55 (oedran 60 os yw terfyniad cyn 01/04/2014) . Neu mae'n bosib trosglwyddo swm sy'n cyfateb i'r buddion i gynllun pensiwn arall.

Bydd aelodau sy'n gadael gyda chyfanswm aelodaeth o lai na 2 flynedd a dim hawliau CPLIL bellach, yn cael ad-hawlio'u cyfraniadau, llai treth ac unrhyw premiwm 'contracting out' perthnasol.

Marw Mewn Gwasanaeth

Mae lwm swm o dair gwaith Cyflog Terfynol yn daladwy, waeth pa mor hir oedd yr aelodaeth. Ar gyfer gweithwyr rhan-amser, tydi'r Cyflog Terfynol ddim yn cael ei gynyddu i'w raddfa gyfatebol llawn amser.

Yn ychwanegol, gellir buddion goroeswyr yn cael ei dalu i'r priod, neu bartner, gyda buddion i unrhyw blant sy'n ddibynol hefyd yn daladwy yn amodol ar feini prawf penodol, yn seiliedig ar oedran ac os mewn addysg llawn amser.

Marw ar ôl Ymdddeol

Mae taliadau pensiwn yn dod gyda gwarant deng mlynedd, ac felly os yw marwolaeth yn digwydd o fewn deng mlynedd o'r ymdddeoliad a chyn oedran 75 gellir talu grant marwolaeth ar y gweddi y pensiwn heb ei dalu hyd at yr uchafswm a buasai wedi ei dalu hyd at oedran 75.

Fel gyda marwolaeth mewn gwasanaeth, mae pensiynau priod a phartner yn daladwy am oes tra bod pensiynau i blant cymwys yn daladwy o dan yr un amodau fel Marw mewn Gwasanaeth.

6.2 Sefyllfa Actiwaraidd

Cyffredinol

Ar 31^{ain} Mawrth 2016 cafodd y Gronfa ei phrisio ddiwethaf (ar Fawrth 31^{ain} 2013 cyn hynny), ac mae angen i'r Gronfa fod yn ddigonol i gwrdd â'i hymrwymiaidau. Mae'r prisiad actiwariadd nesaf ar Fawrth 31^{ain} 2019 yn cael ei wneud yn ystod 2019/20 a bydd canlyniadau yn barod ar gyfer cyfraniadau cyflogwyr yn 2020/21.

Dull a Rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Y dulliau actiwaraidd a ddefnyddiwyd yn y Prisiant oedd y "Dull Uned Amcanol" ar gyfer y gronfa gyfan ac ar gyfer cyflogwyr sy'n parhau i dderbyn aelodau newydd i'r gronfa â'r "Dull Cyrraedd Oed" ar gyfer cyflogwyr sydd ddim yn derbyn aelodau newydd i'r gronfa. Roedd y prif ragdybiaethau fel a ganlyn:

	% y flwyddyn
Cyfradd Disgownt	3.9%
Codiadau Cyflog (heb gynnwys incrementau)*	2.1%
Chwyddiant Prisiau/ Codiadau Pensiwn	2.1 %

Y Canlyniadau

Prif amcan cyllido'r Gronfa ydi gofalu bod asedau'r Gronfa yn ddigonol ar gyfer talu buddion aelodau fel y maent yn cronni. Pan fydd asedau'r Gronfa yn hafal i'w hymrwymiaidau, yna dywedir bod lefel gyllido'r Gronfa yn 100%. Yn yr adroddiad prisiant ar gyfer 31 Mawrth 2016 a gafodd ei gyhoeddi ar 31 Mawrth 2017 gan Hymans Robertson, roedd y lefel Cyllido yn 91% (o'i gymharu â 85% ar 31 Mawrth 2013) ac roedd diffyg cyllido o £145m. Gwerth marchnad yr asedau ar y dyddiad prisio oedd £1,525m ac aseswyd bod yr ymrwymiaidau yn £1,670m.

Mae'r tabl canlynol yn dangos canlyniadau prisio'r Gronfa gyfan:

	£m
Ymrwymiaidau Net:-	
Aelodau Gweithredol	761
Pensiynwyr Gohiriedig	252
Pensiynwyr	657
Cyfanswm Ymrwymiaidau Net	1,670
Cyfanswm Gwerth yr Asedau	1,525
Gweddill (Diffyg)	(145)
Lefel Gyllido	91%

Cyfradd Cyfraniadau Cyflogwyr

Caiff yr Amcan Cyfraniadau ei gyflawni drwy osod cyfraniadau cyflogwyr sydd yn debyg i fod yn ddigonol i gwrdd y gost ar gyfer buddiannau newydd cronedig a drwy fynd i'r afael â unrhyw diffyg cyllido sydd yn berthynol i'r targed cyllido dros y cyfnod amser cytunedig. Yr amcan eilradd yw cynnal cyfraddau cyflogwyr cymharol sefydlog ble'n bosib.

Er mwyn i pob cyflogwr yn y Gronfa gwrdd â'r Amcan Cyfraniadau, cyfrifwyd cyfradd cynradd er mwyn cyllido cost buddiannau newydd yn y Gronfa. Yn ychwanegol, ble bo'r angen, cyfrifwyd ail gyfradd er mwyn targedu sefyllfa gronol cyflawn o fewn cyfnod amser penodol ar gyfer cyflogwr unigol.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r Prif Gyfradd ynghyd a'r Ail Gyfradd ar y prisiad yma.

Prif Gyfradd (% cyflog)	Ail Gyfradd £		
I Ebrill 2017 – 31 Mawrth 2020	2017/18	2018/19	2019/20
18.7%	£6,734,000	£6,761,000	£6,788,000

6.3 Trefniadau Gweinyddol a Chadw

Llywodraethu

Gweinyddir y Gronfa o fewn y fframwaith a sefydlwyd gan statud, sy'n datgan mai Cyngor Gwynedd yw'r Awdurdod Gweinyddol.

Polisiâu Llywodraethu

Mae'r Datganiad Polisi Llywodraethu a'r Datganiad Cydymffurfiad ar Drefn Lywodraethol yn nodi trefniadau llywodraethol y Gronfa Bensiwn.

Gweler copiau ar safle we'r Gronfa Bensiwn.

Cyngor Arbenigol

Mae Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gorfodi'r Cyngor i sicrhau cyngor arbenigol ar fuddsoddi. Darperir y cyngor hwn gan ymgynghorydd annibynnol o gwmi Hymans Robertson (ymgynghorwyr y Gronfa) sy'n ymuno â'r Pwyllgor Pensiynau er mwyn monitro'r Rheolwyr Buddsoddi. Bydd ymgynghorydd o Hymans yn bresennol ym mhob cyfarfod chwarterol gyda'r Rheolwyr Buddsoddi.

Rheolwyr Buddsoddi

Dros gyfnod yr adroddiad hwn roedd 5 Rheolwr Buddsoddi fel a ganlyn: BlackRock, Fidelity International (Fidelity), Insight Investment (Insight), Veritas/PPC a Partners Group. Mae'r gronfa hefyd wedi gwneud buddsoddiad uniongyrchol gyda Chronfa Eiddo Lothbury, Cronfa Eiddo Pensiwn Threadneedle, a Chronfa Eiddo UBS Life Triton.

Dangosir dyraniad targed asedau'r Gronfa yn y tabl isod. Buddsoddir mewn is-adeiladwaith dros gyfnod o amser ac felly nid yw'r gwir ddyraniad wedi cyrraedd y targed yn ystod y flwyddyn.

Mae dyraniad targed asedau'r Gronfa fel a ganlyn ar gyfer y mwyafrif or flwyddyn:

Rheolwr	%
BlackRock	29.5
Veritas	19.0
Fidelity	19.0
Insight	15.0
UBS / Lothbury / Threadneedle / BlackRock (Eiddo yn unig)	10.0
Partners – Ecwiti Preifat	5.0
Partners – Is-adeiladwaith	2.5
Cyfanswm	100.0

Er hynny, newidiodd y sefyllfa ym mis Ionawr 2019 pan aeth y buddsoddiadau cyntaf i Partneriaeth Pensiwn Cymru a bellach mae fel yr isod:

Rheolwr	%
BlackRock	29.5
Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC)	28.0
Fidelity	10.0
Insight	15.0
UBS / Lothbury / Threadneedle / BlackRock (Eiddo yn unig)	10.0
Partners – Private equity	5.0
Partners – Infrastructure	2.5
Cyfanswm	100.0

Ceidwaid

Mae gan rai o'r rheolwyr buddsoddi ceidwaid cysylltiedig sy'n dal asedau eu rhan nhw o'r portffolio.

Mae'r rheolwyr a'u ceidwaid cysylltiedig fel a ganlyn:

- Ceidwad BlackRock yw Banc JP Morgan Chase;
- Ceidwad Fidelity hefyd yw Banc JP Morgan Chase;
- Ceidwad Insight yw Cwmni'r Northern Trust;
- Ceidwad PPC yw Cwmni'r Northern Trust.

Mae Lothbury, Threadneedle a UBS y tri chwmni yr ydym wedi gwneud buddsoddiad uniongyrchol a hwy, yn defnyddio Cwmni'r Northern Trust fel eu ceidwad hwy.

Nid yw Partners Group yn cael eu cynnwys yn nhrefniadau cadw'r Gronfa.

Trefniadau Gweinyddol

Mae trefniadau gweinyddol yn sicrhau bod y trosglwyddiadau hynny sydd yn digwydd, rhwng y Cyngor a'r Rheolwyr Buddsoddi, yn gorfod cael eu hawdurdodi gan lofnodion dau o'r swyddogion a enwir ar restr llofnodion awdurdodedig y Gronfa Bensiwn.

Dyranïad Asedau

Prif benderfynnydd perfformiad hirdymor y Gronfa ydi dyranïad strategol yr asedau. Yn dilyn y dyranïad i is-adeiladwaith dyranïad strategol asedau'r Gronfa ydi 72.5% ecwiti, 15% bondiau'r DU, 10% eiddo a 2.5% is-adeiladwaith.

Mae'r tablau canlynol yn dangos dyranïad meincnod y Gronfa yn ystod 2018/19.

Hyd at 16 Ionawr 2019	BlackRock %	Veritas %	Fidelity %	Insight %	UBS/Thread- needle/ Lothbury/ BlackRock Property %	Partners Group %	Cyfanswm %
Canran o'r Gronfa	29.5	19.0	19.0	15.0	10.0	7.5	100.0
Ecwiti'r DU	56.0	7.8	7.8	-	-	-	19.5
Ecwiti Tramor	44.0	92.3	92.3	-	-	-	48.0
Gogledd America	7.4	52.8	52.8	-	-	-	21.0
Ewrop ac eithrio'r DU	14.1	16.7	16.7	-	-	-	10.0
Siapan	6.0	7.4	7.4	-	-	-	5.0
Basn y Pasiffig	9.0	4.4	4.4	-	-	-	5.5
Marchnadoedd sy'n Datblygu	7.5	10.9	10.9	-	-	-	6.5
Ecwiti Preifat	-	-	-	-	-	66.7	5.0
Cyfanswm Ecwiti	100.0	100.0	100.0	-	-	66.7	72.5
Bondiau'r DU	-	-	-	100.0	-	-	15.0
Cyfanswm Bondiau	-	-	-	100.0	-	-	15.0
Eiddo	-	-	-	-	100.0	-	10.0
Is-adeiladwaith						33.3	2.5
Cyfanswm	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

O 17 Ionawr 2019	BlackRock %	PPC %	Fidelity %	Insight %	UBS/Thread- needle/ Lothbury/ BlackRock Property %	Partners Group %	Cyfanswm %
Canran o'r Gronfa	29.5	28.0	10.0	15.0	10.0	7.5	100.0
Ecwiti'r DU	56.0	7.8	7.8	-	-	-	19.5
Ecwiti Tramor	44.0	92.3	92.3	-	-	-	48.0
Gogledd America	7.4	52.8	52.8	-	-	-	21.0
Ewrop ac eithrio'r DU	14.1	16.7	16.7	-	-	-	10.0
Siapan	6.0	7.4	7.4	-	-	-	5.0
Basn y Pasiffig	9.0	4.4	4.4	-	-	-	5.5
Marchnadoedd sy'n Datblygu	7.5	10.9	10.9	-	-	-	6.5
Ecwiti Preifat	-	-	-	-	-	66.7	5.0
Cyfanswm Ecwiti	100.0	100.0	100.0	-	-	66.7	72.5
Bondiau'r DU	-	-	-	100.0	-	-	15.0
Cyfanswm Bondiau	-	-	-	100.0	-	-	15.0
Eiddo	-	-	-	-	100.0	-	10.0
Is-adeiladwaith						33.3	2.5
Cyfanswm	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

6.4 Pwerau Buddsoddi

Pwerau Buddsoddi

Mae'r rheoliadau yn gofyn am Ddatganiad Strategaeth Buddsoddi (DSB). Mae copi o'r DSB ar gael ar safle we'r Gronfa Bensiwn:

http://www.gwyneddpensionfund.org.uk/Pensiynau/pens_dogfen.asp?cat=6161&doc=30466&Language=2&p=1&c=1

Mae'n galluogi cronfeydd pensiwn i gael hyblygrwydd wrth osod eu strategaethau ac yn rhoi'r gallu i fuddsoddi canran uwch o'u cronfa mewn trefniadau pwlio unigol. Nid oes unrhyw gyfyngiadau penodol yn y ddeddfwriaeth newydd ac felly nid oes angen codi'r symiau yn ffurfiol. Er hynny, mae'n ymarfer da i gael cyfyngiadau llydan ac mae'r rheiny wedi cael eu cynnwys yn y DSB.

6.5 Rheoli Buddsoddiadau

Cyffredinol

Prif nod polisi buddsoddi yw uchafu'r enillion ar yr arian dan ofal y Cyngor, yn gyson â lefel dderbyniol o risg gyda'r enillion yn y tymor hir i fod yn fwy na chwyddiant cyflogau. Rhaid cadw mewn cof mai yn y tymor hir iawn y mae ymrwymadau'r Gronfa (sef pensiynau), gan ymestyn hyd at ganol y ganrif. Bydd yr ymrwymadau hyn yn codi gyda chwyddiant, oherwydd cyswllt pensiynau i'r mynegai chwyddiant ac hefyd oherwydd codiadau yng nghyflogau gweithwyr hyd at eu hoedran ymddeol. Mae perthynas rhwng lefelau'r enillion a dderbynnir â'r gyfradd cyfraniadau y disgwylir i gyflogwyr ei dalu. Mae'r Pwyllgor Pensiynau yn ystyried bod yr enillion tymor hir o gyfranddaliadau yn mynd i fod yn fwy na'r enillion ar fondiau, felly oherwydd hyn buddsoddir y rhan fwyaf o'r Gronfa mewn ecwiti.

Cyfarwyddyd Rheolwyr Buddsoddi

Oherwydd polisi pendant i sicrhau amrywiaeth yn yr asedau ac yn y dull o fuddsoddi, mae'r Rheolwyr Buddsoddi yn derbyn gwahanol gyfarwyddiadau:

Rheolwr Buddsoddi	Cyfarwyddyd
BlackRock	Goddefol
Fidelity	Gweithredol
Insight	Gweithredol
Veritas / PPC	Gweithredol
Partners	Gweithredol

Cyfarwyddyd BlackRock yw bod yn rheolwyr "goddefol". Byddant yn dyrannu asedau yn unol â'u meincnod ac ym mhob marchnad byddant yn olrhain mynegai'r farchnad stoc. O ganlyniad dylai eu perfformiad olrhain eu meincnod unigol. Mae apwyntio rheolwr goddefol yn lleihau'r risg o danberfformiad yn unol â'r meincnod, ond hefyd yn lleihau'r siawns o orberfformiad cymharol i'r meincnod.

Briff “gweithredol” sydd gan yr holl reolwyr eraill. Mae ganddynt ddisgresiwn i fuddsoddi yn eu syniadau buddsoddi gorau. Tra bod ganddynt hyblygrwydd o ran, pa stociau, rhanbarthau a sectorau i fuddsoddi ynddynt, mae nifer o gyfyngiadau mewn lle i rwystro’r rheolwyr rhag gwro yn rhy bell oddi wrth eu meincnod a chymryd gormod o risg. Mae apwyntio rheolwr gweithredol yn cynyddu’r siawns o orberfformiad, ond hefyd yn cynyddu’r risg o danberfformiad cymharol i’r meincnod.

Mae gan Veritas/PCC a Fidelity briff ecwiti “gweithredol”, tra bod gan Insight briff bondiau “gweithredol”. Briff ecwiti preifat ac is-adeiladwaith “gweithredol” sydd wedi ei roi i Partners.

6.6 Perfformiad Buddsoddi

Cyfarfodydd Chwarterol

Caiff perfformiad y Rheolwyr Buddsoddi ei fonitro’n chwarterol. Bob chwarter bydd y Rheolwyr Buddsoddi yn cyflwyno adroddiadau chwarterol i’r Pwyllgor Pensiynau, y swyddogion perthnasol yng Nghyngor Gwynedd ac i ymgynghorydd y Gronfa. Yn chwarterol bydd cyfarfod yn cael ei gynnal rhwng Rheolwyr Buddsoddi, y Pwyllgor, swyddogion a’r ymgynghorydd i fonitro eu perfformiad.

Monitro Perfformiad

Tanysgrifia Gwynedd i wasanaeth mesur Pensions & Investment Research Consultants Ltd (PIRC), sy’n cyfrifo’r gyfradd enillion i Wynedd ac ar gyfer cronfeydd pensiwn eraill, ac yn darparu cymariaethau.

Targedau

Dangosir meincnodau perfformiad unigol ar gyfer y Rheolwyr Buddsoddi unigol yn y tabl isod:

Rheolwr	Meincnod	Targed
BlackRock	FTSE All-Share a’r FTSE All-World Indices	Elw’r Meincnod
Veritas	MSCI All Countries World Index	Meincnod + 2% y flwyddyn (gros o ffioedd)
Fidelity	MSCI All Countries World Index	Meincnod +2%-3% y flwyddyn (gros o ffioedd)
Insight	Arian (Libor)	Meincnod +2% y flwyddyn
Partners	MSCI World	Meincnod + 5% y flwyddyn.*
PPC	MSCI All Countries World Index	Meincnod + 2% y flwyddyn (gros o ffioedd)

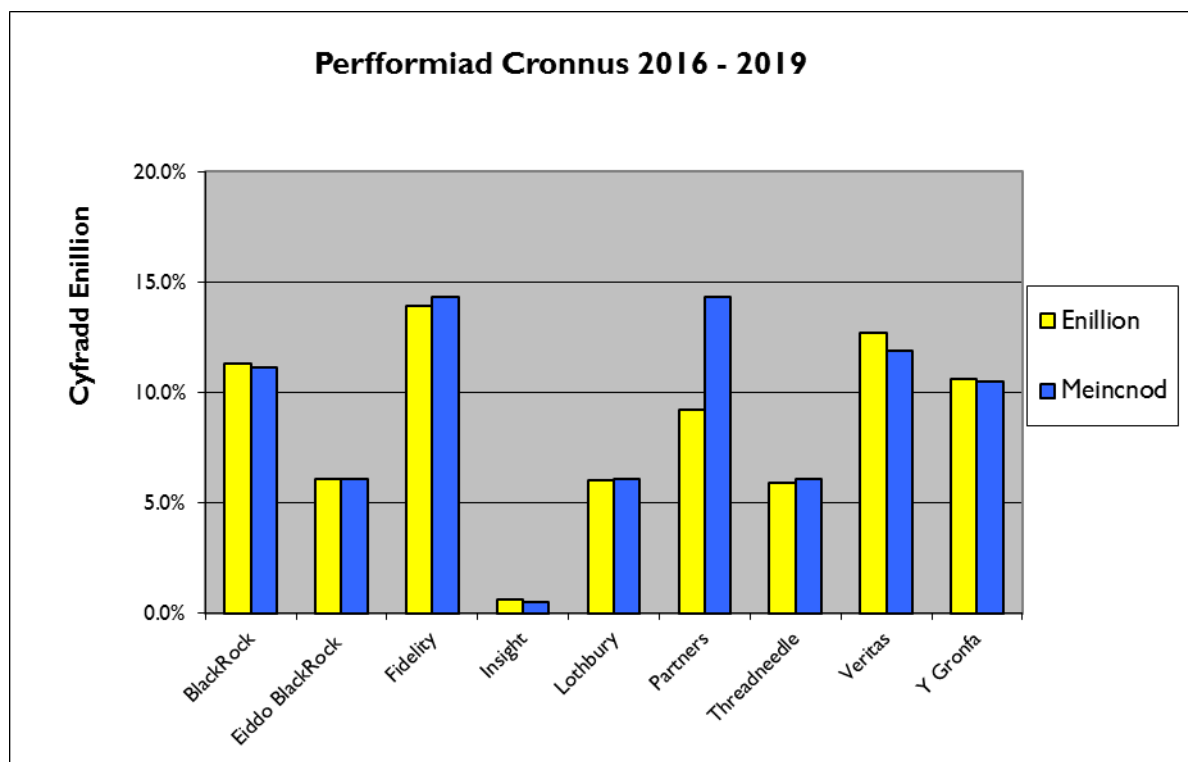
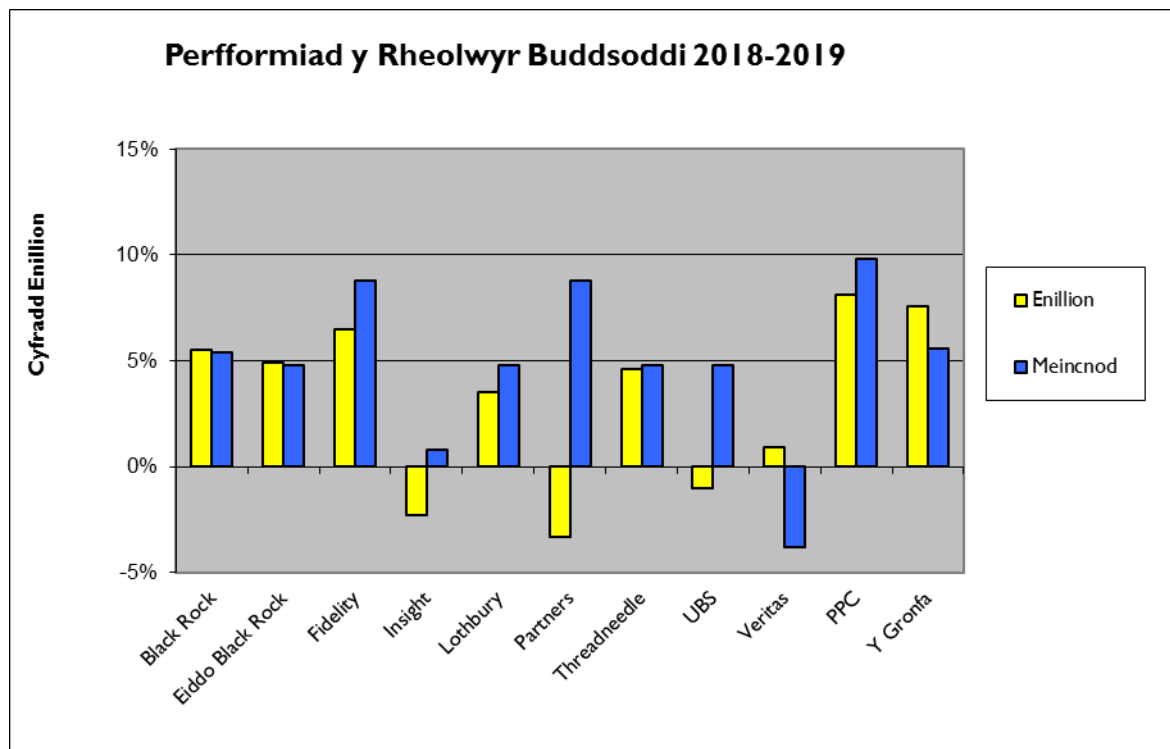
*Nid oes gan Partners darged perfformiad swyddogol. Targed ar gyfer pwrpas mynegol yn unig a welir uchod.
MSCI=Morgan Stanley Capital International.

Gan mai buddsoddiadau uniongyrchol yr ydym wedi ei wneud gyda Lothbury, UBS a Threadneedle, nid ydym wedi rhoi meincnod iddynt. Fodd bynnag, ar gyfer pwrpas mynegol byddwn yn eu monitro yn erbyn yr “IPD Balanced Property Unit Trust Index”.

Perfformiad y Gronfa

Yn erbyn y meincnod, gor-berfformiodd y Gronfa 2.0% yn ystod y flwyddyn ariannol 2018/19. Llwyddodd y Gronfa i gael enillion o +7.6% yn erbyn y meincnod o 5.6%. Roedd y Gronfa 0.1% uwch na’r meincnod dros tair mlynedd gyda dychweliad 10.6%. Dros gyfnod o bum mlynedd mae’r Gronfa wedi gorberfformio yn erbyn y meincnod gydag enillion o +8.9% o’i gymharu ag enillion y meincnod o +8.8%.

Mae'r graffiau a'r tabl isod yn dangos perfformiad y Rheolwyr dros 1 a 3 blynedd.

Fel arfer cydnabyddir bod perfformiad dros gyfnod hir (dyweder, 3+ o flynyddoedd) yn fynegai mwy dilys na blwyddyn unigol; gall strategaethau a gynllunnir ar gyfer perfformiad da yn y tymor hir ddioddef o gollodion tymor byr o bryd i'w gilydd.

	Enillion Blwyddyn	Meincnod Blwyddyn	Enillion 3 Blynedd	Meincnod 3 Blynedd
BlackRock	5.5%	5.4%	11.3%	11.1%
Eiddo Black Rock	4.9%	4.8%	6.1%	6.1%
Fidelity	6.5%	8.8%	13.9%	14.3%
Insight	-2.3%	0.8%	0.6%	0.5%
Lothbury	3.5%	4.8%	6.0%	6.1%
Partners	-3.3%	8.8%	9.2%	14.3%
Threadneedle	4.6%	4.8%	5.9%	6.1%
UBS	-1.0%	4.8%	n/a	n/a
Veritas hyd at 16 Ionawr 2019	0.9%	-3.8%	12.7%	11.9%
PCC o 17 Ionawr 2019	8.1%	9.8%	n/a	n/a
Y GRONFA GYFAN	7.6%	5.6%	10.6%	10.5%

6.7 Datganiad Strategaeth Cyllido

Cyffredinol

Mae'n rhaid i awdurdodau gweinyddu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) baratoi a chyhoeddi Datganiad Strategaeth Cyllido (DSC).

Mae buddion CPLIL wedi eu gwarantu gan statud ac felly mae'r addewid o bensiwn yn sicr. Mae'r DSC yn cyfeirio at y ffaith bod eisiau rheoli'r angen i gyllido'r buddion yma tros y tymor hir, a hefyd yr un pryd hwyluso gwaith archwilio ac atebolrwydd trwy wella tryloywder a'r broses o ddatguddio. Hefyd, mae'n rhoi fframwaith statudol i awdurdodau gweinyddol CPLIL ar gyfer rheoli diffygion pensiwn tymor hir y Gronfa wrth symud ymlaen.

Adolygu'r DSC

Adolygwyd y DSC yn ystod 2016/17 fel rhan o broses Prisiad Actiwaraid 31 Mawrth 2016. Roedd y broses adolygu yn cynnwys ymgynghoriad gyda holl gyflogwyr y Gronfa ac Actiwarï'r Gronfa. Mabwysiadwyd y DSC cyfredol ar 16 Mawrth 2017 gan y Pwyllgor Pensiynau.

Mae copi ar gael ar safle we'r Gronfa Bensiwn:

http://www.gwyneddpensionfund.org.uk/Pensiynau/pens_dogfen.asp?cat=6161&doc=30465&p=1&c=1

6.8 Fframwaith Sgiliau a Gwybodaeth

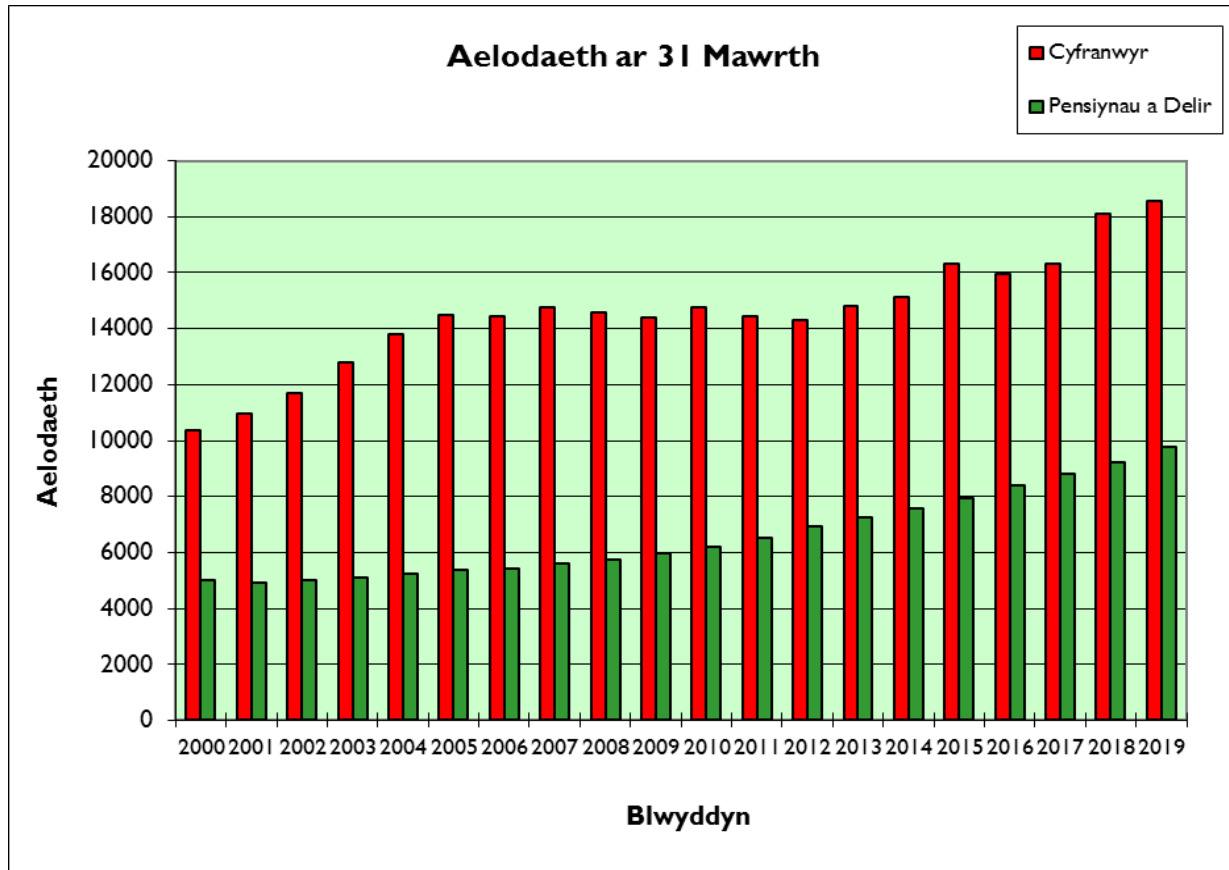
Mae'r Pwyllgor Pensiynau wedi mabwysiadu'r datganiad polisi sgiliau a gwybodaeth yn ffurfiol fel a ganlyn:

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn adnabod pwysigrwydd sicrhau bod gan yr holl staff a'r aelodau sy'n gyfrifol am weinyddiaeth gyllidol ac am wneud penderfyniadau ar ran y cynllun pensiwn yr holl wybodaeth a'r sgiliau i ymgymryd â'r dyletswyddau a'r cyfrifoldebau a ddyrannwyd iddynt.

Felly, bydd Cronfa Bensiwn Gwynedd yn ceisio defnyddio unigolion gyda'r gallu a'r profiad a bydd y gronfa yn darparu hyfforddiant ar gyfer staff ac aelodau'r cyrff pensiynau sy'n gwneud penderfyniadau er mwyn eu galluogi hwy i dderbyn a chynnal lefel briodol o arbenigedd, gwybodaeth a sgiliau.

7. Ystadegau Aelodaeth

Mae'r graff isod yn dangos y newid yn aelodaeth y Gronfa dros yr 19 mlynedd ddiwethaf. Mae'n dangos bod nifer y pensiynwyr wedi cynyddu yn raddol o 5,030 yn 2000 i 9,777 yn 2019 ac mae nifer y cyfranwyr hefyd wedi cynyddu o 10,352 yn 2000 i 18,544 yn 2019.

Mae'r tabl isod yn dangos yr ystadegau aelodaeth:

31 Mawrth 2018	Disgrifiad	31 Mawrth 2019
18,090	Cyfranwyr	18,544
11,315	Pensiynwyr Gohiriedig	11,793
9,199	Pensiynau a Delir	9,777
1,470	Buddion heb eu hawlio	1,671
40,074	Cyfanswm Aelodaeth	41,785

8. Datganiad o'r Cyfrifon

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB Y GRONFA BENSIWN

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddu (yn effeithiol yr ymddiriedolwr) ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad o'i faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r "Swyddog Adran 151" hwnnw. Cyfrifoldeb yr Awdurdod Gweinyddu hefyd yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

CYFRIFOLDEB Y PENNAETH CYLLID

Y Pennaeth Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Gronfa Bensiwn yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir allan yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisiâu cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus ac yn cydymffurfio â'r Côd.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol a chyfamserol, ac wedi cymryd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mawrth 2019, ac incwm a gwariant y Gronfa Bensiwn am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

**** Gorffennaf 2019**

Dafydd L. Edwards B.A., C.P.F.A., I.R.R.V.
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

CYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD
2018/19

CYFRIF Y GRONFA

31 Mawrth 2018 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2019 £'000
	Delio gydag aelodau, cyflogwyr ac eraill sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r Gronfa		
82,302	Cyfraniadau	7	67,930
3	Incwm arall	8	6
4,360	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill	9	3,007
86,665	Cyfanswm y cyfraniadau a dderbyniwyd		70,943
(53,911)	Buddion a dalwyd neu sy'n daladwy	10	(59,213)
(2,306)	Taliadau i rai sy'n ymadael	11	(3,128)
(56,217)	Cyfanswm y buddion a dalwyd		(62,341)
(13,367)	Costau Rheoli	12	(14,659)
	Enillion ar Fuddsoddiadau		
15,155	Incwm buddsoddi	15	13,964
(252)	Treth ar incwm		(195)
41,758	Elw a (cholled) wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	16	135,660
56,661	Enillion net o dreth ar fuddsoddiadau		149,429
73,742	Cynnydd yn yr asedau net ar gael ar gyfer buddion yn ystod y flwyddyn		143,372
	Asedau net y Gronfa		
1,864,233	Ar 1 o Ebrill		1,937,975
73,742	Cynnydd yn yr asedau net		143,372
1,937,975			2,081,347

Mae'r nodiadau ar dudalennau 36 i 67 yn rhan o'r Datganiadau Cyllidol.

DATGANIAD ASED AU NET

31 Mawrth 2018 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2019 £'000
1,859,635	Asedau buddsoddi	16	2,054,595
44,352	Adneuron arian parod	16	538
1,903,987	Cyfanswm Asedau Buddsoddi		2,055,133
(4,690)	Ymrwymadau buddsoddi	16	(123)
42,626	Asedau cyfredol	21	29,226
(3,948)	Ymrwymadau cyfredol	22	(2,889)
1,937,975			2,081,347

Nid yw'r Datganiadau Cyllidol yn cynnwys ymrwymadau'r Gronfa i dalu pensiynau a budd-daliadau eraill i holl gyfranwyr presennol y Gronfa ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond yn hytrach mae'n crynhoi trafodion ac asedau net y Gronfa. Ystyrir ymrwymadau'r Gronfa ym mhrisiadau cyfnodol yr actiwari o'r Gronfa (y mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2016) ac fe'u hadlewyrchir yn lefelau cyfraniadau'r cyflogwyr a bennir gan y prisiad hwn, fel bydd y Gronfa yn gallu cwrdd â ymrwymadau'r dyfodol. Dangosir gwerth presennol actiwariaidd ar gyfer buddiannau a addawyd yn Nodyn 20.

NODIADAU AR GYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ("y Gronfa") yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) ac fe'i gweinyddir gan Gyngor Gwynedd. Y Cyngor yw'r endid adrodd ar gyfer y Gronfa bensiwn hon. Crynodeb o'r Gronfa yw'r disgrifiad a ganlyn. Am fwy o fanylion, dylid cyfeirio at Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd 2018/19 a'r pwerau statudol sy'n tanategu'r cynllun, sef Deddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL).

a) Cyffredinol

Deddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 sy'n llywodraethu'r Gronfa. Gweinyddir y Gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Gwelliant) 2014 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (fel y'i diwygiwyd).

Mae'n gynllun pensiwn budd-dal diffiniedig cyfrannol a weinyddir gan Gyngor Gwynedd i roi pensiynau a buddion eraill i weithwyr pensiyndwy Cyngor Gwynedd, dau awdurdod lleol arall a chyrrff ar yr atodlen, cyrrff a benderfynir a chyrrff eraill a ganiateir sydd o fewn cyn ardal Cyngor Sir Gwynedd. Nid yw athrawon, swyddogion yr heddlu a gweithwyr y gwasanaeth tân wedi'u cynnwys gan eu bod yn rhan o gynlluniau pensiwn cenedlaethol eraill. Mae'r Gronfa'n cael ei goruchwyllo gan y Pwyllgor Pensiynau, sef un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd.

b) Aelodaeth

Mae bod yn aelod o'r CPLIL yn rhywbeth gwirfoddol ac mae gweithwyr yn rhydd i ddewis p'un a ydynt am ymuno â'r cynllun, parhau'n aelod o'r cynllun neu wneud eu trefniadau personol y tu allan i'r cynllun. Ymysg y sefydliadau sy'n cymryd rhan yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd mae:

- Cyrff ar yr atodlen, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg ble mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r Gronfa.
- Cyrff a benderfynir, sy'n gyngor dinas, tref neu gymuned. Mae ganddynt yr hawl i benderfynu os caiff eu gweithwyr ymuno â'r CPLIL ac i fabwysiadu'r penderfyniad yn unol â hynny.
- Cyrff a ganiateir, sy'n sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn y Gronfa dan gytundeb mynediad rhwng y Gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrrff a ganiateir yn cynnwys cyrrff gwirfoddol, elusennol a thebyg neu gontractwyr preifat sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol wedi i'r swyddogaeth gael ei allanoli i'r sector preifat.

NODYN I – DISGRIFIAD O’R GRONFA (parhad)

Mae’r cyrff canlynol yn gyflogwyr gweithredol yn y Gronfa Bensiwn:

Cyrff ar yr Atodlen	
Cyngor Gwynedd	Parc Cenedlaethol Eryri
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Ysgol Bryn Eilian
Cyngor Sir Ynys Môn	Ysgol Emrys ap Iwan
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	Ysgol Pen y Bryn
Grŵp Llandrillo – Menai	Ysgol Uwchradd Eirias
GWE	NMWTRA
Cyrff a Benderfynir	
Cyngor Cymuned Llanllfni	Cyngor Tref Ffestiniog
Cyngor Dinas Bangor	Cyngor Tref Llandudno
Cyngor Tref Abergele	Cyngor Tref Llangefni
Cyngor Tref Bae Colwyn	Cyngor Tref Porthaethwy
Cyngor Tref Biwmares	Cyngor Tref Towyn a Bae Cinmel
Cyngor Tref Caergybi	Cyngor Tref Tywyn
Cyngor Tref Caernarfon	Cyngor Tref Conwy
Cyngor Cymuned Trefriw	Cyngor Tref Llanfairfechan
Cyrff a Ganiateir	
Addysg Oedolion Cymru (CAG Coleg Harlech cynt)	Cymdeithas y Deillion Gogledd Cymru
CAIS	Gwasanaethau Gwirfoddol Conwy
Canolfan Cyngori Conwy	Gyrfaedd Cymru Gogledd Orllewin
Canolfan Cyngori Ynys Môn (hyd at 31/03/18)	Mantell Gwynedd
Cwmni Cynnal	Medrwn Môn
Cwmni'r Frân Wen	Menter Môn
Cydbwyllgor Claddu Caergybi	
Cyrff Cymunedol a Ganiateir	
Cartrefi Conwy	Cartrefi Cymunedol Gwynedd
Cyrff Trosglwyddai a Ganiateir	
ABM Catering	Caterlink
Superclean I	Dawnus (Aeth i ddwylo'r gweinyddwyr ar 15/03/19)

c) **Cyllid**

Mae’r buddion yn cael eu cyllido gan gyfraniadau ac enillion ar fuddsoddiadau. Mae aelodau gweithredol y Gronfa’n talu cyfraniadau yn unol â Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 ac maent yn amrywio o 2.75% i 12.5% o dâl pensynadwy’r aelod ar gyfer y flwyddyn ariannol oedd yn dod i ben ar 31 Mawrth 2019. Hefyd mae’r cyflogwyr yn gwneud cyfraniadau sy’n cael eu gosod yn seiliedig ar y prisiad actiwaraidd a gynhelir pob tair blynedd. Gweithredwyd cyfraniadau cyflogwr newydd ar gyfer y tair blynedd o 1 Ebrill 2017 i 31 Mawrth 2020 yn dilyn y prisiad actiwaraidd a wnaethpwyd ar 31 Mawrth 2016.

NODYN 1 – DISGRIFIAD O’R GRONFA (parhad)

d) Buddion

Mae buddion pensiwn dan y CPLIL cyn 1 Ebrill 2014, yn seiliedig ar y tâl pensiynadwy terfynol a hyd y gwasanaeth pensiynadwy; gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/80 x cyflog pensiynadwy terfynol.	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/60 x cyflog pensiynadwy terfynol.
Lwmp swm	Lwmp swm awtomatig o 3 x cyflog. Yn ogystal, gellir cyfnewid rhan o’r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o’r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

O 1 Ebrill 2014, daeth y cynllun yn gynllun cyfartaledd cyflog gyrfa. Gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/49 x cyfartaledd cyflog gyrfa wedi’i adbriso (CARE)
Lwmp Swm	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o’r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Caiff pensiwn cronedig ei gynyddu'n flynyddol yn unol â'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.

Darperir amrediad o fuddion eraill dan y cynllun yn cynnwys ymddeoliad cynnar, pensiwnau anabledd a buddion marwolaeth. Am fwy o fanylion, cyfeiriwch at lawlyfr cynllun Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd ar gael gan Adran Pensiwnau Cyngor Gwynedd.

Mae'r buddion yn gysylltiedig â mynegai er mwyn glynu at y raddfa chwyddiant cyfredol.

NODYN 2 – SAIL PARATOI

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2018/19 a'i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2019. Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â'r Còd Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018/19 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh), fel y'u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU.

Mae'r cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw'r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiwnau a buddion sy'n ddyledus ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, na gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol. Gweler gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo, ble bo'u gwerth wedi'i gyfrifo'n seiliedig ar Safon Cyfrifo Genedlaethol (SCC) 19, yn Nodyn 20 y cyfrifon hyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL

Cyfrif y Gronfa – cydnabyddiaeth refeniw

a) Incwm o Gyfraniadau

Cyfrifir cyfraniadau arferol, gan weithwyr a chyflogwyr fel ei gilydd, yn seiliedig ar groniad ar y raddfa ganrannol a argymhellir gan actiwari'r gronfa yn y cyfnod cyflogres y maent yn perthyn iddo.

Mae cyfraniadau cyflogwyr i ddiffygion cronfeydd yn cael eu cyfrif ar y dyddiadau y maent yn daladwy dan atodlen cyfraniadau a osodwyd gan actwari y Gronfa, neu wrth eu derbyn os yw hynny'n digwydd cyn y dyddiad maent yn ddyledus.

Cyfrifir am gyfraniadau ychwanegol cyflogwyr a chyfraniadau straen pensiwn yn y cyfnod ble mae'r ymrwymadau dan sylw yn codi. Ystyrir bod unrhyw swm sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn, ond nad ydyw wedi'i dalu, yn ased ariannol cyfredol. Ystyrir bod unrhyw swm nad ydyw'n ddyledus nes flynyddoedd yn y dyfodol yn ased ariannol tymor hir.

b) Trosglwyddiadau o gynlluniau eraill ac i gynlluniau eraill

Mae'r gwerthoedd trosglwyddo'n cynrychioli'r symiau a dderbyniwyd ac a dalwyd yn ystod y flwyddyn i aelodau sydd naill ai wedi ymuno neu sydd wedi gadael y Gronfa yn ystod y flwyddyn ariannol ac maent yn cael eu cyfrifo yn unol â'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (gweler Nodiadau 9 a 11).

Mae trosglwyddiadau unigol i mewn i'r Gronfa ac allan ohoni'n cael eu gwneud yn seiliedig ar dderbyniion a thaliadau, ac fel arfer mae hyn yn digwydd pan dderbynnir neu pan ryddheir ymrwymadau aelod.

Cyfrifir am drosglwyddiadau i mewn i'r Gronfa gan aelodau sy'n dymuno defnyddio'r enillion o'u cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (gweler isod) i brynu buddion ar sail derbyniion ac maent wedi'u cynnwys dan Drosglwyddiadau i Mewn (gweler Nodyn 9).

Cyfrifir am drosglwyddiadau swmp (grŵp) yn seiliedig ar groniadau yn unol â thelerau'r cytundeb trosglwyddo.

c) Incwm buddsoddi

i) Incwm llog

Cydnabyddir incwm llog yng nghyfrif y Gronfa wrth iddo gronni, gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n berthnasol i'r offeryn ariannol ar y dyddiad pan geir y llog neu ar darddiad y llog. Mae incwm yn cynnwys amorteiddiad unrhyw ddisgownt neu bremiwm, costau trafodi neu wahaniaethau eraill rhwng swm cario cychwynol yr offeryn a'i swm pan fo wedi aeddfedu sydd wedi'i gyfrifo yn seiliedig ar y raddfa llog perthnasol.

ii) Incwm difidend

Cydnabyddir incwm difidend ar y dyddiad pan fo'r cyfranddaliadau'n cael eu dyfynnu fel rhai cynddifidend. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iii) Dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno yn cynnwys eiddo

Cydnabyddir dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno ar y dyddiad pan maent yn cael eu cyflwyno. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISI'AU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

- iv) Newid yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad
Cydnabyddir newidiadau yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad fel incwm ac maent yn cynnwys yr holl elw/colledion a wireddwyd ac na wireddwyd yn ystod y flwyddyn.

Cyfrif y Gronfa – eitemau sy'n creu costau

d) Buddion sy'n daladwy

Mae'r buddion pensiwn a lwmp swm sy'n daladwy'n cynnwys yr holl symiau a wyddys eu bod yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyfeirir at unrhyw swm sy'n ddyledus ond nad ydyw wedi'i dalu yn y datganiad asedau net fel ymrwymadau cyfredol.

e) Trethiant

Mae'r Gronfa'n gynllun gwasanaeth cyhoeddus cofrestredig dan adran 1(1) Atodlen 36 Deddf Cyllid 2004 ac o ganlyniad mae'r llog a dderbynnir yn eithriadig rhag treth incwm y DU a rhag treth ar enillion cyfalaf ar yr enillion a geir o'r buddsoddiadau a werthir. Mae treth atal yn daladwy ar incwm a geir o fuddsoddiadau tramor yn y wlad ble maent yn tarddu, oni bai bod eithriad wedi'i ganiatáu. Cyfrifir am dreth anadferadwy fel cost i'r Gronfa fel mae'n codi.

f) Costau rheoli

Nid yw'r Côt yn gofyn am unrhyw ddadansoddiad o gostau gweinyddol y gronfa bensiwn. Fodd bynnag, er mwyn cael tryloywder gwell, mae'r Cyngor yn cyhoeddi costau rheoli'r gronfa bensiwn yn unol â chanllawiau CIPFA, *Accounting for Local Government Pension Scheme Management Costs*.

Costau gweinyddol

Cyfrifir am yr holl gostau gweinyddol ar sail cronïadau. Mae holl gostau staff y tîm gweinyddu pensiynau'n cael eu codi'n uniongyrchol ar y Gronfa. Mae costau cysylltiol rheoli, llety a gorbenion eraill yn cael eu dosrannu i'r Gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

Costau arolygu a llywodraethu

Cyfrifir am yr holl gostau arolygu a llywodraethu ar sail cronïadau. Mae holl gostau staff, rheoli, llety a gorbenion eraill sy'n gysylltiedig â goruchwyllo a llywodraethu yn cael eu dosrannu i'r Gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

Costau rheoli buddsoddiadau

Cyfrifir am yr holl gostau rheoli buddsoddiadau yn seiliedig ar groniad.

Cytunir ar ffioedd y rheolwyr buddsoddi a'r ceidwad allanol yn y mandadau perthnasol sy'n llywodraethu eu penodiadau. Yn fras, mae'r rhain yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau dan eu rheolaeth ac felly maent yn cynyddu neu'n lleihau wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid. Yn ogystal roedd y Gronfa wedi negodi gyda Fidelity International y dylai elfen o'u ffi fod yn gysylltiedig â'u perfformiad. Daeth y trefniant hwn i ben ar 30 Medi 2016, ac ers hynny mae'r ffi yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau dan eu rheolaeth.

Mae cost derbyn cyngor ar fuddsoddiadau gan ymgynghorwyr allanol wedi'i gynnwys dan ffioedd rheoli buddsoddiadau.

Mae cyfran o gostau'r Cyngor sy'n gysylltiedig â'r amser a dreulir gan swyddogion yn rheoli buddsoddiadau yn cael ei godi ar y Gronfa.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISI'AU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Datganiad asedau net

g) Asedau ariannol

Mae asedau ariannol wedi'u cynnwys yn y datganiad asedau net yn seiliedig ar eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ased ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn cael yr ased. O'r dyddiad hwn, bydd y Gronfa'n cydnabod unrhyw elw neu golled a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ased.

Mae gwerth y buddsoddiadau fel sy'n ymddangos yn y datganiad asedau net wedi'u pennu fel a ganlyn:

- i) **Ecwiti**
Penderfynir gwerth buddsoddiad lle bo pris marchnad ar gael yn rhwydd ar sail dyfarniad y pris marchnad ar ddiwrnod olaf y cyfnod cyfrifo.
- ii) **Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio**
Mae cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio yn cael eu prisio ar bris bid cau'r farchnad os yw prisiau bid a chynnig yn cael eu cyhoeddi; neu os mai dim ond un pris sydd ar gael, yna'r pris unigol adeg cau'r farchnad. Yn achos cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio sydd yn gronfeydd cronïad, mae'r newid yng ngwerth y farchnad yn cynnwys incwm sydd yn cael ei ail-fuddsoddi yn y Gronfa, net o unrhyw dreth atal berthnasol.
- iii) **Ecwiti Preifat a Isadeiledd**
Caiff buddsoddiadau mewn cronfeydd ecwiti preifat a isadeiledd phartneriaethau cofrestredig heb eu dyfynnu eu prisio ar sail rhaniad y Gronfa o'r asedau net yn y Gronfa ecwiti preifat neu'r bartneriaeth gyfyngedig gan ddefnyddio'r datganiadau ariannol diweddaraf a gyhoeddir gan y rheolwyr buddsoddi priodol mewn cydymffurfriad ag arweiniad SAARh. Mae'n bwysig adnabod natur oddrychol uchel o bennu gwerth teg ar fuddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd. Maent yn reddfod seiliedig ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych ymlaen ac sy'n cynnwys nifer fawr o ffactorau.

h) Trafodion arian tramor

Mae difidendau, llog a phryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau mewn arian tramor wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar y cyfraddau cyfredol ar y farchnad ar ddyddiad y trafodion. Defnyddir cyfraddau cyfnewid cyfredol ar y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn i gyfrifo gwerth balansau arian parod a ddelir mewn cyfrifon banc arian tramor, gwerth buddsoddiadau tramor ar y farchnad a gwerthiannau sy'n aros ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

i) Arian a chywerthoedd arian

Mae arian parod yn cynnwys arian parod sydd ar gael ac adneuon ar alw. Mae'r hyn a ddisgrifir fel 'Cyfwerth ag Arian Parod' yn cael eu diffinio fel buddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn y gellir eu trosglwyddo'n arian parod yn rhwydd, ac nad oes llawer o risg y bydd eu gwerth yn newid.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIÄU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

j) Ymrwymadau ariannol

Mae'r Gronfa'n cydnabod ymrwymadau ariannol fel gwerth teg ohonynt ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ymrwymadau ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn agored i'r ymrwymiad. O'r dyddiad hwn, bydd y Gronfa'n cydnabod unrhyw enillion neu golledion a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ymrwymiad.

k) Gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo

Asesir gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo yn deirblynyddol gan actiwari'r Gronfa yn unol â gofynion SCCI9 a'r safonau actiwaraidd perthnasol.

Fel y caniateir dan SCC26, mae'r Gronfa wedi dewis datgelu gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo drwy gynnwys hysbysiad yn y datganiad asedau net (Nodyn 20).

l) Cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn darparu cynllun cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (AVC) ar gyfer ei aelodau ac mae asedau'r cynllun hwnnw'n cael eu buddsoddi ar wahân i asedau'r Gronfa Bensiwn. Mae tair cronfa AVC. Delir y cronfeydd hyn gyda Clerical Medical, The Equitable Life Assurance Society a Standard Life. Mae'r darparwyr AVC yn diogelu buddion ychwanegol ar sail prynu arian ar gyfer yr aelodau hynny sy'n dewis talu cyfraniadau ychwanegol gwirfoddol. Mae pob aelod sy'n cymryd rhan yn y trefniadau hyn yn derbyn datganiad blynyddol hyd at 31 Mawrth yn cadarnhau'r symiau a ddelir yn eu cyfrif a'r newidiadau yn ystod y flwyddyn.

Nid yw AVCs yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon, yn unol ag adran 4(2)(b) Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (OS 2009/3093); yn hytrach fe'u datgelir fel nodyn (Nodyn 23).

NODYN 4 – DYFARNIADAU ALLWEDDOL WRTH WEITHREDU POLISIÄU CYFRIFO

Buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith heb eu dyfynnu

Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith yn seiliedig yn bennaf ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych tua'r dyfodol sy'n cynnwys sawl ffactor. Mae rheolwyr buddsoddi'n pennu gwerth buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu ac is adeiladwaith gan ddefnyddio canllawiau sydd wedi'u gosod gan safon cyfrifo SAARh. Roedd gwerth y gwarantau preifat heb eu dyfynnu ar 31 Mawrth 2019 yn £145.6 miliwn (£104.3 miliwn ar 31 Mawrth 2018).

Ymrwymadau'r gronfa bensiwn

Cyfrifir ymrwymadau'r gronfa bensiwn pob tair blynedd gan yr actiwari sydd wedi'i benodi, a darperir diweddariadau blynyddol yn ystod y blynyddoedd rhwng pob prisiad. Mae'r fethodoleg a ddefnyddir yn unol â chanllawiau cymeradwy ac yn unol ag SCCI9. Mae'r rhagdybiaethau sy'n tanategu'r prisiadau yn cael eu cytuno gyda'r actiwari a cheir crynodeb ohonynt yn Nodyn 19. Mae'r amcangyfrif hwn yn destun amrywiaethau arwyddocaol yn seiliedig ar newidiadau i'r rhagdybiaethau gwaelodol.

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY’N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO

Wrth baratoi datganiadau ariannol, mae gofyn i’r rheolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau sy’n effeithio ar y symiau yr adroddir arnynt yn y cyfrifon. Amcangyfrifir a rhagdybiaethir drwy roi ystyriaeth i brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai’r gwir ganlyniadau fod yn bur wahanol i’r rhagdybiaethau a’r amcangyfrifon.

Mae’r eitemau yn y datganiad asedau net ar 31 Mawrth 2019, ble mae risg arwyddocaol o amrywiaethau materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw’r gwir ganlyniadau’n wahanol i’r rhagdybiaethau
Ecwiti preifat ac is adeiladwaith	Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith yn cael ei bennu’n unol âg arweiniad y British Venture Capital Association. Nid yw’r buddsoddiadau hyn yn cael eu rhestru’n gyhoeddus ac fel y cyfryw, mae elfen o amcangyfrif yn gysylltiedig â’r prisiad.	Mae cyfanswm y buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith yn y datganiadau ariannol yn £145.6 miliwn. Mae risg bod y buddsoddiad wedi’i nodi’n rhy isel neu’n rhy uchel yn y cyfrifon.

NODYN 6 – DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD ADRODD

Ar 10 Ebrill 2019 cytunodd arweinwyr yr UE i ymestyn erthygl 50 a allai oedi’r dyddiad y bydd y DU yn gadael yr UE tan 31 Hydref 2019. Er nad oes llawer o gytundeb ar delerau cytundeb ymadael terfynol, mae’n debygol y bydd goblygiadau tymor hir a thymor byr i unrhyw benderfyniad. Mae swyddogion a Phwyllgor y Gronfa Bensiwn yn parhau i fonitro datblygiadau’n ofalus, gan gynnwys yr effaith ddisgwyliedig ar rwymedigaethau'r Gronfa a'i phortffolio buddsoddi.

NODYN 7 – CYFRANIADAU

Yn ôl categori

2017/18		2018/19
£'000		£'000
15,930	Cyfraniadau Gweithwyr/Aelodau	17,003
	Cyfraniadau Cyflogwyr :	
47,186	• Cyfraniadau arferol	50,821
19,186	• Cyfraniadau adfer diffyg	106
66,372	Cyfanswm Cyfraniadau Cyflogwyr	50,927
82,302	Cyfanswm Cyfraniadau Derbyniadwy	67,930

Yn ôl math o gyflogwr

2017/18		2018/19
£'000		£'000
29,868	Cyngor Gwynedd	22,410
48,301	Cyrff eraill ar yr atodlen	40,980
1,674	Cyrff a ganiateir	2,000
1,957	Cyrff cymunedol a ganiateir	1,953
206	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	247
242	Cyrff a benderfynir	268
54	Cronfa gaeedig*	72
82,302		67,930

*Cronfa gaeedig - Dyma'r cyfraniadau a dderbyniwyd gan Bwyllgor Llysoedd Ynadon Gogledd Cymru a Theatr Ardudwy yn ystod y flwyddyn a oedd yn arfer bod yn gyrff a ganiateir ond bellach sydd yn gronfa gaeedig.

NODYN 8 – INCWM ARALL

2017/18		2018/19
£'000		£'000
1	Llôg ar Gyfraniadau Gohiriedig	1
1	Incwm ar Gyfrifo Ysgariad	5
1	Incwm am Gyfrifo Gwerth Trosglwyddo	0
3		6

NODYN 9 – TROSGLWYDDIADAU I MEWN O GRONFEYDD PENSIWN ERAILL

2017/18		2018/19
£'000		£'000
4,360	Trosglwyddiadau unigol	3,007
4,360		3,007

NODYN 10 – BUDDION A DALWYD

Yn ôl categori

2017/18		2018/19
£'000		£'000
42,708	Pensiynau	45,278
9,670	Cymudiad a buddion ymddeol lwmp swm	11,949
1,533	Buddion marwolaeth – lwmp swm	1,986
53,911		59,213

Yn ôl math o gyflogwr

2017/18		2018/19
£'000		£'000
15,454	Cyngor Gwynedd	16,494
26,173	Cyrff eraill ar yr atodlen	30,510
1,615	Cyrff a ganiateir	1,467
812	Cyrff cymunedol a ganiateir	963
42	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	61
70	Cyrff a benderfynir	225
9,745	Cronfa gaeedig	9,493
53,911		59,213

NODYN 11 – TALIADAU I RAI SY’N YMADAEL

2017/18		2018/19
£'000		£'000
	Ad-daliadau i aelodau sy’n ymadael â’r gwasanaeth	
143	llai ad-daliadau treth	139
	Taliadau i aelodau sy’n ymuno â chynllun y	
5	wladwriaeth	2
0	Trosglwyddiadau grŵp	984
2,158	Trosglwyddiadau unigol	2,003
2,306		3,128

Roedd y trosglwyddiad grŵp yn 2018/19 i’r Asiant Cefnfyrrdd Gogledd â Chanolbarth Cymru.

NODYN 12 – COSTAU RHEOLI

2017/18		2018/19
£'000		£'000
1,261	Costau gweinyddol	1,311
12,046	Costau rheoli buddsoddiadau (Nodyn 14)	13,283
60	Costau arolygaeth a llywodraethu	65
13,367		14,659

Paratowyd y dadansoddiad hwn o gostau rheoli Cronfa Pensiwn Gwynedd yn ystod y cyfnod yn unol â chanllawiau CIPFA.

NODYN 13 – COSTAU GWEINYDDOL, AROLYGIAETH A LLYWODRAETHU

2017/18		2018/19
£'000		£'000
	Costau gweinyddol	
514	Costau staff uniongyrchol	504
264	Costau uniongyrchol eraill	320
357	Gwasanaethau cefnogol, yn cynnwys TG	357
34	Ffioedd archwilio allanol	35
92	Ffioedd actiwaraid	95
1,261		1,311
	Costau arolygaeth a llywodraethu	
60	Pwyllgor Pensiynau a'r Bwrdd Pensiwn Lleol	65
1,321		1,376

Mae'r costau gweinyddol yn cynnwys y symiau a godir ar y Gronfa Bensiwn gan Gyngor Gwynedd am gostau staff, gwasanaethau cefnogol a llety. Gweler manylion pellach yn Nodyn 24.

NODYN 14 – COSTAU RHEOLI BUDDSODDIADAU

2017/18		2018/19
£'000		£'000
11,933	Ffioedd rheoli	13,166
50	Ffioedd gwarchodaeth	56
8	Gwasanaeth monitro perfformiad	13
55	Ffioedd ymgynghoriaeth buddsoddi	48
12,046		13,283

Mae'r ffioedd rheoli uchod yn cynnwys yr holl ffioedd rheoli buddsoddiad a grëwyd yn uniongyrchol gan y Gronfa, yn cynnwys y ffioedd a godwyd ar gronfeydd buddsoddi wedi'u cyfuno.

Mae'r costau rheoli buddsoddiad yn 2017/18 yn cynnwys £22,562 mewn perthynas â ffioedd sy'n gysylltiedig â pherfformiad a dalwyd i un o reolwyr buddsoddi'r Gronfa. Ni thalwyd dim ffioedd sy'n gysylltiedig â pherfformiad yn ystod 2018/19. Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol a ddaw yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau. Caiff y rhain eu hadlewyrchu yng nghostau prynu buddsoddiadau ac yn yr enillion a geir wrth werthu buddsoddiadau (gweler Nodyn 16a).

NODYN 15 – INCWM BUDDSODDI

2017/18		2018/19
£'000		£'000
7,662	Difidendau ecwiti	6,309
544	Incwm ecwiti preifat	1,090
1,201	Is adeiladwaith	126
5,256	Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	6,241
492	Llog ar adneuron arian parod	198
15,155	Cyfanswm cyn trethi	13,964

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd dri chyfrif banc sy'n cael eu dal fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian dros ben sy'n cael ei ddal yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi yn ddyddiol. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, sy'n seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa yn ystod y flwyddyn.

Mae gan y Gronfa Bensiwn gyfrif Ewro i ymdrin â derbyniadau a thaliadau mewn Ewros ac i leihau'r nifer a chostau cyfnewid trafodion.

NODYN 16 – BUDDSODDIADAU

2017/18		2018/19
£'000		£'000
	Asedau buddsoddi	
337,188	Ecwiti	0
1,412,705	Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio	1,908,982
76,137	Ecwiti preifat	107,218
28,173	Is adeiladwaith	38,395
1,854,203		2,054,595
44,352	Adneuron arian parod	538
5,432	Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	0
1,903,987	Cyfanswm asedau buddsoddi	2,055,133
	Ymrwymadau buddsoddi	
(4,690)	Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	(123)
(4,690)	Cyfanswm ymrwymadau buddsoddi	(123)
1,899,297	Asedau buddsoddi net	2,055,010

Nodyn 16a – Cysoni symudiadau mewn buddsoddiadau a deilliadau

2018/19	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2018	Pryniannau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2019
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ecwiti	337,188	115,778	(489,524)	36,558	0
Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio	1,412,705	631,601	(216,255)	80,931	1,908,982
Ecwiti preifat / Is adeiladwaith	104,310	43,758	(11,401)	8,946	145,613
	1,854,203	791,137	(717,180)	126,435	2,054,595
Adneuon arian parod	44,352			31	538
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	5,432				0
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(4,690)				(123)
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				9,194	
Asedau buddsoddi net	1,899,297			135,660	2,055,010

2017/18	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2017	Pryniannau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2018
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ecwiti	345,284	79,717	(89,912)	2,099	337,188
Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio	1,342,335	153,278	(108,389)	25,481	1,412,705
Ecwiti preifat / Is adeiladwaith	110,076	15,913	(27,847)	6,168	104,310
	1,797,695	248,908	(226,148)	33,748	1,854,203
Adneuon arian parod	49,248			188	44,352
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	630				5,432
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(235)				(4,690)
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				7,822	
Asedau buddsoddi net	1,847,338			41,758	1,899,297

Cynhwysir costau trafodion, fel comisiwn, treth stamp a ffioedd trafodion eraill, yng nghost y pryniant a derbyniadau gwerthiant. Cyfanswm costau trafodion yn ystod y flwyddyn oedd £165,628 (2017/18 £103,937). Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau.

Nodyn 16b – Dadansoddiad o fuddsoddiadau

31 Mawrth 2018 £'000		31 Mawrth 2019 £'000	
337,188	Ecwiti		0
961,611	Cronfa Ecwiti		1,444,431
292,050	Cronfa Llog Sefydlog		285,250
159,044	Cronfeydd Buddsoddiadau Eiddo		179,301
76,137	Ecwiti preifat		107,218
28,173	Is adeiladwaith		38,395
1,854,203			2,054,595

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2018 £'000			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2019 £'000		
	%			%	
618,768	32.6	BlackRock	656,138	31.9	
384,762	20.3	Fidelity	192,395	9.4	
292,053	15.4	Insight	285,254	13.9	
50,372	2.6	Lothbury	61,073	3.0	
104,310	5.5	Partners Group	145,614	7.1	
18,149	1.0	Threadneedle	20,862	1.0	
48,604	2.5	UBS	50,182	2.4	
382,279	20.1	Veritas	411	0.0	
0	0.0	Partneriaeth Pensiwn Cymru	643,081	31.3	
1,899,297	100.0		2,055,010	100.0	

Mae'r buddsoddiadau a ganlyn yn cynrychioli mwy na 5% o asedau net y cynllun:

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2018 £'000			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2019 £'000		
	%	Buddsoddiadau		%	
324,729	15.6	Aquila Life UK Equity Index Fund	324,729	15.6	
0	0	LF Wales PP Global Opportunities Equity Fund	322,200	15.5	
0	0	LF Wales PP Global Opportunities Equity Fund	285,253	15.4	
292,053	15.4	LDI Solutions Plus Bonds	285,251	13.7	
337,295	15.7	Fidelity Institutional Select Global Equity	142,648	7.1	
129,689	15.0	Aquila Life Global Dev Fundamental Fund	139,699	6.7	

Nodyn 16c – Benthycia stoc

Mae'r Datganiad Strategaeth Buddsoddi yn nodi y caniateir benthycia stoc yn amodol ar ganiatâd penodol. Ar hyn o bryd, nid yw'r gronfa'n benthycia unrhyw stoc.

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL

Nodyn 17a – Dosbarthiad offerynnau ariannol

Mae polisiâu cyfrifo'n disgrifio sut mae gwahanol ddsbarthiadau o asedau offerynnau ariannol yn cael eu mesur a sut mae incwm a chostau, yn cynnwys enillion a cholledion gwerth teg, yn cael eu cydnabod. Mae'r tabl a ganlyn yn dadansoddi'r symiau cario o asedau ag ymrwymadau ariannol fesul categori a phennawd datganiad asedau net. Ni ail-ddosbarthwyd unrhyw asedau ariannol yn ystod y cyfnod cyfrifo.

Fel ar 31 Mawrth 2018			Fel ar 31 Mawrth 2019		
Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau a derbyniadau	Cost ymrwymadau ariannol	Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau a derbyniadau	Cost ymrwymadau ariannol
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol					
337,188			0		
1,412,705			1,908,982		
76,137			107,218		
28,173			38,395		
	79,923			23,151	
	1,468			0	
	11,019			6,613	
1,854,203	92,410	0	2,054,595	29,764	0
Ymrwymadau ariannol					
		(8,638)			(3,012)
		(8,638)	0	0	(3,012)
1,854,203	92,410	(8,638)	2,054,595	29,764	(3,012)

Nodyn 17b - Enillion a cholledion net ar offerynnau ariannol

31 Mawrth 2018		31 Mawrth 2019	
Gwerth teg		Gwerth teg	
£'000		£'000	
Asedau ariannol			
33,748	Gwerth teg drwy elw a cholled	126,435	
188	Benthyciadau a derbyniadau	31	
33,936	Cyfanswm yr asedau ariannol	126,466	
Ymrwymadau ariannol			
0	Gwerth teg drwy elw a cholled	0	
0	Cost ymrwymadau ariannol	0	
0	Cyfanswm yr ymrwymadau ariannol	0	
33,936	Asedau ariannol net	126,466	

Nodyn 17c – Gwerth teg offerynnau ag ymrwymiadau ariannol

Mae'r tabl isod yn crynhoi gwerth cario'r asedau ariannol a'r ymrwymiadau ariannol fesul dosbarth o offeryn o'i gymharu â'u gwerth teg.

31 Mawrth 2018			31 Mawrth 2019	
Gwerth cario	Gwerth teg		Gwerth cario	Gwerth teg
£'000	£'000		£'000	£'000
		Asedau ariannol		
1,210,252	1,854,203	Gwerth teg drwy elw a cholled	1,532,175	2,054,595
92,372	92,410	Benthyciadau a derbyniadau	29,764	29,764
1,302,624	1,946,613	Cyfanswm yr asedau ariannol	1,561,939	2,084,359
		Ymrwymiadau ariannol		
(4,675)	(4,690)	Gwerth teg drwy elw a cholled	(123)	(123)
(3,948)	(3,948)	Cost ymrwymiadau ariannol	(2,889)	(2,889)
(8,623)	(8,638)	Cyfanswm yr ymrwymiadau ariannol	(3,012)	(3,012)
1,294,001	1,937,975	Asedau ariannol net	1,558,927	2,081,347

Nid yw'r Gronfa wedi ymrwymo i unrhyw warantau ariannol sydd angen cyfrifo amdanynt fel offerynnau ariannol.

Nodyn 17d – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario

Mae prisiad yr offerynnau ariannol wedi'i ddosbarthu'n dri lefel, yn unol ag ansawdd a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1

Offerynnau ariannol Lefel 1 yw rhai ble mae eu gwerth teg wedi'i bennu drwy ddefnyddio prisiau wedi'u dyfynnu a heb eu haddasu ar farchnadoedd gweithredol am asedau neu rwymedigaethau cyfwerth. Mae cynhyrchion sydd wedi'u dosbarthu fel rhai Lefel 1 yn cynnwys ecwiti wedi'u dyfynnu, gwarantau sefydlog wedi'u dyfynnu, gwarantau cysylltiedig â mynegai wedi'u dyfynnu ac ymddiriedolaethau uned. Mae'r buddsoddiadau a restrir yn cael eu harddangos am y pris a gynigwyd amdanynt. Mae gwerth y pris a gynigir am y buddsoddiad yn seiliedig ar ddyfyniad marchnad cynigion y farchnad stoc dan sylw.

Lefel 2

Mae offerynnau ariannol Lefel 2 yn rhai ble nad oes prisiau'r farchnad wedi'u dyfynnu ar gael; er enghraifft, pan fo offeryn yn cael ei fasnachu mewn marchnad nad yw'n cael ei hystyried yn un weithredol, neu pan ddefnyddir technegau prisio i bennu gwerth teg a ble mae'r technegau hyn yn defnyddio mewnbwn sy'n seiliedig i raddau helaeth ar ganfyddiadau data'r farchnad.

Lefel 3

Mae offerynnau ariannol Lefel 3 yn rhai ble nad yw o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad yr offeryn yn seiliedig ar ganfyddiadau data'r farchnad. Gallai offerynnau o'r fath gynnwys buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu a chronfa o gronfeydd rhagfantoli, sy'n cael eu prisio gan ddefnyddio technegau prisio amrywiol sy'n gofyn am ddyfarniadau sylweddol wrth bennu rhagdybiaethau priodol.

Nodyn 17d – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario (parhad)

Mae gwerth y buddsoddiad mewn ecwiti preifat yn seiliedig ar brisiadau a ddarparwyd gan bartneriaid cyffredinol y cronfeydd ecwiti preifat y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi ynddynt. Paratoir y prisiadau hyn yn unol â'r *International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines*, sy'n dilyn egwyddorion priso'r SAARh ac US GAAP.

Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi dadansoddiad o asedau ag ymrwymadau ariannol y gronfa pensiwn wedi'i grwpio i Lefelau 1 i 3, yn seiliedig ar y lefel sy'n cael ei rhagweld fel gwerth teg.

Gwerth ar 31 Mawrth 2019	Pris y	Gan ddefnyddio	Gan ddefnyddio	Cyfanswm
	farchnad a	canfyddiadau	mewnbwn sylweddol	
	ddyfynnwyd	am y mewnbwn	ble na cheir	
	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	1,797,728	256,867	2,054,595
Benthyciadau a derbyniadau	29,764	0	0	29,764
Cyfanswm yr asedau ariannol	29,764	1,797,728	256,867	2,084,359
Ymrwymadau ariannol				
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(123)	0	(123)
Cost ymrwymadau ariannol	(2,889)	0	0	(2,889)
Cyfanswm yr ymrwymadau ariannol	(2,889)	(123)	0	(3,012)
Asedau ariannol net	26,875	1,797,605	256,867	2,081,347

Gwerth ar 31 Mawrth 2018	Pris y	Gan ddefnyddio	Gan ddefnyddio	Cyfanswm
	farchnad a	canfyddiadau	mewnbwn sylweddol	
	ddyfynnwyd	am y mewnbwn	ble na cheir	
	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	332,498	1,318,419	203,286	1,854,203
Benthyciadau a derbyniadau	92,410	0	0	92,410
Cyfanswm yr asedau ariannol	424,908	1,318,419	203,286	1,946,613
Ymrwymadau ariannol				
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(4,690)	0	(4,690)
Cost ymrwymadau ariannol	(3,948)	0	0	(3,948)
Cyfanswm yr ymrwymadau ariannol	(3,948)	(4,690)	0	(8,638)
Asedau ariannol net	420,960	1,313,729	203,286	1,937,975

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg a rheoli risg

Prif risg hirdymor y Gronfa yw y bydd asedau'r Gronfa'n annigonol i ymdrin â'i hymrwymiaadau (h.y. y buddion a gafodd eu haddo i aelodau sy'n daladwy). Felly, nod rheoli risg buddsoddi yw lleihau'r risg o weld gostyngiad cyffredinol yng ngwerth y Gronfa a gwneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws portffolio'r Gronfa yn ei gyfanrwydd. Mae'r Gronfa'n cyflawni hyn drwy amrywio'i asedau fel ei fod yn cadw lefel risg y farchnad y mae'n agored iddo ar lefel dderbyniol. Yn ogystal, mae'r Gronfa'n rheoli ei risg o hylifedd i sicrhau bod digon o hylifedd ar gael i fodloni llif arian rhagweladwy'r Gronfa. Mae'r Cyngor yn rheoli'r risgiau buddsoddi hyn fel rhan o'i raglen gyffredinol i reoli risg y Gronfa Bensiwn.

Y Pwyllgor Pensiynau sy'n gyfrifol am strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae rhaglen reoli risg gyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar ba mor anwadal yw'r marchnadoedd ariannol ac yn ceisio isafu'r effeithiau andwyol posib ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Datganiad Strategaeth Gyllido a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu ar y cyd ag Actiwari'r Gronfa yn nodi sut bydd hydaledd a risg yn cael eu rheoli mewn perthynas ag ymrwymiaadau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi cynhyrchu'r Datganiad Strategaeth Gyllido hwn gan roi ystyriaeth gyffredinol i lefel y risg yn y polisi buddsoddi sydd wedi'i nodi yn y Datganiad Egwyddorion Buddsoddi a gyhoeddwyd dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (y Rheoliadau Buddsoddi) a'r polisi cyllido sydd wedi'i nodi yn y Datganiad hwn. Bydd yr Awdurdod Gweinyddu'n parhau i adolygu'r ddwy ddogfen i sicrhau bod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

a) Risg y farchnad

Risg y farchnad yw'r risg o golledion yn sgil amrywiad ym mhrisiau ecwiti a nwyddau, llog, cyfraddau cyfnewid arian tramor a gwasgariad credyd. Mae'r Gronfa'n agored i risg y farchnad yn sgil ei weithgareddau buddsoddi, yn enwedig drwy'r ecwiti mae'n eu dal. Mae lefel y risg yn dibynnu ar amgylchiadau'r farchnad, disgwyliadau o ran prisiau yn y dyfodol, newidiadau mewn enillion a'r gymysgedd o asedau.

Nod strategaeth rheoli risg y Gronfa yw adnabod a rheoli risgiau'r farchnad i'r Gronfa o fewn paramedrau derbyniol, tra gwneud y mwyaf o'r enillion a geir wrth gymryd risg.

Yn gyffredinol, rheolir anweddolrwydd gormodol yn risg y farchnad drwy amrywio'r portffolio yn ddaearyddol ac o ran sectorau diwydiant a gwarantau unigol. I leihau risg y farchnad, mae'r Cyngor a'i ymgynghorwyr buddsoddi'n monitro cyflwr y farchnad a dadansoddiadau meincnod yn briodol.

Mae'r Gronfa'n rheoli'r risgiau hyn mewn dwy ffordd:

- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risg y farchnad yn cael ei fonitro drwy ddadansoddi ffactorau risg i sicrhau bod y risg yn parhau o fewn lefelau goddefol;
- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risgiau penodol yn cael ei gyfyngu drwy bennu risgiau penodol goddefol ar gyfer buddsoddiadau unigol.

Risg prisiau eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn amrywio o ganlyniad i newid ym mhris y farchnad (ac eithrio'r risgiau sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfradd cyfnewid arian tramor), boed y newidiadau'n cael eu hachosi gan ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu'r sawl a'i cyflwynodd neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath yn y farchnad.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Gronfa'n agored i risg prisiau cyfranddaliadau. Mae hyn yn codi o fuddsoddiadau a ddelir gan y Gronfa ble bo ansicrwydd ynghylch eu pris yn y dyfodol. Mae pob buddsoddiad gwarantau yn cyflwyno risg o golli cyfalaf. Ac eithrio cyfranddaliadau a werthir am bris is, pennir y risg fwyaf sy'n deillio o offerynnau ariannol gan werth teg yr offerynnau ariannol. Mae'r colledion posib yn sgil cyfranddaliadau a werthir am bris is yn anghyfyngedig.

Mae rheolwyr buddsoddi'r Gronfa'n lliniaru'r perygl pris hwn trwy amrywio a dewis gwarantau a theclynnau ariannol eraill sy'n cael eu monitro gan y Cyngor i sicrhau ei fod o fewn y cyfyngiadau a nodir yn strategaeth y Gronfa fuddsoddi.

Risg prisiau eraill – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol a'r enillion ar fuddsoddiadau a ddisgwylir yn ystod y flwyddyn ariannol, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi'r Gronfa, mae'r Cyngor wedi pennu bod y newidiadau a ganlyn yn risg pris y farchnad yn rhesymol bosib ar gyfer cyfnod adrodd 2018/19.

Gan ddilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol ar enillion ar fuddsoddiadau, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi y Gronfa, mae newidiadau pris posib wedi cael eu pennu ar gyfer y gwahanol categorïau o asedau sy'n cael ei ddal gan y Gronfa. Mae'r cyfraddau i'w defnyddio ar gyfer categorïau asedau'r Gronfa fel a ganlyn:

Math o ased	Newid posib yn y farchnad (+/-)	
	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2019
	%	%
Ecwiti'r DU	16.8	16.6
Ecwiti Byd-eang	17.9	16.9
Ecwiti Preifat	28.3	28.3
Incwm Sefydlog	2.8	3.0
Buddsoddiadau Amgen (Isadeiladedd)	20.1	20.1
Eiddo	14.3	14.3
Arian	0.0	0.0
Y Gronfa Gyfan	12.6	12.3

Mae'r anweddolrwydd a nodir uchod yn gyson ag un gwyrriad safonol yn newid gwerth yr asedau dros y tair blynedd ddiweddaraf. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid arian tramor a chyfraddau llog, yn parhau'r un fath.

NODYN 18 – NATUR A GRADDFFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Pe byddai pris buddsoddiadau'r Gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid ym mhreis y farchnad yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion wedi bod fel a ganlyn:

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Cronfeydd Ecwiti wedi eu pwlio	1,444,431	16.8	1,687,566	1,201,297
Ecwiti Preifat	107,218	28.3	137,561	76,875
Incwm Sefydlog wedi eu pwlio	285,250	3.0	293,808	276,693
Buddsoddiadau Amgen (Isadeiladedd)	38,395	20.1	46,112	30,678
Cronfeydd Eiddo wedi eu pwlio	179,301	14.3	204,941	153,661
Arian	26,752	0.0	26,752	26,752
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	2,081,347	12.6*	2,343,597	1,819,098

* Mae gwerth yr holl gronfa yn y tabl uchod yn seiliedig ar 12.6% yn hytrach na cyfanswm y math o asedau unigol.

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Cronfeydd Ecwiti wedi eu pwlio	1,298,799	17.6	1,527,528	1,070,060
Ecwiti Preifat	76,137	28.3	97,684	54,590
Incwm Sefydlog wedi eu pwlio	292,050	2.8	300,227	283,873
Buddsoddiadau Amgen (Isadeiladedd)	28,173	20.1	33,837	22,511
Cronfeydd Eiddo wedi eu pwlio	159,044	14.3	181,787	136,300
Arian	44,352	0.0	44,352	44,352
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	1,898,555	12.6*	2,137,773	1,659,337

* Mae gwerth yr holl gronfa yn y tabl uchod yn seiliedig ar 12.6% yn hytrach na cyfanswm y math o asedau unigol.

Risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa'n buddsoddi mewn asedau ariannol yn bennaf er mwyn cael enillion ar fuddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i risgiau cyfraddau llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae cyfradd llog y Gronfa'n cael ei monitro'n gyson, yn unol â strategaeth rheoli risg y Gronfa, yn cynnwys monitro pa mor agored ydyw i'r cyfraddau llog ac asesiad o'r gwir gyfraddau llog yn erbyn y meincnodau perthnasol.

Gweler pa mor agored yn uniongyrchol yw'r Gronfa i newidiadau mewn cyfraddau llog fel ar 31 Mawrth 2018 a 31 Mawrth 2019 isod. Mae'r ffigyrau isod yn cyflwyno'r gyfradd llog yn seiliedig ar werth teg yr asedau ariannol gwaelodol:

Math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2019 £'000
Arian a chyfwerthoedd arian	37,038	22,614
Balansau arian parod	44,352	538
Incwm Sefydlog wedi eu pwlio	292,050	285,251
Cyfanswm	373,440	308,403

NODYN 18 – NATUR A GRADDFFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Dadansoddiad sensitifrwydd risg cyfraddau llog

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm i'r Gronfa a gwerth yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae newid 1% mewn cyfraddau llog yn gyson â lefel y sensitifrwydd a ddefnyddiwyd fel rhan o strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae'r dadansoddiad isod yn rhagdybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid, yn parhau'n gyson, ac mae'n dangos yr effaith yn ystod y flwyddyn ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion o newid o +/- 1% mewn cyfraddau llog:

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
Arian a chyfwerthoedd arian	22,614	226	(226)
Balansau arian parod	538	5	(5)
Incwm Sefydlog wedi eu pwlio *	285,251	34,230	(34,230)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	308,403	34,461	(34,461)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb	37,038	370	(370)
Balansau arian parod	44,352	444	(444)
Incwm Sefydlog wedi eu pwlio *	292,050	2,658	(2,658)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	373,440	3,472	(3,472)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Minimol fyddai'r effaith wedi bod o newid 1% mewn cyfraddau llog ar y llog a dderbyniwyd gan mai 0.79% oedd cyfartaledd y gyfradd llog a dderbyniwyd ar arian yn ystod y flwyddyn, gan roi cyfanswm llog o £166,303 am y flwyddyn.

Nid yw cynnydd 1% mewn cyfraddau llog yn effeithio'r llog a dderbynnir ar warantau llog sefydlog ond byddai'n lleihau'r gwerth teg, fel y dangosir yn y tablau uchod. Nid yw newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio y gwerth arian / arian a'u cyffelyb ond byddai'n effeithio'r llog a dderbynnir ar y balansau. Mae newidiadau i werth teg yr asedau ac incwm a dderbynnir o fuddsoddiadau yn cael effaith ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion ond fel y nodir uchod nad yw'n cael effaith sylweddol ar y Gronfa.

Risg arian tramor

Mae risg arian yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid arian tramor. Mae'r Gronfa'n agored i risg arian ar offerynnau ariannol sy'n cael eu cynrychioli mewn unrhyw arian ac eithrio arian swyddogaethol y Gronfa (£DU). Mae'r Gronfa'n dal asedau sy'n cael eu cynrychioli mewn arian ac eithrio £DU.

NODYN 18 – NATUR A GRADDFFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae gan y Gronfa ymrwymadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith mewn arian tramor, (£256 miliwn a \$88.6 miliwn). Mae'r ymrwymadau hyn yn cael eu tynnu i lawr ar gais y rheolwr buddsoddi dros nifer o flynyddoedd. Gweler yr ymrwymadau cyfredol sy'n aros yn Nodyn 25. Y risg dan sylw yw y bydd y bunt yn wan o'i chymharu â'r ddoler a'r ewro pan fydd yr ymrwymadau'n cael eu tynnu i lawr ac y bydd yn cryfhau pan fo'r Gronfa wedi'i chyllido'n llawn. Mae'r Gronfa wedi bod yn ariannu'r ymrwymadau ers 2005 felly mae'r ymrwymadau wedi'i gydbwysu dros gyfnod maith o amser.

Mae cyfradd cyfnewid arian y Gronfa'n cael ei gyfrifo ar sail anweddolrwydd yr arian tramor fyddai'n effeithio ar werth y buddsoddiadau ac unrhyw arian fyddai'n cael ei ddal yn yr arian tramor hynny.

Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi pa mor agored yw'r Gronfa i newidiadau mewn arian fel ar 31 Mawrth 2019 ac fel ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol:

Agored i newidiadau mewn arian – math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2019 £'000
Ecwiti tramor a byd-eang	958,275	1,119,701
Incwm Sefydlog byd-eang wedi eu pwlio	292,050	285,250
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac isadeiladedd)	104,310	145,613
Eiddo tramor	1,808	1,000
Arian tramor	1,468	0
Cyfanswm yr asedau tramor	1,357,911	1,551,564

Risg arian tramor – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddi data hanesyddol mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi y Gronfa, mae'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid arian tramor wedi cael eu cyfrifo wrth ddefnyddio anweddolrwydd hanesyddol yr arian tramor a'r symiau cymharol ym muddsoddiadau'r Gronfa.

Ystyrir bod newid o 10% yn yr arian tramor yn rhesymol yn seiliedig ar ddadansoddiad ymgynghorwyr buddsoddi analytig y Gronfa o newidiadau hanesyddol hirdymor yn y cyfraddau cyfnewid ar ddiwedd y mis dros gyfnod treigl o 36 mis hyd at 31 Mawrth 2019. Y canran cyfatebol ar gyfer y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2018 oedd 10%. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau llog, yn parhau'n gyson.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r tablau isod yn dangos dadansoddiad o ddatguddiad y Gronfa at arian tramor unigol fel ar 31 Mawrth 2019 ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cynt:

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti tramor a byd-eang	1,119,701	1,231,671	1,007,731
Incwm Sefydlog byd-eang wedi eu pwlio	285,250	313,776	256,726
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac is adeiladwaith)	145,613	160,174	131,052
Eiddo tramor	1,000	1,100	900
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	1,551,564	1,706,721	1,396,409

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2018 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti tramor a byd-eang	958,275	1,054,103	862,448
Incwm Sefydlog byd-eang wedi eu pwlio	292,050	321,255	262,845
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac is adeiladwaith)	104,310	114,741	93,879
Eiddo tramor	1,808	1,989	1,628
Arian tramor	1,468	0	0
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	1,357,911	1,492,088	1,220,800

b) Risg credyd

Mae risg credyd yn cynrychioli'r risg y bydd gwrth barti i drafodion neu offeryn ariannol yn methu â gwireddu goblygiad ac yn creu colled ariannol i'r Gronfa o ganlyniad i hynny. Yn gyffredinol, mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad yn adlewyrchu asesiad o gredyd wrth eu prisio ac felly darperir ar gyfer y risg o golled yng ngwerth cario asedau ariannol ag ymrwymadau'r Gronfa.

Yn ei hanfod, mae portffolio buddsoddi cyfan y Gronfa'n agored i beth risg credyd. Fodd bynnag, mae dewis gwrth bartion, broceriaid a sefydliadau ariannol o ansawdd uchel yn isafu'r risg credyd a allai godi yn sgil methiant i setlo trafodion yn brydlon.

NODYN 18 – NATUR A GRADDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gweler isod meincnod ar gyfer y canran o'r cronfeydd a ddelir gan y rheolwyr buddsoddi:

O 17 Ionawr 2019

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	29.5%
Fidelity	10.0%
Partneriaeth Pensiwn Cymru	28.0%
Insight	15.0%
Eiddo (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10.0%
Partners Group	7.5%

Hyd at 16 Ionawr 2019

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	29.5%
Fidelity	19.0%
Veritas	19.0%
Insight	15.0%
Eiddo (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10.0%
Partners Group	7.5%

Mae'r holl fuddsoddiadau a ddelir gan reolwyr buddsoddi'n cael eu dal yn enw'r Gronfa Bensiwn felly, os yw'r rheolwr buddsoddi'n methu, nid yw buddsoddiadau'r Gronfa yn cael eu cyfrif yn rhan o'i asedau.

Cynrychiolir risg credyd contract gan y taliad net neu'r enillion sy'n aros. Mae'r risg weddilliol yn fân yn sgil yr amrywiol bolisiau yswiriant a ddelir i ymdrin â gwrth bartïon sy'n diffygdlu.

Er mwyn uchafu'r dychweliadau o Fuddsoddiadau Tymor Byr ac Adnau Arian, mae'r Cyngor yn buddsoddi unrhyw arian gwaged dros dro yn ei gyfrifon banc gydag unrhyw arian gwaged dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion wrth fuddsoddi ar sail yr un gyfran. Oherwydd natur y trefniadau banc nid yw unrhyw arian gwaged yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor. Am fod y buddsoddiadau tymor byr yn cael eu gwneud mewn enw Cyngor Gwynedd maent yn dangos yn llawn ar fantolen y Cyngor. Efen y Gronfa Bensiwn o'r buddsoddiadau tymor byr a'r adnau arian ar 31 Mawrth 2019 oedd £22.6m (£37.0m ar 31 Mawrth 2018).

Ni adneuir arian mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio o ran statws credyd yn annibynnol, a'u bod yn bodloni meini prawf credyd y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi gosod cyfyngiadau ar y ganran uchaf o adneuo y gellir eu gwneud mewn unrhyw ddsbarth o sefydliad ariannol penodol. Hefyd, mae'r Cyngor yn buddsoddi canran a gytunwyd o gronfeydd yn y marchnadoedd arian er mwyn cael buddsoddiadau amrywiol. Mae'r cronfeydd marchnad arian a ddewiswyd oll wedi derbyn statws credyd AAA gan asiantaeth statws credyd blaenllaw. Cred y Cyngor ei fod wedi rheoli pa mor agored ydyw i risg credyd a dim ond un profiad o ddiffygdlu neu adneuo nad oes modd eu hadennill sydd ganddo, sef pan roddwyd Banc Heritable yn nwylo'r gweinyddwyr yn 2008. Gweler manylion llawn yn Nodyn 27.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Nid yw cyflogwyr y Gronfa'n cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer eu statws credyd neu ar gyfer y cyfyngiadau credyd unigol sydd wedi'u gosod. Mae risg yn bodoli na ellir casglu cyfraniadau gan gyflogwyr ble nad oes ganddynt unrhyw aelodau sy'n cyfrannu (e.e. y risg sy'n gysylltiedig â chyflogwyr gyda nifer fechan o aelodau sy'n dewis peidio â chyfrannu), felly mae'r Awdurdod Gweinyddu'n monitro newidiadau mewn aelodaeth bob blwyddyn.

Bydd angen i gyflogwyr newydd sy'n dod yn rhan o'r Gronfa gytuno i ddarparu bond neu gael gwarant i leihau'r risg o golledion ariannol i'r Gronfa yn y dyfodol pe na fyddai'r cyflogwr dan sylw'n medru bodloni ei hymrwymiaid pensiwn pe byddai'n ymadael â'r Gronfa. Fel y dangosir yn Nodyn 26 mae dau gyflogwr wedi darparu bondiau. Bydd unrhyw ymrwymiaid eraill ar y Gronfa yn y dyfodol o ganlyniad i gyflogwr yn ymadael yn cael eu cario gan y Gronfa a'u rhannu dros yr holl gyflogwyr. Gwneir hyn i sicrhau bod y cyfnodau a'r symiau adfer actiwaraid yn cael eu cadw ar lefel y gall cyflogwyr llai ymdopi â hi.

Mae'r risg wedi cynyddu yn sgil dyfarniad cyfreithiol diweddar, fydd o bosib yn pennu na ellir codi cyfraniadau ar gyflogwyr nad oes ganddynt aelodau sy'n cyfrannu dan Reoliadau Gweinyddu'r CPLIL. Fodd bynnag, nid yw'r dyfarniad hwn yn effeithio ar allu'r Gronfa i gasglu cyfraniadau yn dilyn prisiad ymadael dan Reoliad 38(2). Gellir rhoi cyfarwyddyd i'r Actiwari ystyried adolygu'r cyfraddau a'r dystysgrif Addasiadau i gynyddu cyfraniadau cyflogwr dan Reoliad 38 Rheoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008, rhwng y prisiad a gynhelir teirblynyddol.

c) Risg hylifedd

Mae'r risg hylifedd yn cynrychioli'r risg na fydd modd i'r Gronfa fodloni ei oblygiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Felly, mae'r Cyngor yn cymryd camau i sicrhau bod gan y Gronfa Bensiwn ddigon o adnoddau arian parod i fodloni ei hymrwymiaid i dalu pensiynwyr ac i fodloni ymrwymiaid buddsoddi.

Mae gan yr Awdurdod Gweinyddol system llif arian sy'n ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pe bai ei angen. Yn ogystal, mae'r cyfraniadau cyfredol a dderbynnir gan gyflogwyr ac aelodau yn cyfrannu'n llawer mwy na'r hyn a delir allan mewn buddion. Buddsoddir yr arian parod dros ben ac ni ellir ei dalu'n ôl i gyflogwyr. Mae Actiwari'r Gronfa yn sefydlu'r cyfraniadau y dylid eu talu fel y gellir bodloni holl rwymedigaethau'r dyfodol.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar y swm y gall cyfrif banc y Gronfa Bensiwn ei ddal. Dylai'r symiau a ddelir yn y cyfrif hwn fodloni anghenion hylifedd arferol y Gronfa. Mae unrhyw arian dros ben dros dro yn cael ei fuddsoddi gan yr Awdurdod Gweinyddol yn unol â'r Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys er mwyn darparu incwm ychwanegol i'r Gronfa Bensiwn. Buddsoddir arian parod dros ben yn unol â'r Datganiad Egwyddorion Buddsoddi.

Yn ogystal, mae gan y Gronfa fynediad at gyfleuster gorddrafft trwy drefniadau cyfrifon banc grŵp yr Awdurdod Gweinyddol. Dim ond i fodloni gwahaniaethau amseru tymor byr ar daliadau pensiwn y defnyddir y cyfleuster hwn. Gan mai benthyciadau byrdymor eu natur fyddai'r rhain, ystyrir bod pa mor agored i risg credyd yw'r Gronfa yn hyn o beth yn ddibwys.

NODYN 18 – NATUR A GRADDFFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Gronfa'n diffinio asedau hylifol fel asedau y gellir eu trosglwyddo'n arian parod o fewn tri mis. Asedau anhylif yw'r asedau fydd yn cymryd cyfnod hwy na thri mis i'w trosglwyddo'n arian parod. Ar 31 Mawrth 2019, roedd gwerth yr asedau anhylif yn £256m, sy'n cynrychioli 12.3% o gyfanswm asedau'r Gronfa (31 Mawrth 2018: £202m, a oedd yn cynrychioli 10.5% o gyfanswm asedau'r Gronfa).

Mae rheolwyr yn paratoi rhagolygon llif arian cyfnodol er mwyn deall a rheoli amseriad llif arian y Gronfa. Mae lefel strategol briodol y balans arian parod i'w ddal yn ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi'r Gronfa.

Mae'r holl rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2019 yn ddyledus o fewn blwyddyn, yn yr un modd ag ar 31 Mawrth 2018.

Risg ail ariannu

Y risg allweddol yw y bydd y Cyngor wedi'i rwymo i ailgyflenwi cyfran sylweddol o offerynnau ariannol ei Gronfa Bensiwn pan fo cyfraddau llog yn anffafriol. Nid oes gan y Gronfa unrhyw offerynnau ariannol sydd â risg ail ariannu'n rhan o'i strategaethau rheoli trysorlys a buddsoddi.

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2008, mae actiwari'r Gronfa yn ymgymryd â phrisiad teirblynyddol er mwyn sefydlu'r gyfradd cyfraniadau i gyflogwyr ar gyfer y tair blynedd i ddod. Cynhaliwyd y prisiad diwethaf fel ar 31 Mawrth 2016.

Disgrifiad o'r Polisi Cyllido

Amlinellir y polisi cyllido yn Natganiad Strategaeth Cyllido, yr Awdurdod Gweinyddu, gafodd ei adolygu fel rhan o Brisiad 2016.

Mae elfennau allweddol y polisi cyllido fel a ganlyn:

- sicrhau hydaledd hirdymor y Gronfa dros y tymor hir. Bydd hyn yn sicrhau bod digon o arian ar gael i gwrdd a buddion holl aelodau/dibynyddion wrth iddynt ddod yn daladwy.
- sicrhau bod cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn weddol sefydlog os yw'n rhesymol i wneud hynny.
- lleihau'r cyfraniadau ariannol tymor hir mae'r cyflogwyr yn talu i'r Cynllun drwy adnabod y cysylltiad rhwng asedau a rhwymedigaethau a mabwysiadu strategaeth fuddsoddi sy'n cydbwysu risg ac elw.
- i adlewyrchu nodweddion gwahanol y gwahanol gyflogwyr i bennu cyfraddau cyfraniadau drwy gael strategaeth gyllido clir a thryloyw sy'n dangos sut y gall pob cyflogwr gyfarfod a'u rhwymedigaethau dros y blynyddoedd i ddod.
- defnyddio mesurau rhesymol i leihau'r risg i gyflogwyr eraill ac yn benodol i'r rhai sy'n talu'r Dreth Cyngor yn sgil cyflogwyr yn diffyg dalu ei rwymedigaethau pensiwn.

Amlinella'r Datganiad Strategaeth Cyllido sut mae'r Awdurdod Gweinyddu yn ceisio cydbwysu'r nodau croestynnol o ddiogelu hydaledd y Gronfa a chadw cyfraniadau cyflogwyr yn sefydlog.

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

O ran cyflogwyr oedd â chyfamod digon cryf yn ôl yr Awdurdod Gweinyddu, mae cyfraniadau wedi cael eu sefydlogi yn is na'r gyfradd ddamcaniaethol sydd ei hangen i sicrhau bod eu cyfran nhw o'r Gronfa yn dychwelyd i gael ei ariannu'n llawn dros 20 mlynedd os yw'r rhagdybiaethau prisio yn cael eu cadarnhau. Defnyddiwyd dull modelu ymrwymadau asedau sy'n dangos os caiff y cyfraddau cyfrannu hyn eu talu a bod newidiadau cyfraniadau yn y dyfodol yn cael eu cyfyngu fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido, fod yna siawns gwell na 66% o hyd y bydd y Gronfa yn dychwelyd i ariannu'n llawn dros y 20 mlynedd.

Sefyllfa Gyllido ar adeg y Prisiad Cyllido Ffurfiol Diwethaf

Cynhaliwyd y prisiad actwaraidd mwyaf diweddar dan Reoliad 62 Rheoliadau (Gweinyddol) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ar 31 Mawrth 2016. Datgelodd y prisiad hwn fod asedau'r Gronfa, oedd wedi'u prisio'n £1,525 miliwn ar 31 Mawrth 2016, yn ddigon i dalu 91% o'r ymrwymadau (h.y. gwerth cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo) oedd wedi'u cronni hyd at y dyddiad hwnnw. O ganlyniad, y diffyg ym mhrisiad 2016 oedd £145 miliwn.

Gosodwyd allan cyfraniad pob cyflogwr yn y prisiad, gyda'r nod o gyflawni cyllido llawn o fewn gorwel amser a thebygolrwydd a fesurwyd yn unol â'r Datganiad Strategaeth Cyllido. Cafodd cyfraniadau cyflogwyr unigol am y cyfnod 1 Ebrill 2017 i 31 Mawrth 2020 eu pennu yn unol â pholisi cyllido'r Gronfa fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido.

Prif Rhagdybiaethau Actwaraidd a'r Dull a ddefnyddiwyd i Brisio'r Ymrwymadau

Disgrifir y manylion llawn am y dulliau a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn yr adroddiad prisio dyddiedig 31 Mawrth 2017.

Dull

Aseswyd yr ymrwymadau drwy ddefnyddio dull buddion cronodig sy'n ystyried aelodaeth bensiyndwy hyd at y dyddiad prisio, ac yn ystyried cynnydd disgwylidig mewn cyflog yn y dyfodol, ymddeoliad neu ddyddiad disgwylidig cynharach o adael aelodaeth bensiyndwy.

Rhagdybiaethau

Dilynwyd dull sy'n gysylltiedig â'r farchnad i brisio'r ymrwymadau er mwyn sicrhau cysondeb gyda phrisiad o asedau'r Gronfa o'u gwerth ar y farchnad.

Roedd y rhagdybiaethau ariannol allweddol a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 2016 fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau Ariannol	31 Mawrth 2016
Cyfradd disgownt	3.9%
Cynnydd mewn cyflog	2.1%
Cynnydd mewn pensiwn	2.1%

Y rhagdybiaeth demograffig allweddol oedd yr ystyriaeth a roddwyd i hirhoedledd. Mae'r rhagdybiaethau disgwylidig oes yn seiliedig ar *VitaCurves* y *Gronfa* gyda gwelliannau yn unol a model CMI 2013, sy'n tybio bod y gyfradd bresennol o welliannau wedi cyrraedd y brig a bydd yn cydgyfeirio at gyfradd hirdymor o 1.25% y flwyddyn. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau hyn, mae'r disgwylidig oes gyfartalog yn y dyfodol i oed 65 fel a ganlyn:

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

Rhadgybiaethau marwolaeth yn 65 mlwydd oed	Gwryw	Benyw
	Blynyddoedd	Blynyddoedd
Pensiynwyr cyfredol	22.0	24.2
Pensiynwyr y dyfodol (45 oed ym mhrisiad 2016)	24.0	26.4

Mae copiau o adroddiad Prisiad 2016 a'r Datganiad Strategaeth Cyllido ar gael ar wefan y Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwnwynedd.org.uk

Profiad yn ystod y Cyfnod ers 31 Mawrth 2016

Ers y prisiad ffurfiol diwethaf, mae'r gwir ddychweliadau ar fondiau wedi disgyn gan gynyddu gwerth y rhwymedigaethau ond mae dychweliadau asedau wedi bod yn gryf dros y 3 blynedd. Mae'r ddau ddigwyddiad yn fras wedi effeithio'n debyg ar y sefyllfa cyllido.

Cynhelir y prisiad actiwaraidd nesaf fel ar 31 Mawrth 2019. Adolygir y Datganiad Strategaeth Cyllido ar yr un adeg.

NODYN 20 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI'U HADDO

Yn ogystal â'r prisiad cyllido teirblynyddol, mae'r actiwari hefyd yn cynnal prisiad o rwymedigaethau'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar SCC19 bob blwyddyn gan ddefnyddio'r un data sylfaenol â'r prisiad cyllido wedi'i dynnu ymlaen i'r flwyddyn ariannol gyfredol, gan ystyried y newidiadau yn niferoedd yr aelodau a diweddarau rhadgybiaethau ar gyfer y flwyddyn gyfredol. Nid yw'r gwerthusiad yn cael ei ymgymryd yn yr un modd a ddefnyddir ar gyfer gosod cyfraddau cyfrannu i'r Gronfa, ac nid yw cyfrifon y Gronfa yn ystyried rhwymedigaethau talu pensiynau na buddion eraill yn y dyfodol.

Er mwyn asesu gwerth y buddion yn seiliedig ar hyn, mae'r actiwari wedi diweddarau'r rhadgybiaethau actiwaraidd (gweler isod) o'r rhai a ddefnyddir er dibenion cyllido (gweler Nodyn 19) a hefyd mae wedi'u defnyddio i ddarparu'r adroddiadau SCC19 ac SAA102 ar gyfer cyflogwyr unigol yn y Gronfa. Yn ogystal, mae'r actiwari wedi priso buddion salwch a marwolaeth yn unol â SCC19.

Roedd gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo ar 31 Mawrth 2018 ac 2019, fel a ganlyn:

Rhadgybiaethau	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2019
	£m	£m
Aelodau Gweithredol	1,378	1,674
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	385	434
Cyfradd ddisgownt	718	722
Cyfanswm	2,481	2,830

Fel y nodir uchod mae'r ymrwymadau uchod wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar SCC19 ac felly maent yn wahanol i ganlyniadau'r prisiad cyllido teirblynyddol a gynhaliwyd yn 2016 (gweler Nodyn 19) gan fod SCC 19 yn nodi cyfradd ddisgownt yn hytrach na chyfradd sy'n adlewyrchu cyfraddau'r farchnad.

NODYN 20 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI’U HADDO (parhad)

Y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Defnyddiwyd y tybiaethau ariannol sydd yn cael eu mabwysiadu ar gyfer adroddiad SCC19 yr Awdurdod Gweinyddol fel y ganlyn:

	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2019
Rhagdybiaeth	%	%
Chwyddiant/cyfradd cynnydd mewn pensiwn	2.4	2.5
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	2.4	2.5
Cyfradd ddisgownt	2.7	2.4

Defnyddiwyd yr un dybiaeth hirhoedledd fel ar gyfer asesu'r sefyllfa cyllido fel y dangosir yn Nodyn 19 uchod.

Mae'r rhagdybiaeth cymudiad yn caniatáu i bensiynwyr y dyfodol ddewis cyfnewid pensiwn am arian parod di-dreth ychwanegol o hyd at 50% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth cyn Ebrill 2008 a 75% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008.

Mae'r sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur rhwymedigaethau wedi'u nodi isod:

Sensitifrwydd i'r Rhagdybiaethau am y flwyddyn sy'n gorffen 31 Mawrth 2019	Amcan % y Cynnydd mewn Rhwymedigaethau	Amcan Swm Ariannol
	%	£m
0.5% y.f. o gynnydd mewn chwyddiant pensiwn	9	245
0.5% y.f. o gynnydd mewn cyflog	2	59
0.5% y.f. o leihad yn y gyfradd ddisgownt	11	325

Y brif ragdybiaeth demograffig yw'r tybiaeth hirhoedledd. At ddibenion sensitifrwydd, amcangyfrifir y byddai cynnydd o flwyddyn yn y disgwyliad oes yn cynyddu y rhwymedigaeth rhwng 3-5%.

NODYN 21 – ASEDAU CYFREDOL

31 Mawrth 2018		31 Mawrth 2019
£'000		£'000
842	Cyfraniadau sy'n ddyledus – gweithwyr	1,227
2,508	Cyfraniadau sy'n ddyledus – cyflogwyr	3,682
2,238	Amrywiol ddyledwyr	1,704
5,588	Cyfanswm dyledwyr	6,613
37,038	Arian	22,613
42,626	Cyfanswm	29,226

NODYN 22 – YMRWYMIADAU CYFREDOL

31 Mawrth 2018 £'000		31 Mawrth 2019 £'000
2,370	Amrywiol gredydwy'r	1,922
1,578	Buddion sy'n daladwy	967
3,948	Cyfanswm	2,889

NODYN 23 – CYFRANIADAU GWIRFODDOL YCHWANEGOL (AVC)

Mae gwerth y cronfeydd ar y farchnad wedi'i nodi isod:

	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2018 £'000	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2019 £'000
Clerical Medical	3,506	3,851
Equitable Life	226	203
Standard Life	70	61
Cyfanswm	3,802	4,115

Talwyd cyfraniadau AVC yn uniongyrchol i'r tri rheolwr fel a ganlyn:

	2017/2018 £'000	2018/2019 £'000
Clerical Medical	591	613
Equitable Life	0	0
Standard Life	13	14
Cyfanswm	604	627

NODYN 24 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Cyngor Gwynedd

Cyngor Gwynedd sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd. O ganlyniad, mae perthynas gref rhwng y Cyngor a'r Gronfa Bensiwn.

Cafodd y Cyngor gostau o £1,152,315 (£1,056,813 yn 2017/18) mewn perthynas â gweinyddu'r Gronfa ac yn dilyn hynny, cafodd ad-daliad am y costau hyn gan y Gronfa. Yn ogystal, y Cyngor yw un o gyflogwyr mwyaf aelodau'r gronfa pensiwn a cyfrannodd £22.41m tuag at y Gronfa yn 2018/19 (£29.87m yn 2017/18). Ar ddiwedd y flwyddyn £1.921m oedd dyled y Cyngor i'r Gronfa yn bennaf mewn perthynas â chyfraniadau ar gyfer Mawrth 2019 a £1.02m oedd dyled y Gronfa i'r Cyngor yn bennaf mewn perthynas ag ad-daliadau gan y Cyngor.

NODYN 24 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG (parhad)

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd bedwar cyfrif banc a ddelir fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian parod dros ben a ddelir yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi bob dydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Yn ystod 2018/19, derbyniodd y Gronfa lŵg o £166,303 (£127,666 yn 2017/18) gan Gyngor Gwynedd.

Llywodraethu

Roedd dau aelod o'r Pwyllgor Pensiynau yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2018/19 (yr aelodau pwyllgor J.B. Hughes a P. Jenkins). Yn ogystal, roedd aelodau'r pwyllgor S. W. Churchman, D. Cowans, S. Glyn, J. B. Hughes, A.W.Jones, P. Read a R.W. Williams yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Roedd dau aelod o'r Bwrdd Pensiwn yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2018/19 (yr aelodau bwrdd H. E. Jones a S.Warnes). Yn ogystal, roedd aelodau Bwrdd A.W. Deakin, A.L Lloyd Evans, O. Richards and H. Trainor yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Staff Rheoli Allweddol

Mae Cod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifon Awdurdodau Lleol yn eithrio awdurdodau lleol rhag gofynion datgelu staff rheoli allweddol SCC24, ar y sail bod y gofynion datgelu ar gyfer tal swyddogion a lwfansau aelodau yn y Cod yn bodloni gofynion datgelu staff rheoli allweddol SCC24. Mae hyn hefyd yn berthnasol i gyfrifon Gronfa Bensiwn Gwynedd.

Gweler y dadleniadau gofynnol yng nghyfrifon Cyngor Gwynedd.

NODYN 25 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI

Roedd yr ymrwymadau (buddsoddiadau) cyfalaf sy'n aros ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

	Cyfanswm ymrwymadau	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2018	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2019
	€'000	€'000	€'000
P.G. Direct 2006	20,000	776	776
P.G. Global Value 2006	50,000	3,477	3,477
P.G. Secondary 2008	15,000	1,960	1,960
P.G. Global Value 2011	15,000	2,712	2,096
P.G. Global Infrastructure 2012	40,000	12,133	8,147
P.G. Direct 2012	12,000	1,181	1,181
P.G. Global Value 2014	12,000	4,109	2,302
P.G Direct 2016	50,000	29,374	10,348
P.G.Global Value 2017	42,000	0	33,677
Cyfanswm Ewro	256,000	55,722	63,964
	\$'000	\$'000	\$'000
P.G. Emerging Markets 2011	7,000	1,225	1,082
P.G Secondary 2015	38,000	29,150	24,692
P.G Direct Infrastructure 2015	43,600	30,896	23,798
Cyfanswm Doleri	88,600	61,271	49,572

NODYN 25 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI (parhad)

Mae 'PG' uchod yn cyfeirio at y Partners Group, mae'r rheolwr buddsoddi yn buddsoddi mewn meysydd 'amgen' (ecwiti preifat ac is adeiladwaith) ar ran y Gronfa.

Mae'r ymrwymadau hyn yn ymwneud â thaliadau galw sy'n aros ar gronfeydd partneriaethau cyfyngedig heb eu dyfynnu a ddelir yn rhan ecwiti preifat y portffolio. Mae'r symiau a 'elwir' gan y cronfeydd hyn yn afreolaidd o ran eu maint a'u hamseriad nifer o flynyddoedd o ddyddiad yr ymrwymiad gwreiddiol.

NODYN 26 - ASED AU DIBYNNOL

Mae dau o gyflogwyr sy'n gyrrff a ganiateir yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd yn dal bondiau yswiriant i'w diogelu yn erbyn y posibilrwydd o fethu â bodloni eu goblygiadau pensiwn. Llunnir y bondiau hyn o blaid y gronfa pensiwn ac ni wneir taliad ohonynt oni bai bod y cyflogwr yn diffygdalu.

NODYN 27 - YMRWYMIADAU DIBYNNOL

Ni nodwyd unrhyw ymrwymadau dibynnol yn unol â'r eglurhad canlynol.

Achos McCloud

Pan gafodd strwythur budd-dal y CPLIL ei ddiwygio yn 2014, defnyddiwyd gwarchodaeth trosiannol i rai aelodau hŷn oedd yn agos at yr oedran ymddeol arferol. Mae'r manteision a gronnwyd gan yr aelodau hyn o 1 Ebrill 2014 yn amodol ar 'gynhaliath' sy'n golygu na allant fod yn is na'r hyn y byddent wedi'i dderbyn o dan y strwythur budd-daliadau blaenorol. Mae'r cynhaliath yn sicrhau nad yw'r aelodau hyn yn colli allan o gyflwyno'r cynllun newydd, trwy roi iddynt y manteision gorau o'r hen gynlluniau a'r cynlluniau newydd.

Ym mis Rhagfyr 2018 cadarnhaodd y Llys Apêl ddyfarniad ("McCloud / Sargeant") bod gwarchodaeth trosiannol tebyg oedd yn diogelu barnwyr hŷn a diffoddwyr tân o'r newidiadau yng nghynlluniau pensiwn y sector cyhoeddus yn 2015, yn anghyfreithlon ar sail gwahaniaethu ar sail oedran. Gofynnodd Llywodraeth y DU am ganiatâd i apelio i'r Goruchaf Lys ond gwrthodwyd yr apêl ar 27 Mehefin 2019. Disgwylir i oblygiadau penderfyniad y Goruchaf Lys fod yn berthnasol i'r CPLIL (a chynlluniau gwasanaeth cyhoeddus eraill) hefyd.

O ganlyniad, efallai y bydd angen gwella buddion a gronnwyd o 2014 fel bod yr holl aelodau, waeth beth fo'u hoedran, yn elwa o'r gynhaliath. Fel arall, gellir adfer mewn ffordd wahanol, er enghraifft trwy dalu iawndal. Yn y naill achos neu'r llall, y disgwyliad clir yw y bydd llawer mwy o aelodau yn gweld budd uwch yn hytrach na dim ond y rhai sy'n destun i'r gwarchodaeth ar hyn o bryd. Yn y sefyllfa yma, mae'n debyg y byddai cynnydd ôl-weithredol i fudd-daliadau aelodau, a fyddai yn ei dro yn arwain at gost gwasanaeth y gorffennol i gyflogwyr y Gronfa pan fydd y canlyniad yn hysbys.

Mae mesur yr effaith yma yn anodd iawn oherwydd bydd yn dibynnu ar yr iawndal a ddyfarnwyd, codiadau cyflog aelodau yn y dyfodol, hyd gwasanaeth ac oedran ymddeol, ac a yw aelodau (a pryd maent) yn tynnu'n ôl o wasanaeth gweithredol. Gall codiadau cyflog yn arbennig, amrywio yn sylweddol o flwyddyn i flwyddyn ac o aelod i aelod yn dibynnu ar ffactorau fel cyfyngiadau ar y gyllideb, perfformiad swydd a dilyniant gyrfa.

Mae Adran Actiwari'r Llywodraeth (GAD) wedi amcangyfrif mai'r effaith ar y CPLIL yn gyffredinol fyddai cynyddu rhwymedigaethau aelodau gweithredol o 3.2%, yn seiliedig ar set benodol o dybiaethau actiwaraid. Y rhagdybiaeth cynnydd cyflog a ddefnyddiwyd gan GAD ar gyfer ei amcangyfrif oedd CPI + 1.5% y flwyddyn. Rhoddir disgrifiad llawn o'r data, y fethodoleg a'r rhagdybiaethau sy'n sail i'r amcangyfrifon hyn ym mhapur GAD, dyddiedig 10 Mehefin 2019.

Ym mhrisiad 2016, pennwyd y dybiaeth cynnydd cyflog tymor hir a fabwysiadwyd gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yn gyfartal i CPI. Mae hyn yn golygu y tybir bod buddion cyflog terfynol a CARE yn ailbrasio yn unol â CPI. Mae hyn yn ei dro, oherwydd y gyfradd cronni mwy hael a gymhwysir i fudd-daliadau CARE, yn golygu na fyddai'r sail sylfaenol yn effeithio ar unrhyw aelodau, gan na fyddai buddion cyflog terfynol sy'n cynyddu yn unol â CPI yn fwy na gwerth buddion CARE sy'n cronni dros yr un cyfnod. Felly, at ddibenion adroddiad cyfrifo pensiwn 2018/19, nid oes unrhyw ymrwymadau atebolrwydd ychwanegol i'w gydnabod ac ni fyddai achos McCloud yn cael unrhyw effaith ar yr ymrwymadau a nodwyd.

Lleiafswm Cyfartal Pensiwn Gwarantedig

Cronnwyd isafswm pensiwn gwarantedig (GMP) yn y CPLIL o 6 Ebrill 1978 i 5 Ebrill 1997. Yn fras, mae'r GMP yn cynrychioli'r pensiwn lleiaf y mae'n rhaid i gynllun pensiwn galwedigaethol ei roi i aelod o'r cynllun yn lle Cynllun Pensiwn y Wladwriaeth ar Sail Enillion (SERPS).

Mae GMP yn eu hanfod yn anghyfartal oherwydd nifer o ffactorau, gan gynnwys yr oedrannau ymdeol gwahanol i ddynion (65 oed) a menywod (60 oed) a merched GMP benywaidd yn cronni ar gyfradd uwch. Er y gall hyn arwain at wahaniaethau mewn Gwerthoedd GMP, yr hyn a ystyriwyd yn fwy pwysig yw cyfanswm y mae'r aelodau'n ei dderbyn o'r CPLIL a'r wladwriaeth ac a yw hynny'n arwain at anghydraddoldeb. Yn y gorffennol, roedd y cyfrifoldeb dros dalu codiadau pensiwn blynyddol wedi'i rannu rhwng y gronfa CPLIL a'r wladwriaeth. Fodd bynnag, o ganlyniad i gyflwyno Pensiwn Gwladwriaeth Sengl newydd ym mis Ebrill 2016 daeth ansicrwydd ynghylch mynegu parhaus y swm GMP. Arweiniodd hyn at y Llywodraeth yn cyhoeddi ateb dros dro ar gyfer aelodau sy'n cyrraedd Oedran Pensiwn y Wladwriaeth rhwng 6 Ebrill 2016 a 5 Rhagfyr 2018, a gafodd ei ymestyn yn ddiweddarach i o leiaf 5 Ebrill 2021, sy'n golygu bod y gronfa CPLIL yn talu am bopeth h.y. pensiwn cychwynnol a phob cynnydd.

Mae Hymans Robertson, Actiwari'r Gronfa, wedi dweud, o ystyried bod yr ateb dros dro wedi ei ymestyn i 5 Ebrill 2021, eu bod yn bwriadu dilyn datrysiad tymor hir (h.y. ôl 2021) y Llywodraeth o drosi GMP i gynllun pensiwn ym mhrisiadau 31 Mawrth 2019. Bydd hyn yn arwain at gynydd mewn ymrwymadau o ganlyniad i'r cynllun yn talu codiadau GMP llawn i bob aelod sydd â g oedran pensiwn y wladwriaeth ar ôl 2016. Maent yn amcangyfrif bod effaith trosi GMP i gynllun pensiwn yn debygol o fod yn anfaterol i'r cyfrifon.

NODYN 28 - COLLEDION YN SGIL AMHARIADAU

a) Amhariadau am ddyledion drwg ac amheus

Fel y esbonnir yn Nodyn 5 nid oes unrhyw amhariad wedi ei gwneud ar gyfer dyledion drwg ac amheus.

b) Amhariad yr adneuo ym Manc Gwlad yr Iâ

Yn ystod 2008/09, roedd y Cyngor wedi adneuo £4m gyda Heritable Bank, banc wedi'i gofrestru yn y DU dan Gyfraith yr Alban. Roedd £565,200 o'r buddsoddiad hwnnw'n perthyn i'r Gronfa Bensiwn. Rhoddwyd y cwmni yn nwylo'r gweinyddwyr ar 7 Hydref 2008. Derbyniodd y Cyngor ddychweliad o £3,938,407, sef 98% gan y gweinyddwyr hyd at 31 Mawrth 2019.

NODYN 29 – CYHOEDDIADAU'R GRONFA BENSIWN

Gellir cael copïau o'r datganiadau canlynol ar safle we'r Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwngwynedd.org.uk ar y dudalen buddsoddiadau:

Datganiad Strategaeth Buddsoddi

Datganiad Strategaeth Gyllido

Datganiad Polisi Llywodraethu a'r Datganiad Cydymffurfriad a'r Drefn Llywodraethu

Datganiad Polisi Cyfathrebu

Hefyd gellir cael copïau drwy gysylltu â Mrs Caroline Roberts ar 01286 679128.

CYFARFOD:	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD:	29 GORFFENNAF 2019
TEITL:	BUDDSODDIAD YN Y BARTNERIAETH PENSIWN CYMRU (PPC)
PWRPAS:	Gofyn i'r pwyllgor pensiynau penderfynu ar y buddsoddiad
ARGYMHELLIAD:	DERBYN YR ARGYMHELLIAD
AWDUR:	CAROLINE ROBERTS, RHEOLWR BUDDSODDI

1. CYFLWYNIAD

- 1.1** Cynhaliwyd cyfarfod chwarterol y Panel Buddsoddi'r Gronfa Bensiwn ar 16 Mai 2019 yng Nghaernarfon.

2. CRONFA BOND DYCHWELIAD ABSOLIWT

- 2.1** Yn dilyn cyflwyniad a thrafodaeth gyda Hymans Robertson ynglŷn yr opsiynau ar gyfer trosglwyddo'r Gronfa Bond Dychweliad Absoliwt Insight i'r Gronfa Pensiwn Gwynedd mae angen penderfyniadau swyddogol. Barn y Panel oedd dylai'r buddsoddiad o'r holl gronfa yn cael i'w trosglwyddo i'r Gronfa Bond Dychweliad Absoliwt PCC.
- 2.2** Pan roedd yr ecwiti trosglwyddodd i'r PCC dalodd rhan yn ôl er mwyn lleihau'r risg wrth ei defnyddio er mwyn buddsoddi yn y Gronfa Credyd Aml Ased PCC. Bydd y trosglwyddiad yma yn digwydd ar yr un amser a'r gronfa yn 2.1 uchel.

3. ARGYMHELLIAD

- 3.1** Gofynnir i'r Pwyllgor cadarnhau buddsoddiad gyda PCC

- Cronfa Bond Dychwelyd Absoliwt
- Cronfa Credyd Aml-Asedau WPP

yn unol â barn y Panel Buddsoddi.

Eitem 8

CYFARFOD:	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD:	29 GORFFENNAF 2019
TEITL:	BUDDSODDIAD ECWITI CARBON ISEL
PWRPAS:	Gofyn i'r pwyllgor pensiynau penderfynu ar y buddsoddiad
ARGYMHELLIAD:	DERBYN YR ARGYMHELLIAD
AWDUR:	CAROLINE ROBERTS, RHEOLWR BUDDSODDI

1. CYFLWYNIAD

- 1.1** Cynhaliwyd cyfarfod chwarterol y Panel Buddsoddi'r Gronfa Bensiwn ar 16 Mai 2019 yng Nghaernarfon.

2. BUDDSODDIAD ECWITI CARBON ISEL

- 2.1** Derbyniwyd cyflwyniad a thrafodwyd gyda Hymans Robertson ar opsiynau ar gyfer buddsoddiad carbon isel er mwyn cyrraedd meincnod strategol o 12% o fewn y dyraniad o 29% ecwiti goddefol a ddelir gan Cronfa Gwynedd. Barn y Panel oedd y dylid buddsoddi 12% o werth y gronfa mewn cronfa ecwiti Carbon Isel Black Rock y Byd. Gan bod cronfeydd BlackRock o fewn y broses caffaeliad ecwiti goddefol 2016 gan y Cronfeydd Pensiwn Cymru, nid oes angen mynd trwy broses caffael.

3. ARGYMHELLIAD

- 3.1** Gofynnir i'r Pwyllgor gadarnhau buddsoddiad gyda:

Cronfa Ecwiti Carbon Isel BlackRock y Byd

yn unol â barn y Panel Buddsoddi.

PWYLLGOR:	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD:	29 GORFFENNAF 2019
TEITL:	PRISIAD ACTIWARAIDD TEIR-BLYNYDDOL 2019
PWRPAS:	ER GWYBODAETH
AWDUR:	DAFYDD L EDWARDS, PENNAETH CYLLID

Rheswm am yr adroddiad

1. Bydd y prisiad actiwaraidd teir-blynyddol o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn adnabod y gwerth fel ar 31 Mawrth 2019. Mae'r adroddiad yma'n darparu trosolwg o'r broses brisio cyfredol a'r amserlen.

Cefndir

2. Mae Rheoliad 62 o Reoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) 2013 yn ei wneud yn ofynnol i awdurdod gweinyddu gael prisiad actiwaraidd o asedau a rhwymedigaethau ei gronfa pensiwn bob tair blynedd. Felly, bydd y prisiad cyfredol fel ar 31 Mawrth 2019.
3. Mae'n rhaid i ganlyniadau pob prisiad gael ei adrodd i'r awdurdod o fewn 12 mis o ddyddiad y prisiad.

Materion

4. Er mwyn cynnal y prisiad mae'n rhaid i'r actiwari gadarnhau cyfanswm gwerth asedau'r Gronfa fel ar ddyddiad y prisiad. Fel arfer cymerir gwerth yr asedau o ddatganiad cyfrifon archwiliedig y Gronfa.
5. Rhaid i'r actiwari hefyd amcangyfrif gwerth presennol rhwymedigaethau'r Gronfa, h.y. y buddiannau pensiwn sy'n ddyledus i aelodau'r Gronfa ac a'u priod, partneriaid a buddiolwyr eraill fel y'i diffinnir gan Reoliadau'r CPLIL. Mae'r broses yn defnyddio'r data perthnasol o sustem weinyddol y Gronfa a chyfrifon ariannol, ynghyd â thybiaethau demograffig ac ariannol (e.e. disgwyliad oes, nifer yr achosion o ymddeoliadau ar sail salwch, chwyddiant a graddfeydd llog, enillion ar fuddsoddiadau) i gyfrifo'r rhwymedigaethau. Os yw asedau'r Gronfa yn fwy na'i rwymedigaethau, mae gwaged arian fel ar ddyddiad y prisiant; os yw'r rhwymedigaethau'n fwy na'r asedau mae diffyg cyllido.

6. Bydd yr actiwari yn nodi lefel y cyfraddau cyfraniadau fydd ei angen gan gyflogwyr y Gronfa er mwyn cyfarch costau buddiannau pensiwn fydd yn cronni yn y dyfodol. Bydd unrhyw arian dros ben neu ddiffyg ar gyfer cyflogwr unigol yn cael ei ad-dalu neu ei adennill, unai drwy addasiad i'r gyfradd cyfraniad, neu fel symiau ariannol yn ddyledus pob blwyddyn ariannol.
7. Datganiad Strategaeth Gyllido'r Gronfa (Funding Strategy Statement 'FSS') yw'r ddogfen llywodraethu allweddol ar gyfer y prisiad. Mae'n ofynnol gan Reoliadau CPLIL fod pob awdurdod gweinyddu CPLIL yn paratoi, cyhoeddi a chynnal 'FSS'. Mae'r 'FSS' yn gosod allan y prosesau mae'r awdurdod yn anelu at i gwrdd rhwymedigaethau pensiwn y Gronfa, gan gydymffurfio gyda'r gofynion rheoleiddio i gynnal cyfraddau cyfraniadau sefydlog wrth sicrhau hyfywdra a chost effeithlonrwydd hirdymor y Gronfa. Mae'n cynnwys dull gweithredu'r awdurdod gyda materion megis dosraniad tybiannol asedau'r Gronfa i bob cyflogwr, ac adennill diffygion ariannu. Fel arfer, mae'r 'FSS' yn cael ei adolygu yn ystod y broses brisio mewn ymgynghoriad gydag actiwari'r Gronfa a'r cyflogwyr. Y Pwyllgor Pensiynau sy'n cymeradwyo'r 'FSS'.
8. Dangosir amserlen gwaith Prisiad 2019 yn yr Atodiad.
9. Bydd y Rheolwr Pensiynau yn darparu diweddariad llafar ar y cynnydd hyd yma yn y cyfarfod.
10. Bydd y Datganiad Strategaeth Gyllido yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor am gymeradwyaeth yn dilyn y cyfnod ymgynghori ar 16 Ionawr 2020. Mae Actiwari'r Gronfa wedi cael ei wahodd i gyflwyno canlyniadau cychwynnol y prisiad i gyfarfod y cyflogwyr ar yr un diwrnod a Chyfarfod Blynyddol Cyffredinol y Gronfa ar 24 Hydref.

Argymhelliad

- 11. Bod y Pwyllgor yn nodi'r adroddiad.**

Amserlen arfaethedig	Digwyddiad
Dechrau Chwefror 2019	Cyfarfod Cynllunio'r Prisiant
Dechrau Chwefror 2019	Trafod cynigion modelu ComPASS gyda swyddogion (gan gynnwys senarios)
Dechrau Chwefror 2019	Cyhoeddi'r ddogfen 'Eich Canllaw i'r Prisiant 2019'
Canol Chwefror 2019	Cyhoeddi cynigion rhagdybiaethau modelu'r prisiant i'r swyddogion
28 Chwefror 2019	Cyhoeddi canlyniadau rhagdybiaethau modelu'r prisiant i'r swyddogion
Dechrau Mawrth 2019	Dechrau glanhau data cyn prisiant 2019 (gan ddefnyddio'r Porth Data)
Canol Mai 2018	Trafodaethau parhaus ynghylch glanhau data
Canol Mehefin 2019	Ystyried strategaeth cyfraniad ar gyfer cyflogwyr sefydlog
Diwedd Mehefin 2019	Trafodaeth proffil risg y cyflogwyr
Gorffennaf 2019	Cyhoeddi canlyniadau Proffilio Risg y cyflogwyr i'r swyddogion
16 Gorffennaf 2019	Cyflwyno data'r prisiant i'r Actwari
23 Gorffennaf 2019	Ymholiadau data gan yr Actwari
30 Gorffennaf 2019	Ymateb i ymholiadau'r Actwari
13 Awst 2019	Cymeradwyo data glân
14 Awst 2019	Modelu ComPASS yn dechrau
16 Awst 2019	Adroddiad data
30 Awst 2019	Darparu canlyniadau'r gronfa gyfan i'r swyddogion
Dechrau Medi 2019	Cyfarfod canlyniadau cychwynnol
Canol Medi 2019	Darparu a thrafod canlyniadau ComPASS gyda'r swyddogion
27 Medi 2019	Darparu canlyniadau drafft cyflogwyr unigol i'r swyddogion
Diwedd Medi 2019	Cymeradwyo'r 'FSS' i ymgynghori â chyflogwyr
04 Hydref 2019	Cyfarfod canlyniadau drafft y cyflogwyr
11 Hydref 2019	Cyfarfod canlyniadau drafft y cyflogwyr - trafodaeth bellach
14 Hydref 2019	Cytuno ar gyfraddau cyfraniadau ar gyfer amserlenni canlyniadau'r cyflogwyr
18 Hydref 2019	Darparu amserlenni canlyniadau'r cyflogwyr
24 Hydref 2019	Fforwm Cyflogwyr
24 Hydref 2019	Cymorthfeydd Cyflogwr 1 i 1 gyda chyflogwyr unigol (os oes angen)
25 Hydref 2019 - Rhagfyr 2019	Ymgynghori ffurfiol â chyflogwyr
Ionawr 2020	Llofnodi'r 'FSS'
14 Chwefror 2020	Drafft cyntaf o'r adroddiad terfynol
31 Mawrth 2020	Cymeradwyo'r prisiant
31 Mawrth 2020	Llofnodi'r adroddiad terfynol ac R&A

Eitem 10

PWYLLGOR: PWYLLGOR PENSIYNAU

DYDDIAD: 29 GORFFENNAF 2019

TEITL: RHAGDYBIAETHAU PRISIAD 2019

**PWRPAS: YSTYRIED A CHYMERADWYO'R RHAGDYBIAETHAU
ARFAETHEDIG**

AWDUR: DAFYDD L EDWARDS, PENNAETH CYLLID

Cyflwyniad

1. Mae'r papur yma'n darparu cyfle i'r Pwyllgor ystyried a chefnogi'r rhagdybiaethau arfaethedig er mwyn gosod y targed ariannu ar gyfer prisiad teir-blyneddol cyfredol y Gronfa fel ar 31 Mawrth 2019.

Cefndir

Rhagdybiaethau Prisiad ar gyfer Prisiad 2019

2. Mae swyddogion wedi derbyn cynigion gan Actiwari'r Gronfa yn gosod allan opsiynau sut i adeiladu a gosod rhagdybiaethau prisiad. Hefyd, trafodwyd y cynigion sydd wedi'u amlinellu isod gyda Chadeirydd y Pwyllgor.
3. Yn dilyn i fyny o'r trafodaethau yma, mae papur ffurfiol gan yr actiwari wedi'i atodi fel **Atodiad** i'r papur yma, yn cynnig rhagdybiaethau i osod targed buddsoddi ar gyfer prisiad teir-blyneddol parhaus y Gronfa fel ar 31 Mawrth 2019.
4. Gofynnir i'r Pwyllgor ystyried a chefnogi'r rhagdybiaethau arfaethedig yn y Crynodeb Gweithredol isod.
5. Bydd ymgynghoriad ffurfiol gyda'r cyflogwyr ar y rhagdybiaethau yma, ynghyd â diwygiadau eraill i'r Datganiad Strategaeth Gyllido o brisiad 2019, mewn un ymgynghoriad yn hwyr yn 2019 neu yn fuan yn 2020.

Argymhellion

6. Gofynnir i'r Pwyllgor ystyried a chymeradwyo'r rhagdybiaethau arfaethedig yn y tabl crynodeb dilynol ac wedi'u manylu yn yr Atodiad er mwyn gosod y targed ariannu ar gyfer prisiad teir-blyneddol cyfredol y Gronfa fel ar 31 Mawrth 2019 -

Crynodeb rhagdybiaethau arfaethedig ar gyfer prisiad 2019:

Rhagdybiaeth	Rhagdybiaeth 2016	Arfaethedig 2019	Rheswm dros y newid
Raddfa disgownt <ul style="list-style-type: none"> Maint uwch na'r raddfa di-risg 	1.7% y.f.	1.7% y.f.	Dim newid, lefel darbodus yn gyson gyda phrisiad 2016
Codiadau Pensiwn <ul style="list-style-type: none"> Bwlch RPI-CPI 	CPI yn llai o 1.0% y.f.	CPI yn llai o 1.0% y.f.	Dim newid
Codiadau cyflog <ul style="list-style-type: none"> Chwyddiannol 	RPI llai 1% (=CPI)	CPI + 0.3% y.f. (RPI llai 0.7%)	Disgwylir codiadau cyflog tymor byr uwch
Hirhoedledd <ul style="list-style-type: none"> Gwaelodlin Gwelliannau yn y dyfodol 	Dadansoddiad 'Club Vita' Model CMI, fersiwn 2013, raddfa gwelliannau hirdymor o 1.25% y.f.	Dadansoddiad 'Club Vita' Model CMI (fersiwn diweddarach), raddfa gwelliannau hirdymor o 1.25% y.f.	Dim newid ym methodoleg. Fersiwn diweddarach o dabl CMI yn adlewyrchu profiad mwy diweddar.
Alldyniadau	Gweithredu graddfa o 85% i ragdybiaeth rhagosodedig Hymans Robertson ar gyfer gwrywod rhan amser a 90% i holl fenywod yn ôl-weithredol, a gweithredu'r rhagdybiaeth rhagosodedig ar gyfer gwrywod llawn amser		
Ymdeoliadau oherwydd salwch	Haen 1; Gweithredu graddfa o 70% i ragdybiaeth rhagosodedig Hymans Robertson ar gyfer menywod llawn amser, fel arall gweithredu'r rhagdybiaeth rhagosodedig Haen 2; Gweithredu rhagdybiaeth rhagosodedig Hymans Robertson		
Codiadau cyflog hyrwyddol	Dim newid (gweithredu rhagdybiaeth rhagosodedig Hymans Robertson)		
Opsiwn '50:50 take-up'	2%	0.5%	Adlewyrchu'r gyfradd hawlio isel parhaus
Arian parod y gellir ei gymudo	Dim newid arfaethedig o ragdybiaeth prisiad 2016		
Marwolaethau cyn ymddeol	Dim newid arfaethedig o ragdybiaeth prisiad 2016		
Cyfran wedi priodi	Dim newid arfaethedig o ragdybiaeth prisiad 2016		
Oed ymddeol	Addasiad bychan i adlewyrchu profiad sy'n dod i'r amlwg		

7. Mae manylion llawn am y rhagdybiaethau wedi'u gosod allan yn adroddiad yr Actiwari, wedi'i amgáu yma fel Atodiad.

Setting assumptions for the 2019 valuation

Executive Summary

The Gwynedd Pension Fund (“the Fund”) will undertake a triennial valuation as at 31 March 2019. The valuation is a statutory requirement of the Local Government Pension Scheme Regulations which facilitates a health check of the Fund against an appropriate funding target and a review of its funding plan. Actuarial assumptions are required to calculate the liabilities that feed into the funding target and plan.

The assumptions are informed estimates about future experience. Over time they may need to be updated to reflect emerging evidence and changes in the regulatory and environmental background. We have carried out a review of the assumptions that were used at the 2016 valuation to check if they remain fit for purpose at the 2019 valuation.

The results of our review are summarised below. Where we have suggested a change in assumption from 2016 we have also noted the reason. Fuller details about the assumptions are contained within this paper.

Assumption	2016 assumption	Proposed 2019 assumption	Reason for change
Discount rate - Margin above risk free rate	1.7% p.a.	1.7% p.a.	No change
Pension Increases - RPI-CPI gap	CPI (= RPI – 1.0% p.a.)	CPI (= RPI – 1.0% p.a.)	No change
Salary increases - Inflationary	CPI (= RPI – 1.0% p.a.)	CPI + 0.3% p.a.	Expected upward pressure on pay increases
Longevity - Baseline - Future Improvements	Club Vita analysis CMI model, 2013 version, long term rate of improvements of 1.25% p.a.	Club Vita analysis CMI model (latest version), long term rate of improvements of 1.25% p.a.	No change in methodology. Later version of CMI table reflects more recent experience.
Withdrawals	Apply scaling of 85% to Hymans Robertson’s default assumption for part-time males and 90% to all females respectively, and apply the default assumption for full-time males		
Ill health retirements	Tier 1; Apply scaling of 70% to the Hymans Robertson’s default assumption for full-time females, otherwise apply the default assumption. Tier 2; Apply the Hymans Robertson default assumption		
Promotional salary increases	Apply the Hymans Robertson default assumption		
50:50 take up option	2%	0.5%	Reflect continued low take up rate
Cash commutation	No proposed change from 2016 valuation assumption		
Pre-retirement mortality	No proposed change from 2016 valuation assumption		
Proportions married	No proposed change from 2016 valuation assumption		
Retirement age	Slight adjustment to reflect emerging experience		

Contents

	Page
Addressee, Purpose and Background	3
Financial Assumptions	
Discount Rate	4
Inflation/pension increases	6
Salary increases	7
Demographic Assumptions	
Longevity	9
Retirement demographics	11
Reliances and Limitations	13

Addressee

This paper has been commissioned by Gwynedd Council in its capacity as Administering Authority to the Gwynedd Pension Fund ("the Fund"). It has been prepared by Hymans Robertson LLP in our capacity as actuaries to the Fund.

Purpose

The purpose of this paper is to propose assumptions to set the funding target for the Fund's upcoming formal valuation as at 31 March 2019.

Background

Pension schemes exist to pay benefits earned by their members during their years of eligible service. In the LGPS, the scheme is split into separate funds which pay benefits earned by employees of participating employers; the Gwynedd Pension Fund is one such fund. The actual cost of paying all the benefits cannot be known with certainty until the final benefit payment is made to the last remaining member. In funded schemes, like the LGPS, the benefits must be paid for out of funds set aside in advance. In order to determine how much money to set aside, it is necessary to make assumptions about the level of the benefits and the returns that will be achieved on the Fund's assets (financial assumptions) and when benefits will be paid to members (demographic assumptions). These assumptions are agreed by the Fund based on advice from its actuary and are used to set the funding target.

The Fund will undertake a triennial valuation as at 31 March 2019. The valuation is a statutory requirement of the Regulations which facilitates a health check of the Fund against an appropriate funding target and a review of its funding plan. In order to carry out the valuation, actuarial assumptions are required to set an appropriate funding target.

The assumptions are informed estimates about future experience. Over time they may need to be updated to reflect emerging evidence and changes in the regulatory and environmental background. Ahead of the 2019 valuation, we have carried out a review of the assumptions used to set the funding target at the 2016 valuation. The results of our review are summarised below. Where we have suggested a change in assumption from 2016 we have also noted the reason.

The following sections examine the main financial and demographic assumptions in detail.

Financial assumptions

Broadly speaking, financial assumptions relate to the level of benefits (i.e. the amount in £) when they are in payment and their equivalent value in today's terms.

Discount rate

What is it?

The discount rate assumption is how we allow at the valuation for future investment returns on the Fund's assets. This is a key element and risk in funding and it's therefore important to develop a good understanding of how future investment returns, or the discount rate, have been modelled and incorporated into the funding strategy.

At the 2016 valuation, the Fund adopted a risk based approach to setting contribution rates. This approach projects the Fund's future investment returns for the next 20 years under a range of different economic scenarios generated by Hymans Robertson's proprietary Economic Scenario Service (ESS). This model projects 5,000 different economic scenarios, on a year by year basis, and then analyses the expected performance of each of the asset classes the Fund holds under each scenario to generate the best possible understanding of the range of possible asset returns over the 20 year period. The range of investment returns over the next 20 years is therefore captured in the risk based modelling rather than via a single discount rate assumption.

Beyond a 20 year time horizon, the future becomes even more uncertain and we move to valuing future benefit payments by making a fixed assumption about future investment returns, or a long term target discount rate. This assumption is part of the funding target, and therefore the level of prudence in this assumption dictates the amount of assets the Fund wants to hold to pay for future benefits.

Each of the projected 5,000 scenarios represents different prevailing economic conditions in 20 years. Choosing a single value across all 5,000 scenarios would not be appropriate: e.g. a high discount rate would not be prudent in scenarios with a weak outlook for economic growth. Instead, we need some way of setting the prudent return so it is appropriate in each of the 5,000 scenarios in force in 20 years' time. We do this by expressing the discount rate relative to a variable which serves as a suitable proxy for the economic outlook in each scenario.

Our preferred choice for this variable is the long-term 'risk-free' interest rate, estimated using the yield on long-term UK government bonds at year 20 (as generated by our model for each scenario). This choice is justified on the basis that the Fund's investment strategy will include a proportion of risky assets whose long-term returns can be expected to exceed the 'risk-free' rate. Indeed, the Fund will usually have expectations of what the margin is above 'risk-free' when investing in these different asset classes.

The chart below illustrates how the investment returns generated by the model vary over time, including the transition to a flat assumption after year 20. Although the assumption stops varying *within* each scenario after this point, it still varies *across* the different scenarios depending on the economic outlook in each one.

Results of our analysis

The following table shows the likelihood of the Fund's assets achieving a specific return (or margin) above the 'risk free' rate, both assessed from year 20. This assumes that the current investment strategy will remain in place.

Likelihood of achieving this margin from year 20	Margin above the risk-free rate (% p.a.)		
	1.5%	1.7%	2.0%
Current strategy	75%	73%	70%

Comparison with 2016 valuation

The margin used in the discount rate at the 2016 valuation was 1.7% p.a., based on market expectations at that point. In the 2016 exercise, a margin of 1.7% p.a. had an associated likelihood of success of 72% based on the investment strategy at that time.

What are the implications of choosing a higher margin?

If the Fund was to choose a higher margin, it would be opting to target a less prudent funding position. This would mean that:

- The Fund would gradually hold less money than it otherwise would have (all other things being equal).
- Long term asset liability modelling would show an increased likelihood of full funding assuming a fixed contribution rate (as the funding target would be lower so it will cost less to get there).
- There is less chance of investment performance achieving this return each and every year in the future. If there is any investment underperformance (relative to expectations), all other things being equal, higher than expected contributions would be required to compensate for the lost return.

In summary, reducing prudence tends to lead to immediate downwards pressure on employer contributions, but increases the likelihood of future contribution increases due to a larger risk of investment underperformance (since the 'investment bar' has been raised).

National comparison of LGPS funding positions

For comparison purposes, all LGPS funds will be required by the national Scheme Advisory Board to report their 2019 valuation funding position on a like-for-like basis i.e. using the same actuarial assumptions. This effectively strips out prudence from local funding valuations to allow more meaningful comparisons about the strength (or otherwise) of funding strategies across all LGPS funds.

Recommended assumption

Given that the results of the analysis are similar to that undertaken at the last valuation, and following discussions with the Fund's Officers, we are not aware of any desire to alter the level of prudence in the funding strategy. We therefore recommend that the margin above the risk-free rate for the 2019 valuation remains at 1.7% p.a.

Inflation / pension increases

LGPS benefits increase each year in line with the Consumer Prices Index (“CPI”) measure of inflation, which is therefore a key financial assumption for the valuation. The most objective way to measure future financial values is to use information from the financial markets. In theory, the CPI assumption would be set based on the prices of CPI-linked government bonds, which would give the market’s expectation of future CPI increases. If the return on a conventional government bond was 3% p.a. and the return on an (otherwise identical) CPI-linked government bond was 1% p.a., this would imply that the market expects long-term CPI inflation to be 2% p.a.. However, in the UK the only inflation-linked government bonds are based on the Retail Prices Index (“RPI”), an alternative measure of price increases. We therefore calculate the market-implied value of future RPI increases and adjust it to get an assumption for CPI.

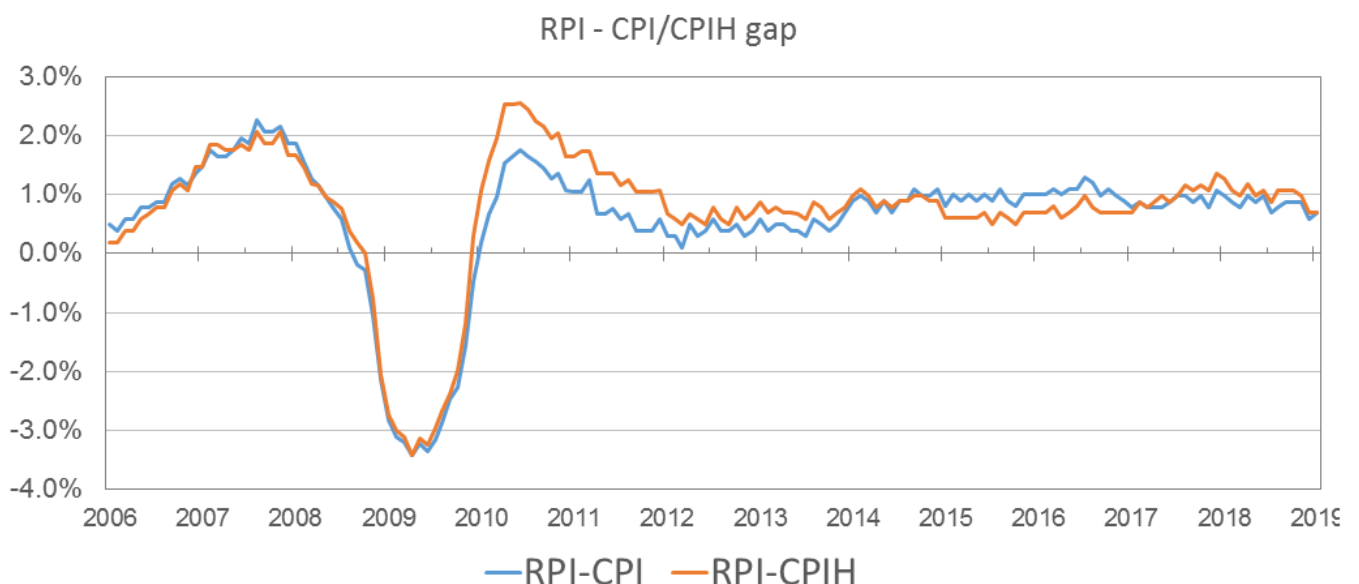
The two main differences between RPI and CPI are

- The ‘basket’ of goods that each measure is based on (e.g. CPI doesn’t include mortgage payments); and
- The ‘formula effect’ which is related to the way the index is calculated from the price changes of the goods in the basket.

At the 2016 valuation, CPI was assumed to be 1.0% less than RPI.

When considering the assumption for the 2019 valuation, we have taken into account:

- Proposed changes to the indexation measure of public sector pensions: in the 2018 Budget, the Chancellor announced that all public sector pensions, including the LGPS, will move the inflation indexation measure “over time” from CPI to a measure known as CPIH (similar to CPI but it includes owner occupier’s housing costs) “when and where practicable”. There is no set timeframe on this move, therefore we propose to make no explicit allowance for this change at the 2019 valuation.
- Observed differences between RPI and CPI/CPIH : the chart below tracks these since 2006.

The gap between RPI and CPI has remained relatively steady since the start of the decade at around 1.0%.

Recommended assumption

Based on the above analysis and reasoning, we recommend the CPI assumption at the 2019 valuation remains at 1.0% p.a. less than assumed RPI.

Salary increases

The salary increase assumption comes in two parts:

- Annual 'inflationary' salary awards, historically set in order for employees' pay to at least keep up with the cost of living
- Promotional salary awards or those awarded as part of a defined salary scale.

This part of the paper considers the first element of the salary growth assumption only. Assumptions about promotional salary awards are considered later under Demographic Assumptions.

At the 2016 valuation, the assumption for 'inflationary' increases needed to take into account:

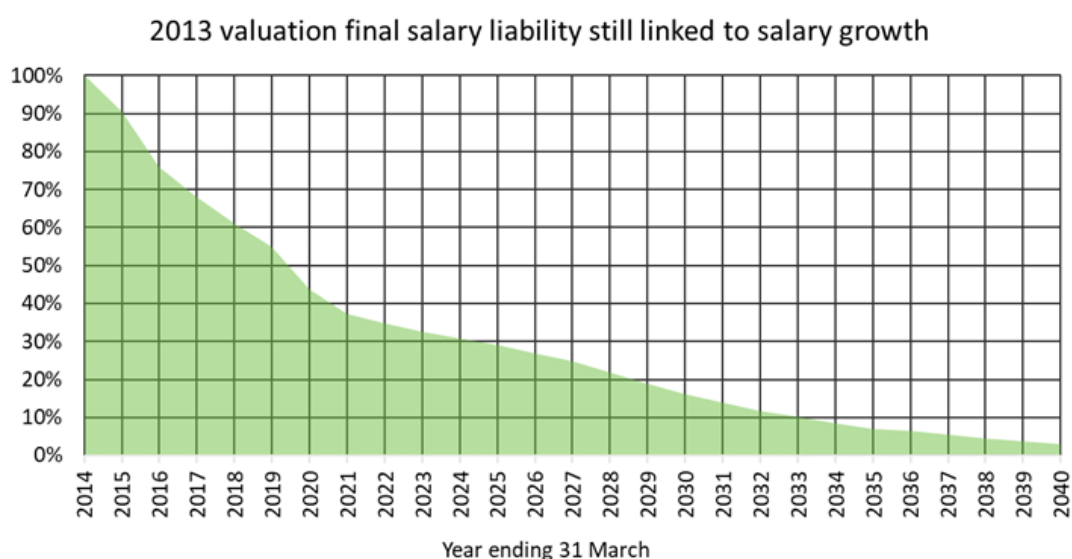
- 1 A large proportion of the Fund's overall past service liabilities were still linked to final salary i.e. those benefits accrued before 31 March 2014; and
- 2 The Government's 2015 Summer Budget announced that funding would only be provided to meet public sector salary increases of 1% p.a. up to March 2020.

Therefore the 2016 valuation salary increase was based on an underlying assumption of short term restraint (1% p.a.) to 31 March 2020, followed by long-term increases in line with Consumer Prices Index (CPI) inflation +0.5%. The single equivalent rate based on these assumptions, allowing for the expected run-off of final salary liabilities, was RPI less 1.0% p.a., which was equivalent to CPI.

When considering the assumption to use at the 2019 valuation, we have revisited the two considerations outlined above.

Run-off of final salary liabilities

The chart below shows the expected run-off of the Fund's pre-2014 active member liabilities from the Fund's analysis at the last valuation i.e. the proportion of final salary liabilities remaining at each future year. The chart starts at 100% and falls eventually to zero as current active members with final salary benefits leave active status (due to retirement, withdrawal or death).

The declining proportion of active liabilities with a link to salary increases means that the importance of the salary growth assumption decreases over time, at least as far as the liability value is concerned. By 2019, around half of the pre-2014 active liability will no longer be active. Furthermore, from 2019 onwards the run-off plateaus and

becomes more gradual, which will place more weight on longer term pay expectations compared to the 2016 valuation.

Future pay progression

Short term increases

Public sector pay increases were suppressed for many years following the 2008-09 economic crisis and the introduction of austerity policies, and this restraint had been expected to continue until at least 2020. Until 2017, central government operated a 1% cap on pay increases which was broadly mirrored in local government. However, with higher inflation and low unemployment the pressure to increase wages has risen markedly in recent years, particularly as public sector pay lagged behind the private sector. The government announced in July 2018 that it was awarding the highest pay increases in ten years to a range of public sector workers including teachers, NHS workers and the armed forces, perhaps signalling a return to 'normal' pay increases with a closer link to price inflation.

However, pay increases in local government are determined by local councils rather than central government, and the effects of austerity are still being felt in strained local authority budgets. It may therefore be reasonable to expect some continued restraint in the short term albeit higher than the 1% previously assumed. An assumption of 2% p.a. until 2022 was proposed following discussion with officers.

Long term increases

Similar arguments apply now as at the previous valuation in 2016. In the long term, increases are likely to fall between two extremes:

- Pay is increased substantially from current levels in order for public sector pay to 'catch-up' with historic averages (and the private sector).
- Continued low real pay rises reflecting, for example, higher inflation, economic uncertainty, outsourcing to private sector contractors, etc.

In practice, long term public sector salary growth beyond 2020 will depend on a variety of factors and it is extremely difficult to predict with any certainty what it is likely to be.

The RPI measure of inflation is arguably the better measure experienced by the 'in-work' population, due to the inclusion of housing costs (which are not included in the official CPI measure of inflation). In addition, some of the key elements of an individual's expenditure are set relative to RPI, for example regulated rail fares are currently increased each year in line with RPI plus 1% p.a. Post 2022 pay growth negotiations may therefore be conducted on grounds that salaries stay closer in line with the annual growth in RPI and therefore this is seen as an appropriate assumption to use for pay growth post 2022.

When we combine the short term pay restraint of 2% p.a. until 2022, and the longer term pay growth view, we can calculate a weighted average single pay increase assumption. Based on the Fund's membership profile, and assuming long term pay growth in line with CPI +0.5%, the weighted average single pay increase assumption is equal to CPI +0.3%.

Recommended assumption

Based on the above analysis and reasoning, we recommend a pay growth assumption of CPI + 0.3% for the 2019 valuation.

Demographic assumptions

Broadly speaking, demographic assumptions relate to the timing of benefits, i.e. when they start and for how long they are paid.

Longevity

Of all the demographic factors, longevity is the one that presents the greatest uncertainty to an LGPS fund. There are two components when setting an assumption for longevity:

- 1 How long people live for based on current observed life expectancies ('baseline longevity'); and
- 2 An allowance for possible future improvements to longevity ('future improvements').

The LGPS Longevity Index¹ shows that life expectancy in the LGPS has been steadily increasing over the last 20 years. This has been reflected in the longevity assumptions set by actuaries at successive valuations, which have often led to an increase in the value of the past service liabilities and higher contribution rates payable by employers, as improvements outstrip expectations.

However, death experience in recent years has bucked the trend. Evidence from Club Vita, our specialist longevity consulting company, tells us that there have been more deaths of LGPS pensioners than expected since 2016. We would therefore anticipate there to be fewer pensions in payment in 2019 than expected. This will, for a typical scheme, lead to a reduction in liabilities at the 2019 valuation (although the actual effect will vary across different funds and employers depending on the actual experience of their members).

Baseline longevity

The effect of recent experience will be reflected and allowed for (in part) in the 2019 valuation baseline longevity assumption. As the Fund is a member of Club Vita to benefit from a greater understanding of longevity risk, we recommend that the baseline longevity assumptions to adopt at this valuation are a bespoke set of VitaCurves that are specifically tailored to fit the membership profile of the Fund. These curves are based on data the Fund provides us for the purposes of the valuation. This method is more accurate than trying to fit standard mortality tables to reflect the Fund's membership.

Further details regarding how these longevity assumptions are derived can be found in the report entitled "Tailoring Vita Curves to the Gwynedd Pension Fund", which was issued to the Administering Authority.

This is the same approach that was adopted at the 2016 valuation.

Future improvements

As mentioned above, recent evidence suggests that death rates were higher than expected based on the trend over the previous decade. This may strengthen the view that we are seeing the beginnings of a new trend. However it is not totally conclusive.

The headlines about the slow down in life expectancy improvements have been based on national population data. Therefore we need to understand the extent to which this apparent change in trend in general population data is relevant to LGPS funds' membership. Recent analysis from Club Vita has shown that in fact not all pensioners have seen a similar downturn in life expectancy improvements over recent years. In particular, the more affluent members (those with high pensions or living in affluent areas) appear to have seen less of a downturn in the rate of increase of life expectancy. Given such members will typically represent a reasonable proportion of the Fund's liabilities, we would be cautious about assuming future improvements will follow the same trajectory as the general population.

¹ LGPS Longevity Index has been developed as a joint venture between Hymans Robertson, Club Vita and the Local Government Association

The 2016 assumption for future longevity improvements was based on a 'wait and see' approach. This was on the basis that:

- The longevity risk faced by funds is mitigated in part by the link between Normal Retirement Age and State Pension Age for future service benefits (which in turn, is expected to increase in the future in line with increases in life expectancy);
- The LGPS 'employer cost cap' includes longevity as a cost control mechanism, thus mitigating the impact of future longevity improvements; and
- Local authority funds have a long term time horizon over which to fund improvements in longevity if they emerge.

As such we based our 2016 assumption on the 2013 version of the Continuous Mortality Investigation (CMI) longevity improvements model, which is published by the Actuarial Profession, and allowed only for data up to 2014, rather than the heavier experience of more recent years, when setting initial rates of improvement. We assumed that these improvements would immediately start to tail off to a long term rate of 1.25% p.a.

Our recommended assumption for the 2019 valuation will be based on the latest available version of the CMI longevity improvements model. This version includes a number of structural changes compared to previous versions of the model – in part due to concerns around sensitivity to recent experience. This model is built using England & Wales population data to estimate current rates of improvement. As such, simply moving to this version of the CMI model would reflect recent heavy experience in the short term.

Given that there remains some uncertainty around whether there is sufficient evidence to conclude that recent heavier than expected mortality experience is the start of a new trend, and the extent to which any such change in trend at the general population level would be relevant for the specific membership of the Fund, we recommend adjusting the model to reduce the impact of the last few years of observed heavy mortality experience. This is in line with the 'wait and see' approach adopted at the 2016 valuation and reflects the very long term nature of the Fund.

Our view of the longer term is unchanged, therefore we recommend retaining the assumption for the long term rate of improvements of 1.25% p.a. (equivalent to around an extra 1 month of life expectancy per year). In addition we recommend that this long term rate will tail off above age 90, down to 0% at age 120, in line with the assumption at the previous valuation.

Overall we would describe the recommended assumptions as reflecting recent longevity experience whilst retaining a 'wait and see' approach on the future (as we continue to monitor how longevity experience for LGPS members evolves over time) in order to avoid understating the likely rates of improvement.

Recommended assumption

Baseline: bespoke VitaCurves set at individual member level

Future improvements: latest version of the CMI model, adjusted to dampen the impact of recent heavier than expected mortality, long term improvement rate of 1.25% p.a..

Retirement demographics

Assumptions such as the rate at which members are assumed to leave local government employment with a deferred pension and the assumed incidence of ill-health early retirements affect the assessed cost of benefits accrued to date (“past service liabilities”) and the cost of benefits accrued in future (“future service rate”).

The starting point for our proposed 2019 valuation assumptions was to analyse past experience over the period 1 April 2013 to 31 March 2016 for all the LGPS funds that Hymans Robertson advises (40 funds in England & Wales). We use such a large data set to give us a big enough sample size for our analysis to be statistically credible. Some of the experience we analyse is rare, therefore we need a sufficiently large number of events to enable credible analysis.

After this stage, we also carried out an analysis of the Fund’s individual membership experience to compare it against the national average to allow us to set assumptions specific to the Gwynedd Pension Fund.

Withdrawals (excluding ill health)

The rate of withdrawal only affects final salary liabilities, as CARE benefits are revalued in the same way for active and deferred members (both in line with CPI). Based on our analysis of withdrawal experience from 2013 to 2016 at a national level we have made small increases to the likelihood of withdrawals at each age so our assumption better reflects recent experience.

Based on analysis of the Fund’s own experience, we propose to decrease the likelihood of withdrawal by 15% and 10% for part-time males and all females respectively, compared with our national assumptions. For other member groups the national assumptions will apply.

Ill health early retirements

The national analysis carried out for the 2019 valuation suggests that the incidence of ill-health retirements is lower than expected at 2016. Therefore we have lowered the national assumption for the 2019 valuation which will result in slightly lower contribution rates.

Based on analysis of the Fund’s own experience, we propose to further reduce the likelihood of ill health Tier 1 retirement by 30% of the national assumption for full-time females respectively. For other member groups our national assumptions will apply.

Promotional salary scale

As mentioned earlier, our assumption for pay growth has historically been split into general inflationary pay increases and promotional pay growth. At the 2016 valuation we used the same promotional pay scale for all members i.e. there is no split between men/women, full-time/part-time employees and officers/manual workers. The national analysis carried out for the 2019 valuation does not suggest that any change is required to the salary scale used for the 2016 valuation.

In addition, analysis of the Fund’s own membership does not suggest any changes are required to the national assumption to reflect local experience.

Death in service

The incidence of death in service is very low. Our analysis at national level for the period 2013 to 2016 was very similar to the 2016 valuation assumption. Therefore we have not made any change from the assumption used for the previous valuation.

The incidence of death in service at individual Fund level was extremely low. Given this, we do not propose to make any fund specific adjustments for this assumption.

50:50 take-up option

From 1 April 2014, members have been able to elect to pay half the standard level of contributions for half the accrued benefit (i.e. an accrual rate of 1/98). This option affects future service only (past service is protected) and the employer's cost will fall as a result of members choosing this option. This benefit is known as the *50:50 benefit*.

At the 2016 valuation we assumed that 2% of members (uniformly distributed across the age, service and salary range) would choose to take up the 50:50 option. This was agreed by considering the actual Fund take-up at 2016.

As far as we are aware, and based on our analysis, there has not been any noticeable uptake in the 50:50 option nationwide. It is not still not clear whether take-up will remain low or increase in future due to the impact of more awareness campaigns and lower tax allowances. Therefore, after discussions with the Fund's officers, an assumption of **0.5% take-up** has been proposed. This recognises the very low current take-up but also the future potential for increases due to the factors already mentioned.

Other demographic assumptions

In light of our analysis, at the 2019 valuation we propose no change to assumptions (compared to 2016) regarding:

- Allowance for dependant's benefits
- Recommended cash commutation assumption of 50% of HMRC limits for service to 1 April 2008 and 75% of HMRC limits for service from 1 April 2008 (if the Fund wishes, we can carry out analyse to examine commutation take-up and amend if appropriate).

At the 2016 valuation, our retirement age assumption was set to mirror the assumption used by the Government Actuary's Department for the purpose of costing the LGPS 2014 scheme. GAD have recently updated this assumption in light of emerging experience based on analysis of data at national level. We will update our assumption in line with these changes (this will have minimal impact on the past service liabilities or future cost of benefits).

Reliances and limitations

This information is addressed to Gwynedd Council as Administering Authority to the Gwynedd Pension Fund. It has been prepared in our capacity as actuaries to the Fund and is solely for the purpose of discussing the proposed assumptions for the 2019 formal valuation. It has not been prepared for any other purpose and should not be used for any other purpose.

The Administering Authority is the only user of this advice. Neither we nor Hymans Robertson LLP accept any liability to any party other than the Administering Authority unless we have expressly accepted such liability in writing. The advice or any part of it must not be disclosed or released in any medium to any other third party without our prior written consent. In circumstances where disclosure is permitted, the advice may only be released or otherwise disclosed in its entirety fully disclosing the basis upon which it has been produced (including any and all limitations, caveats or qualifications).

The following Technical Actuarial Standards are applicable in relation to this advice, and have been complied with where material and to a proportionate degree:

TAS100; and

TAS300.

Richard Warden FFA

Fund Actuary

16 May 2019

For and on behalf of Hymans Robertson LLP